

AvtoCenter Dodič

Podgrad 3, 6244 Podgrad

Tel.: +386(0)5 705 00 00

Fax: +386(0)5 705 00 18

robert.dodic@porsche.si

SNEŽNIK

BANKA KOPER

Ilirska Bistrica
Letnik XVII, št.: 220
januar 2009

Cena 1,50 €

TISKOVINA

POŠTNA PLAČANA
PRI POŠTI
6251 IL. BISTRICA - TRNOVO

ISSN 1318-3656

9 17713 181365006

Jubilant IVAN BARBIŠ

Člani KETŠD Alojzij

Mihelčič, Harije

Foto: Ado Barbiš

Ivan Barbiš se s ponosom spominja let, ki jih je preživel kot morjeplovec v Jugoslovanski ratni mornarici. Pozneje se je posvetil šoferskemu poklicu in se kot poklicni voznik tudi upokojil.

Ves čas pa je po malem tudi kmetoval. Posebej rad se je ukvarjal s sadnim drevjem in kuhanjem brinjevca za kar je prejel številna priznanja. To svojo ljubezen je ohranil do današnjih dni.

Pred kratkim je praznoval sedemdeseti rojstni dan, zato mu ob tej priložnosti želimo še veliko zdravih, srečnih in zadovoljnih let.

VABILO

V petek, 20.2.2009 organiziramo v ŠC Postojna delavnico na temo priprave iz izdelave davčnega obračuna za samostojne podjetnike in gospodarske družbe.

Predava Iztok Mohorič, univ. dipl. prav.. Pričetek delavnice je ob 10. uri.

Informacije in prijave: OOPZ Ilirska Bistrica, tel. 05/ 71 00 360, mob. 031/641 311, e-mail: alenka.volk@ozs.si

gospodarstvo:

KRIZA BO ŠE TRAJALA - PREDVIDEN PRESEŽEK DELAVCEV PRI NAS 36 ...

STRAN 2-3

energetika:

ČLOVEK SE MORA NAUČITI DA JE DEL NARAVE, NE PA DA JO SAMO IZKORIŠČA ...

STRAN 7

RIBARNICA CERKVENIK NA PLACU

* sveže ribe
* zamrznjene ribe
* školjke, rakci
* "bacala in bianco"
* konzerve

ILIRSKA BISTRICA
Čenkarjeva 26, tel.: 05/71 44 579

POTUJOČA RIBARNICA
tel.: 041/633 593

Vabilo na delavnice

Delavnice za otroke od 1. do 6. razreda

KDAJ? od ponedeljka, 16. do četrta, 19. februarja 2009
od 9. do 15. ure

KJE? V Domu matere Terezije, Vodnikova 13, Il. Bistrica

Potrebovali bomo copate, lepilo, škarje.

Kosilo bomo pripravili vsakič v kuharski delavnici.

Informacije in prijave 031 389 630

30 urni TEČAJ KLEKLJANJA

za otroke in odrasle

od 16. do 20. februarja 2009

v Domu matere Terezije, Vodnikova 13, Il. Bistrica

- dopoldanska skupina od 8. do 13. ure

- popoldanska skupina od 15. do 20. ure

Vodi s. Ivanka Trček

Informacije in prijave: 031 389 630

KAKOVOST JE PRVA

Svetovanje, Prodaja, Proizvodnja, Montaža oken in vrat

Vprašajte nas:

tel:02 / 7200 330

fax:02 / 7200 340

www.interles.si

info@interles.si

Interles d.o.o.

Kraigherjeva 19a

SI-2230 Lenart

HI-TECH BLEIFREI PROFIL
7 - komorni system
ELEGANCE MD 8.0

Jasna perspektiva za bodočnost

priznanje
za najboljša dosežka
v graditeljstvu

OKNA

VRATA

SENČILA

ZIMSKI VRTOVI

PVC

LES

ALU

Celoviti izvajalski inženiring

DANA BESEDA OBEZUJE

FINANCE mušević

DAVČNO IN FINANČNO SVETOVANJE, D.O.O.

TEL/FAX 05 710 14 99
GSM 040 838 520

Nudimo celovite računovodske storitve
po konkurenčnih cenah za samostojne podjetnike,
gospodarske družbe in društva.

VOJKOV DREVORED 2, 6250 ILIRSKA BISTRICA

AVTOPRALNICA

KOREN JOŽKO

Koseze 3, Ilirska Bistrica

tel.: 040/240-118

URNIK

8.00 - 18.00

sobota 8.00 - 13.00

nedelja zaprto

AVTOMATSKA
TUNELSKA
AVTOPRALNICA

HERMIONA
FOTOGRAFIJA

Profesionalno fotografiranje porok, birm, krstov in ostalih dogodkov.

Na področju portretne in reportažne fotografije imamo večletne izkušnje. Posnete fotografije lahko oblikujemo v album, foto-knjigo z unikatnim oblikovanjem ali pa izdelamo foto-prezentacijo za predvajanje na televizorju ali računalniku.

Nekatere stvari se zgodijo samo enkrat v življenju - naj ostanejo v lepem spominul

Pokličite nas: 031 202 520 (Marjan Krbelj) ali pišite na email: hermiona.doo@gmail.com, in oblikovali bomo ponudbo po vaši meri.

Poglejte primere fotografij na internetu: <http://poroka.carbonmade.com>

GSM CENTER

Servis GSM aparatov

KOPIČA SiOL

Rozmanova ulica 2, 6250 Ilirska Bistrica
TEL.: 05/71 00 333, MOB: 031/779 169
e-mail: maljevac@volja.net, www.gsm-kopija.si

debitel

◆ PRODAJA IN ODKUP RABLJENIH GSM APARATOV
◆ PRODAJA IN SERVIS GSM APARATOV TER DODATNE OPREME
◆ SKLEPANJE NAROČNIŠKIH RAZMERIJ

FOTOKOPIRANJE

NOVI PAKET "ITAK" - ZA VSE MLADE OD 15 DO 30 LET
*VIKEND REVOLUCIJA - KLICI NA VSE MOBITELOVE ŠTEVILKE ZA 1 CENT
*Možna vezava družinskih bonusov na Penzion paket
*SOS ali SOS plus za vse zaposleni v Policiji in Slovenski vojski

NOVO SE UGODNEJŠE

VEZAVA ZA GSM APARATE SAMO 12 MESECEV

NOVI UMTS APARATI

PONEDELJEK - PETEK
8⁰⁰ - 12⁰⁰ in 15⁰⁰ - 19⁰⁰
SOBOTA
8⁰⁰ - 12⁰⁰

RIBARNICA CERKVENIK NA PLACU

* sveže ribe
* zamrznjene ribe
* školjke, rakci
* "bacala in bianco"
* konzerve

ILIRSKA BISTRICA
Čenkarjeva 26, tel.: 05/71 44 579

POTUJOČA RIBARNICA
tel.: 041/633 593

UVODNE BESEDE

Medvedi

mag. Milena Urh

Na občino moram poslat račun, saj sem slišala, da po novem, na sestankih kot gradivo uporabljajo fotokopirane članke iz Snežnika. Pa da 35 zaposlenih, ali pač že kolikor jih je, ne more pripraviti enostavnega izpisa proračunskih postavk za krajevne skupnosti, je pa že smešno. Malo me bega cena – ali naj računam po standardni tarifi za svetovalce, ali naj jim dam malo popusta, ker je recesija in v končni fazi gre vendarle za našo občino, ali pa naj jim bo, za prvič zastoj. Lahko pa tudi kompenziramo...

Lahko kompenziramo z gradbenim dovoljenjem za rekonstrukcijo Prešernove, ki po uradnih podatkih nikoli ni bilo izdano, v vzorcu pogodbe med naročnikom in izvajalcem pa piše, da je izvajalec uveden v delo, ko od občine prejme, izmed ostalega tudi gradbeno dovoljenje. Zanimivo je, da lahko izvajalec, če tega ne prejme, odstopi od te pogodbe brez kakršnekoli odškodnine naročniku. Bomo videli, kako se bodo dela nadaljevala in zaključila.

Lahko bi, mogoče je to še boljše ideja, kompenzirali za ogrevanje dvorane Doma na Vidmu. Za Božič smo zmrznili, za »Zjmnce« omrznili, za planince pa smo se čisto podhladili.

Moram pa vam povedati, da sem bila pred dnevi na zanimivem predavanju o medvedih. Kar je najbolj zanimivo, ni beseda tekla samo o medvedih, ampak predvsem o nas ljudeh, o naših prvinskih strahovih in o tem kako naša dejanja usmerjajo čustva ne pa razum. Da je naš strah pred medvedi v bistvu v tem, da so medvedi krovna vrsta in po tej logiki nad nami, da pa ljudje kot razumska bitja tega ne moremo in ne moremo priznati. Govorili so tudi o tem, da naše prvinske strahove izkoriščajo politični leaderji za ideološke vojne in za ustvarjanje kolektivnega mnenja.

Predavanje, ki ti da misliti ter predavanje vredno ponovite in vsa pohvalo Tekoškemu društvu za izvirnost.

Makedonski melos navdušil

Petar Nikolić

Meščani ilirskobistriške občine so nedavno tega imeli priložnost, da v svoji sredini pozdravijo Makedonski vokalni kvartet Pella iz Ljubljane.

Kvartet Pella deluje v sestavi Ljuben Dimkarovski – vodja, Majda Kušar Pezdirec, Vesna Mladenova in Metoda Postolski Košir. V dvorani Doma na Vidmu, so zve-

ličali proslavo ob 15. obletnici delovanja Bistriškega pihalnega orkestra. Pester repertoar Makedonskih umetnikov, ki živijo in delajo v Sloveniji, je navdušil polno dvorano gledalcev.

Vodja kvarteta Ljuben Dimkarovski pa je povedal: »Čeprav prvič gostujemo v tem malem simpatičnem mestu, smo dobili vtis, da smo pri prvi naši pesmi Jovano – jovanke... pridobili simpatijo občinstva. Čudno, vendar resnično je bila čisto vsaka naša pesem nagrajena z dolgim aplavzom.«

Snežnik

Časopis Snežnik je nestranski časopis, ki izhaja na območju občine Ilirska Bistrica. Cena izvida je 1,5 EUR

Naslov uredništva:

Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica
tel. 05/71-00-320, fax. 05/71-41-124
e-pošta: sneznik@kabelnet.net

Ustanovitelj: Borislav Zejnulović

Izdajatelj: GA Commerce d.o.o.
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica

Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnulović

Strokovna svetovalka: mag. Milena Urh

Tehnični urednik: Raymond Fabijanić

Tisk: GA Commerce d.o.o.
Naklada: 1.500 izvodov

Nenaročenih člankov ne honoriramo.

Rokopise in fotografije na željo vračamo.

Na podlagi zakona o DDV sodi časopis med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8,5%. Medij Snežnik je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 347.

Seja Upravnega odbora

21. januarja 2009, so se na 9. redni (razširjeni) seji Upravnega odbora GZS OZ Postojna, sestali člani UO, gospodarstveniki iz Notranjsko-kraške regije ter drugi gostujoči: Janko Burgar z Ministrstva za gospodarstvo in mag. Samo Hribar Milič, generalni direktor GZS, pogovarjali o stanju gospodarstva v Notranjsko-kraški regiji. Ključne točke razprave so strnili v izjavi za javnost, ki vam jo predstavljamo.

V nadaljevanju prilagamo tudi Podatke o prijavah v evidenci brezposelnih oseb, prijavljenih prostih delovnih mestih ter napovedi delodajalcev o presežnih delavcih, ki so ga pripravili na Zavodu RS za zaposlovanje, Območni službi Koper.

V gospodarstvu Notranjsko-kraške regije ocenjujemo, da so razmere resne in je za zagotovitev obstoja in nadaljnega razvoja tega dela Slovenije nujno potrebno takoj izvesti strukturne reforme trga dela in uvesti konkurenčnejšo in prožnejšo delovnopravno zakonodajo. V tako zaostrenih globalnih razmerah in ob dejstvu, da država razpolaga z omejenimi sredstvi za posredovanje, menimo, da je ključna prav posodobitev trga dela. Socialni sporazum je potrebno doseči na nivoju države z dogovorom med državo, delavci in delodajalci.

Čeprav vsi želimo in pričakujemo, da bo gospodarska kriza čim prej popustila, najnovejše napovedi kažejo, da bo kljub skupnim prizadevanjem številnih vlad, trajala vse leto 2009 in bo segla tudi v leto 2010. Težave so toliko večje, ker je kriza prišla po nekaj letni hitri rasti industrijske proizvodnje in so gospodarske družbe naravnane na maksimalne obsege proizvodnje.

Glavnino gospodarstva Notranjsko-kraške regije predstavljajo predelovalne dejavnosti, ki pretežni del proizvodnje izvozijo. To so najpogostejše delovno intenzivna podjetja, ki zaposlujejo 2/3 delavcev v regiji. Stopnja brezposelnosti je bila pred krizo v NKR med najnižjimi v državi, zaposlenih je bilo tudi mnogo tujcev. Alternativnih delovnih mest v regiji ni. Predelovalne dejavnosti ustvarjajo dejavnostim primerno dodano vrednost. V kolikor bo kriza trajala predolgo, podjetja pa se ne bodo uspela dovolj hitro prilagoditi, lahko to povsem finančno izčrpa podjetja.

Stanje gospodarstva v Notranjsko-kraški regiji vzbuja skrb, saj odraža močan vpliv gospodarske krize z zmanjšanim obsegom industrijske proizvodnje, padcem izvoza in oteženim financiranjem s strani bank.

Kupci naročila preklicujejo, nova naročila so pod načrtovanimi. Nižji so prihodki, zato je potrebno takojšnje prilagajanje razmeram in zmanjšanje odhodkov. V novembru in decembru 2008 se je proizvodnja znižala do 30%, prodajne cene so padle do 20%. Negotova so tudi naročila že za prvi kvartal 2009 in še bolj za preostali del leta.. Nekatera podjetja so zato ustavila proizvodnjo od 19. decembra do 12. januarja. Zaposleni koristijo dopuste in viške ur ter prerazporejajo delovni čas. Zaradi nekonkurenčne in toge politike zaposlovanja se podjetja lahko odzovejo s potrebno hitrostjo le tako, da zmanjšajo stroške dela, s tem, da ne podaljšajo pogodbe delavcem, ki so zaposleni za določen čas. To so največkrat delavci v proizvodnji, medtem, ko so zaposleni v režiji, zaposleni za nedoločen čas,

katerih zmanjševanje traja več mesecev, s čimer se strukturno še povečuje delež režije.

V zadnjem obdobju je bilo v javnosti večkrat slišati, da slovenska podjetja pod izgovorom neke krize neupravičeno zmanjšujejo število zaposlenih. Dejstvo je, da vsi okoli nas priznavajo, občutijo in že reagirajo na globoko ekonomsko krizo in da je kriza prišla tudi do nas. Za ohranitev zdravih jeder v času minimalnega poslovanja, ki bodo osnova za ponovna t.i. maksimalna jedra po preteku krize je bistveno, da temu primerno prilagodimo vse deležnike, tudi zaposlene na vseh nivojih. Le ustrezna in pravočasna reakcija na stanje, ki je že tu bo minimizirala posledice.

Janko Burgar

Zaposlitev za nedoločen čas in plačevanje neproduktivnega časa so preživete kategorije zaposlovanja in ogrožajo ohranjanje delovnih mest, saj otežujejo in onemogočajo hitro prilagajanje razmeram. Zaposleni dajejo prednost ohranitvi zaposlitve in so se pripravili prilagajati, medtem ko sindikati zahtevajo preveč, tudi za ceno zaprtja poslovanja podjetij. Nelogično je tudi pravilo, ki delodajalcu nalaga, da mora delavce na čakanju plačati enako, kot če bi delali. Vendar je vsako zmanjševanje delovnih mest neprijetno tako za delavce kot za delodajalce, saj gre za kadre, katerih usposabljanje je trajalo dolgo časa in jih bo podjetje potrebovalo takoj, ko se bodo naročila vrnila na nekdanje ravni. Podjetja tudi štipendirajo, a v teh razmerah podeljene štipendije raje odpisujejo, kakor da bi zaposloval nove delavce.

V gospodarstvu Notranjsko-kraške regije ocenjujemo, da so razmere resne in je za zagotovitev obstoja in nadaljnega razvoja tega dela Slovenije nujno potrebno takoj izvesti strukturne reforme trga dela in uvesti konkurenčnejšo in prožnejšo delovnopravno zakonodajo. V tako zaostrenih globalnih razmerah in ob dejstvu, da država razpolaga z omejenimi sredstvi za posredovanje, menimo, da je ključna prav posodobitev trga dela. Socialni sporazum je potrebno doseči na nivoju države z dogovorom med državo, delavci in delodajalci.

Da bi se izognili odpuščanjem se ponekod že pripravljajo na 36-

Marko Hribar Milič

urni delovni čas. V podjetjih ugotavljajo, da ukrep vlade s subencioniranjem krajšega delovnega časa, ne bo dosegel pričakovanih učinkov, saj so postopki administrativno zapleteni in morajo veljati za celotno podjetje, namesto, da bi veljali selektivno le za tisti del podjetja, kjer bi ta ukrep imel največje učinke. 60€ državne subvencije na zaposlenega je tudi prenizek znesek za doseganje potrebnih nivojev nižanja stroškov, zato je potrebno dodatno sorazmerno nižanje plač, kar je še vedno primernejši ukrep kot zmanjševanje števila delovnih mest.

Iz trgov zahodne Evrope, kamor domača podjetja izvažajo, prihajajo ogledniki, ki jih zanima ali so njihovi dobavitelji pripravljani na proizvodnjo, ki bo do 40% nižja od dosedanje, ali imajo podporo države, bank, delavcev in okolja. Preverjajo ali bodo kot poslovni partnerji dovolj hitro prilagojeni novim raz-

.....
■ Čeprav vsi želimo in pričakujemo, da bo gospodarska kriza čim prej popustila, najnovejše napovedi kažejo, da bo kljub skupnim prizadevanjem številnih vlad, trajala vse leto 2009 in bo segla tudi v leto 2010.

GZS OZ Postojna

meram na trgu in bodo krizo uspeli prebroditi. V kolikor ocenijo, da obstaja nevarnost, da bodo domača podjetja ugasnila, ker niso ustrezno pripravljena in sposobna hitre prilagoditve novim razmeram, iščejo nove dobavitelje drugod, saj si ne morejo privoščiti, da bi ostali brez dobav.

Kljub temu, da je država zaščitila bančne vloge z neomejenim jamstvom, je oteženo, sicer običajno, reprogramiranje kratkoročnih kreditov podjetjem. Banke ob tem zvišujejo stroške bančnih marž, v letu dni celo za 100% tako, da se viri financiranja dražijo navkljub zniževanju temeljnih obrestnih mer.

Zniževanje učinkovite davčne stopnje je dobrodošlo toda prihaja zelo pozno.

Nujne so večje olajšave za in-

vesticije za uspešna podjetja. Dosedanje investicijske olajšave in razpoložljiva sredstva za vlaganja v tehnološki razvoj ne sledijo v dovoljšnji meri napovedim po pomoči zdravim jedrom gospodarstva. V praksi se v večini primerov dogaja obraten proces, da podjetja zmanjšujejo investicije ter izvajajo le še najnujnejše strateške projekte. Veliko bi pomagalo, če bi država nekdanje investicijske olajšave priznala tudi za investicije v letu 2008.

Celotno gospodarstvo potrebuje likvidnostno razbremenitev z nižjimi stopnjami prispevkov in davkov. Za posamezne panoge pa je potrebno pripraviti in izpeljati tiste ukrepe, ki bodo dali po panogah najboljše rezultate.

Gospodarstvo je vlečni konj družbe, zato je potrebno ob zmanj-

šani rasti BDP prilagoditi porabo države in zmanjšati investicije v neproizvodne projekte ter določiti prioritete državne projekte. Potrebno je podpreti zdrava jedra s preišljenimi toda hitrimi ukrepi.

Množico podjetij v Sloveniji, zlasti tiste v razvojno ogroženih regijah, med katere sodi tudi Notranjsko-kraška, je potrebno vrednotiti drugače, kot le z ozkimi ekonomskimi kategorijami.

Pomembno je ohraniti strateška podjetja in delovna mesta pri življenju in jim omogočiti čim hitrejšo prilagoditve. V tako resnih razmerah je neresno uvrščati med reveže vse, ki ne dosejajo 500 € neto plače, je neresno pristajati na ultimativne zahteve sindikalnih central in je neresno enačiti vlogo gospodarskih družb in civilnih iniciativ.

PA ŠE NEKAJ KONKRETNIH ŠTEVILK

PODATKI O PRIJAVAH V EVIDENCI BREZPOSELNIH OSEB, PRIJAVLJENIH PROSTIH DELOVNIH MESTIH TER NAPOVEDI DELODAJALCEV O PRESEŽNIH DELAVCIH

Nevenka Bandelj, Zavod RS za zaposlovanje, Območna služba Koper

Na območju Uradov za delo Postojna in Ilirska Bistrica se je v obdobju oktober - december 2008 v evidenco brezposelnih oseb na novo prijavilo skupno 384 oseb, kar je za 49 oseb več kot v enakem obdobju v letu 2007. Kakšna je bila dinamika prijav po mesecih za vsak urad posebej prikazuje spodnja tabela:

Št. oseb ki so se prijavile v evidenco brezposelnih oseb

	okt.07	nov.07	dec.07	okt.08	nov.08	dec.08
UD ILIRSKA BISTRICA	61	42	35	42	40	63
UD POSTOJNA	97	52	48	95	72	72
SKUPAJ	158	94	83	137	112	135

Povečano število novih prijav v brezposelnost se nadaljuje tudi v letu 2009.

Na obeh uradi se je v prvih dveh tednih meseca januarja na novo prijavilo 52% več oseb kot v istem obdobju lani.

Ob koncu leta 2008 je na območju Postojne in Ilirske Bistrice v evidenco prijavljenih skupaj 898 brezposelnih oseb, kar je 48 manj kot konec leta 2007.

Št. oseb prijavljenih v evidenci brezposelnih oseb ob koncu meseca

	okt.07	nov.07	dec.07	okt.08	nov.08	dec.08
UD ILIRSKA BISTRICA	385	391	404	348	343	389
UD POSTOJNA	581	545	542	466	484	509
SKUPAJ	966	936	946	814	827	898

Spodnja tabela prikazuje stopnjo registrirane brezposelnosti za obe upravni enoti po mesecih v letu 2008

2008	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.
Slovenija	7,4	7,1	6,9	6,6	6,5	6,4	6,5	6,5	6,3	6,6	6,7
Upravna enota Ilirska Bistrica	6,3	6,3	5,8	5,6	5,6	5,8	5,8	5,8	5,5	5,4	5,4
Upravna enota Postojna	5,5	5	4,9	4,5	4,3	4,3	4,3	4,2	4,3	4,4	4,6

V obdobju oktober-december je bilo za območje prijavljenih 557 prostih delovnih mest, kar je za 95 delovnih mest manj, kot v istem obdobju v letu 2009. Dinamika po mesecih in po posameznih uradih za delo je predstavljena v spodnji tabeli.

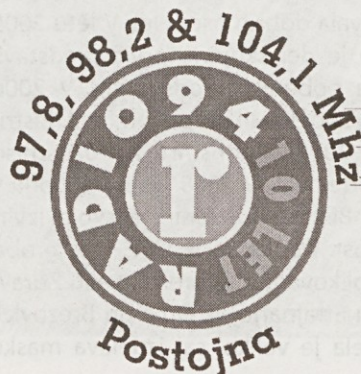
Št. prostih delovnih mest

	okt.07	nov.07	dec.07	okt.08	nov.08	dec.08
ILIRSKA BISTRICA	71	52	41	73	69	41
POSTOJNA	226	151	111	179	113	82
SKUPAJ	297	203	152	252	182	123

Delodajalci z omenjenega območja so napovedali presežke predvsem s področja industrijske proizvodnje. V prvih mesecih letos pričakujemo, da se bo v evidenco brezposelnih oseb prijavilo:

- z območja Postojne 20 in
- iz Ilirske Bistrice 36 presežnih delavcev.

**KOMUNALNO PODJETJE
ILIRSKA BISTRICA**
Prešernova 7, Ilirska Bistrica

Razpis za izbor najboljših inovacij za leto 2008

Vladimir Vinšek

»Podjetja ne morejo več dosegati zastavljenih ciljev v konkurenčnem okolju samo z obvladovanjem stroškov, ampak z novimi znanji, inovacijami, poslovnimi modeli in novimi proizvodi ter storitvami, ki imajo višjo dodano vrednost«. To je eno izmed vodil Območne zbornice Postojna, ki je te dni objavila nov razpis za izbor najboljših inovacij za leto 2008.

Spodbujanje inovativnosti je zato stalnica tako v najprodnostnejših podjetjih, ki so tako vedno korak pred konkurenco, kot tudi v Gospodarski zbornici Slovenije. Poslanstvo Območne gospodarske zbornice Postojna je promoviranje inovatorjev in njihovih dosežkov, predstavitev inovacij javnosti in druženje inovatorjev iz cele regije. Z vsakoletnim Razpisom za izbor najboljših inovacij v regiji je omogočeno inovatorjem, da predstavijo svoje dosežke, ki so plod domačega znanja, najboljše inovacije pa nagradijo s priznanji. Na ta način želijo vzpodbujati inovativno razmišljanje in dvigovati stopnjo razvitosti podjetništva. Inovator, ki prejme priznanje GZS za inovacijo, si s tem pridobi pravico uporabe priznanja v komercialne in publicistične namene.

Predmet razpisa so inovacije, ki jih razumemo kot vsaka koristna novost, ki jo za tako opredelijo odjemalci. Lahko je tehniška ali pa tudi ne. Koristnost novosti v praksi se dokazuje z uspešno prodajo na domačem ali mednarodnem trgu, v primeru koristne uporabe v organizaciji, kjer je nastala, pa s podatki uporabnikov.

Inovacija je proces uresničevanja novih idej in ugodja za uporabnike ali kupce. Uspešna podjetja razumejo inovativnost in inovacije kot nosilca konkurenčne prednosti, rasti in dodane vrednosti. Inovacija je po pravih OECD pretvorba ideje v tržni produkt ali storitev, nov izboljšan proizvodni ali distribucijski proces ali nova metoda socialnih storitev. V tej povezavi je inovacija torej sinonim za uspešno proizvodnjo, prilagoditev in izkoriščanje novosti v ekonomskem in socialnem smislu. V praksi se inovacije najpogosteje realizirajo na tehnično-tehnološkem področju in pri uporabi računalniških in komunikacijskih tehnologij. Veliko priložnosti za povečanje konkurenčnosti in dolgoročne uspešnosti pa nudijo inovacije na drugih področjih kot so organizacijske, upravljalske in metodijske, itd. Inovativnost je lahko usmerjena na kateri koli vir ali sredstvo, ki ga organizacija ali podjetje uporablja za izgradnjo poslovne vrednosti, na primer na: poslovne procese, informacije in znanje, tehnologije, aplikacije ali programsko opremo, proizvode ali storitve, poslovne in marketinške modele, organizacijsko strukturo, menedžerske prakse.

Gospodarska zbornica podeljuje priznanja na dveh ravneh in sicer na ravni območne zbornice in na državni ravni. Najboljši inovatorji prejmejo zlato, srebrno ali bronasto priznanje. Vrsta priznanja je odvisna od ocene, ki jo podelijo ocenjevalne komisije na podlagi kriterijev kot so: (1) inventivnost, (2) inovativnost, (3) tržna zanimivost, (4) primernost okolju.

Podrobnejše informacije o razpisu za izbor najboljših inovacij za leto 2008 so na voljo na spletni strani Območne zbornice Postojna: http://www.gzs.si/slo/regije/oz_postojna, pri strokovni sodelavki Matejki Žitko Milošević tel: 05/72 00 110, faks: 05/726 53 44, e-pošti: oz.postojna@gzs.si, ali po navadni pošti na naslov Cankarjeva 6, 6230 Postojna. Pojasnila ali pomoč vam lahko nudijo tudi člani komisije za inovacije, s katerimi boste lahko vzpostavili kontakt preko omenjene strokovne sodelavke.

GZS Območna zbornica Postojna bo prijave sprejemala najkasneje do 30.03.2009.

PRŮSTORU D.O.O.

PROSTORSKO
URBANISTIČNO
KRAJINSKO IN
ARHITEKTURNO
NACRTOVANJE

VOJKOV DREVORED 2

6250 ILIRSKA BISTRICA

TEL.: ++386 (0)40 783 943
E-MAIL: INFO@VPROSTORU.SI

OD IDEJE DO NAČRTA

ARHITEKTURA

IZDELAVA VSEH VRST PROJEKTOV ZA PRIDOBITEV
GRADBENEGA DOVOLJENJA IN Z NJIM POVEZANO SVETOVANJE

URBANIZEM

IZDELAVA PROSTORSKE IN URBANISTIČNE DOKUMENTACIJE
TER STROKOVNIH PODLAG

O letošnji akciji

Tradicionalno akcijo Radio 94 in Notranjskega radia Ona ali on smo preimenovali v Ona ali in v njej izbirali dejanje leta. Želeli smo dobiti le eno ime, njo ali njega, ki je zaznamoval leto 2008. Za pomoč smo se obrnili na poslušalce in med 24. novembrom in 5. decembrom dobili petindvajset utemeljenih predlogov z zelo različnih področij. Nekateri presežki so nastali v službah nominirancev, drugi so zanje podarili svoj prosti čas. Pa vendar, naziv ona ali on 2008 za dejanje leta bo pripadel le enemu. Poslušalci so z glasovanjem od 8. do 12. decembra najprej določili polfinaliste; v finalu so se odločali med desetimi imeni. Finalno glasovanje se je začelo 15. in se zaključilo 24. decembra.

Iskanju zmagovalca se je, v zadnjem delu akcije, pridružilo še iskanje najbolj priljubljene osebnosti iz družbenega in družabnega življenja, poimenovano v dobri družbi na Snežnik. V sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije in Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije pa radijski postaji podeljujeta še priznanji za uspeh leta. Sklepno slovesnost s podelitvijo priznanj sicer vsako leto pripravimo v Jamskem dvorcu pri Postojnski jami.

DEJANJE LETA – ONA 2008

Poslušalci so z glasovanjem odločili, da ta naziv pripade direktorici Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica Damijani Hrabar. Knjižnica je marca pripravila izjemno odmevno predstavitev muzejskega gradiva z območja Ilirske Bistrice, ki ga hrani Državni arhiv na Reki. Predstavitvi obsežnega gradiva, nastalega od 14. do 20. stoletja, je sledilo še odprtje razstave.

Del gradiva je nastal na območju Ilirske Bistrice in njene okolice, gre za arhiv okrajnega sodišča in uprave v Podgradu; predstavili so fond istrskega sabora za obdobje med letoma 1861 in 1918 in gradivo iz težkih let italijanske uprave s sedežem na Reki, ki je nastalo med letoma 1924 in 1945.

Obiskovalci so si lahko ogledali najstarejše omembe bistriških krajev. Spoznali pa so tudi, da zgodovino pišemo ljudje in se srečali s tragičnimi zgodbami. Prvič so javno objavili dosjeje oseb iz Ilirske Bistrice in okolice, predvsem študentov in duhovnikov, ki so se v času fašizma upirali poitalijančevanju.

USPEH LETA

Priznanje v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije in Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije podeljujeta Radio 94 in NTR.

Podjetje, ki je prejelo naziv uspeh leta, so Javor Stroji d.o.o., proizvajalci največjih hidravličnih stiskalnic za plastiko na svetu,

Javor stroji v zadnjih letih beležijo petnajst odstotno letno rast prihodkov in dosejajo sedem milijonov evrov letnega prometa. Ustvarjajo dodane vrednosti petdeset tisoč evrov na zaposlenega, kar je krepko nad povprečjem v strojogradnji. Vso proizvodnjo podjetja, ki zaposluje šestinštirideset delavcev, izvozijo, največ v Nemčijo in Združene države.

Od lani so bogatejši za novo proizvodnjo halo v vrednosti treh milijonov evrov, razpolagajo pa z največjim mostnim rezkalnim strojem v Sloveniji. Njihovi izdelki, stiskalnice, so vredni od enega do dveh milijonov evrov, naredijo pa od štiri do pet velikih hidravličnih stiskalnic

letno. Za posel se jim ni bati; naročil imajo dovolj do oktobra. Zadnjih dvanajst let Javor Stroj je Pivka d.o.o. vodi Rudi Tomšič

Med podjetniki in obrtniki pa sta nas je prepričala podjetnost in okoljska ozaveščenost Rudija Blažka, ustanovitelja in prokurista podjetja Profiles d.o.o. Začel je leta 1966 z mizarstvom. Z veliko marljivosti je zgradil delavnico; širiti poslovne prostore in dodatno zaposlovati delavce. Leta 1989 je poleg obrti registriral še podjetje Profiles d.o.o., katerega izključna dejavnost je bila izdelava moznikov za pohištveno industrijo. V celoti jih izvažajo. Sledila je še izdelava pelet za kurjavo, saj v podjetju izkoristijo čisto vsak košček lesa. Rudi Blažek se je tako posvetil tudi

ekološki kurjavi in za zgled postavil kar svoje podjetje. Osemdeset odstotkov današnje proizvodnje predstavlja izdelovanje moznikov, ostalih dvajset pa lamel in peletov. Perspektivno družinsko podjetje, ki ga danes vodi sin Boštjan Blažek, zaposluje preko 60 delavcev. Kljub temu, da je Rudi Blažek ustanovil podjetje, ki sodi med srednje velika, pa je obdržal tudi status samostojnega podjetnika – obrtnika.

V DOBRI DRUŽBI NA SNEŽNIK

Poslušalci so v finalnem delu glasovanja odločili, da bi se na najvišji vrh v regiji povzpeli v družbi politika Zmaga Jeliniča Plemenitega. V obrazložitvah so največkrat dejali, da jim v njegovi družbi ne bi bilo dolgčas.

Finalist akcije ONA ali ON 2008 Tonjo Janežič izreka pohvalo uredništvu Radia 94 in Notranjskega radia za organizacijo akcije zbiranja NAJ osebnosti leta. Istočasno se zahvaljuje poslušalkam in poslušalcem Radia 94 in Notranjskega radia za nominacijo in zaupane glasove. Zmagovalcem pa iskreno čestita.

Fjhtarji na sejmu

Ado Barbiš

Že pred nekaj tedni je društvo Podstenjski Fjhtarji s strani Bistriškega Turističnega Društva in RC Il. Bistrica dobili povabilo k sodelovanju.

Poleg turističnega društva, RC Il. Bistrica so našo občino na sejmu Turizem in prosti čas na slikovit način predstavljali tudi Podstenjski Fjhtarji. Ženski del odprave je za predstavitev našega Ilirsko bistriškega štanda spekel »miši« in drugo »pohanje«, za katerega je bilo s strani obiskovalcev in obiskovalk veliko povpraševanje.

Turistično društvo je dolgoletni organizator pustnih karnevalov v Il. Bistrici. Vsako leto uspe v Il. Bistrico na pustno nedeljo pripeljati 20-25 pustnih skupin iz Il. Bistrice, iz širše Slovenije, pa tudi iz sosednje Hrvaške. Za pohvalit gre izjemno pridne ženske, ki poleg organizacije poskr-

bijo, da se vsaka sodelujoča skupina okrepi z joto in drugo, hrano po kateri smo Bistričani že prepoznani doma, po Sloveniji in tudi v tujini.

Ob tej priložnosti sta harmonikarja zaigrala mladoporočencema, ki so izkoristila prav 24.1.2009 za poročno potovanje. Celotno ekipo je spremljala še bližnja žlahta, sosedni in nekaj prijateljev, ki so se obiskovalcem in obiskovalkam dobro predstavili.

Na »štantih«, kjer se je naša povorka začasno zaustavila, je bilo čutiti zadovoljstvo in pripravljenost na sodelovanje. Nismo predstavljali Kurentov, niti cerkniških lavfarjev, kot so to nekateri mislili. Obiskovalcem sejma smo predstavili puste iz Il. Bistrice in njene okolice.

Vsak lik predstavlja enega izmed Podstenjcev, na tak način naj

bi se tudi v prihodnje razvijali Podstenjski Fjhtarji.

Zaščitnik avtorskih pravic, Rude Valenčič je v kratkem predstavil nekaj letno delovanje skupine. Nekateri člani skupine so manjkali, svojo udeležbo so v zadnjem trenutku opravičili. Prepričan je, da se bodo skupini pridružili že v naslednjih predstavah. Skupaj z ženo Damjano sta pustne like in oblačila izdelovala dobrih osem let. V letu 2005 se je del skupine prvič predstavil na poberiji v Podstenjah. V 2006 so sodelovali na povorki v Il. Bistrici, 2007 zaradi smrti v družini niso sodelovali. V 2008 so na povorki v Il. Bistrici opozorili na svojo izvirnost. Maske so iz LIPE, - za grobo oblikovanje se gre zahvaliti Zdravku Strajnarju iz Dolc pri Brezovici. Dela je veliko, saj izdelava maske

zahteva veliko potrpežljivosti in časa- približno 3 dni po maski. Nekaj opreme so dobili na smetišču v Slopah, nekaj drugje, nekaj je dala ga. Anka... Silva Dekleva, predstavnica Bistriškega turističnega društva se je v svojem imenu in imenu turističnega društva zahvalila udeležencem na udeležbi in promociji

Il. Bistrice. Pove, da je organizacija takih prireditev vedno zahtevna, še večji problem pa je zagotavljanje finančnih sredstev. Veseli jo, da je v skupini iz Podstenj in širše okolice veliko podmladka, kateri je zagotovo dobra popotnica, da običajni šege in navade iz naših krajev ne tonejo v pozabo.

Gonilna sila MKNŽ - Simon Grbec

V Indirektu je bil v mesecu novembru objavljen članek, ki izredno pohvalno govori o našem mladinskem klubu - MKNŽ. Prav ta prispevek, ki ga tudi objavljamo, je bil povod za pogovor s Simonom Grbcem - predsednikom MKNŽ-ja.

MKNZ ima dolgoletno tradicijo - kakšni so bili njegovi začetki?

MKNZ letos praznuje 43 leto delovanja. Je eden izmed prvih klu-

bov v Jugoslaviji, ki deluje še zadaj. Prostor za izvajanje dejavnosti je našel v klétnih prostorih Sokolskega doma. Glavna aktivnost kluba je koncertna dejavnost, katero pa dopolnjuje tudi mladinske delavnice, predstave in pa predavanja.

Zadnje dve leti pa v avgustu prirejamo tudi dvodnevni festival v Zareču - Kamun fest in prav tako lani smo pripravili lani je bil tudi uspešen festival bistriških bendov, ki je potekal na vrtu sokolskega doma.

Takšnega kot ga pa poznamo danes je od leta nekako od 89 in je zadnjih 20 let sinonim za Slovensko underground sceno.

Kratka MKNŽ je tako postala zaščitna znamka, ki je ponesla ime našega kraja v svet že dolgo tega in jo cenijo ter spoštujejo tako v združenih in pridruženih Evropi, Severni Ameriki, kot tudi na "Balkanu".

Od kdaj ste vi predsednik in kakšne so naloge, ki ste si jih zastavili?

"Predsednik" sem zdaj že 2 leti. Za menjavo vlog v društvu smo se odločili za to, ker smo že takrat z mojo generacijo začeli organizirati koncerte in se takratnim vodjem ni dalo več, smo na vrsto prišli mi. Seveda nam pomoč še vedno nudijo starejši, ki so na tem področju zelo dobro izkušeni. Naloge, ki sem si jih zastavil je bilo kar nekaj, vendar mi jih večina, zaradi pomanjkanja časa,

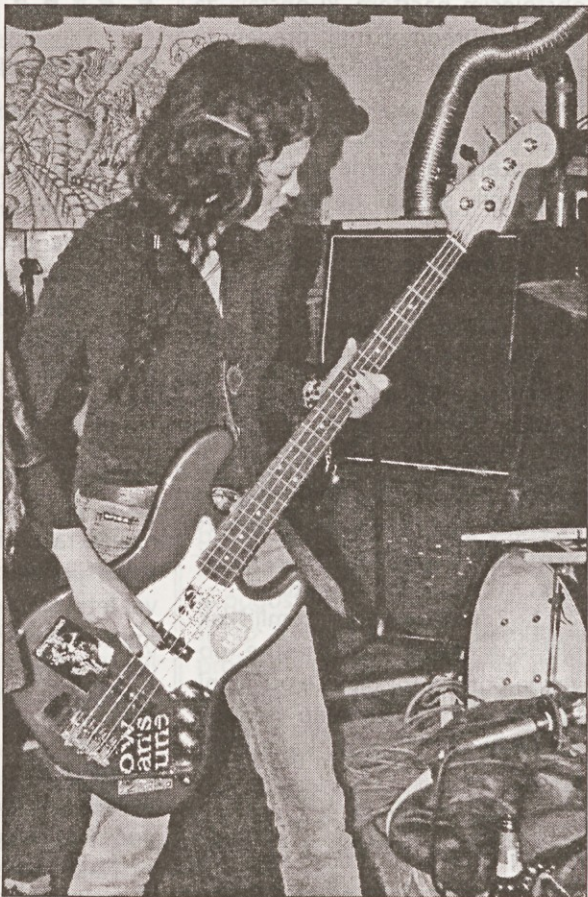
ostane nerealizirana. Glede na to, da sem kot študent med tednom v Ljubljani mi zmanjkuje časa, da bi se bolj posvetil klubu.

Kako bi komentirali dejstvo, da je MKNZ veliko bolj cenjen od zunaj kakor pa v domačem kraju?

Glede na to, da je MKNŽ bolj cenjen v tujini smo se že nekako privadili, vendar mislim, da smo tudi v domačem kraju tudi priljubljeni.

Kako bi ocenili domačo "sceno" oziroma kateri bendi so trenutno najbolj aktualni?

Mislim, da je domača scena kar v redu, čeprav pa imam občutek, da od kadar je nastalo toliko novi mladinskih centrov po vsej Sloveniji,

Electrozombies

Hip priests

Kamun festival

Mithra

Junaki, junakinje socialističnega dela

11. 11. 2008 INDIREKT

Če bi me kdo kdaj vprašal, kateri klub v deželi tej - oziroma, bolje rečeno, tam na ozemljskem pasu "med Alpami in Sredozemljem" - je najboljši, najšarmantnejši, morda celo najpomembnejši, bi najbrž tudi na silo zbužen sred noči vzkliknil: "MKNŽ!" Mladinski klub Nade Žagar v Ilirski Bistrici je vsekakor že lep čas, pravzaprav, če smo dosledni, še tam izza šestdesetih, naša dika in ponos, kot se reče. Rahlo v ozadje pomaknjeno vodstvo (najlepši žuri so, ko sploh ne veš, kdo te gosti), enkrat, nezamenljiv zvok, silovita lokalna podpora, umno izbrani programi in prav nič kaj vsiljiva prijaznost do gostujočih skupin in publike so MKNŽ že davno pognali do stopnje, ki se na njej podeljujejo ordeni za junake socialističnega dela.

Častitljiva bistriška lenta pa nikakor ne čemi tam v zaprašenem kletnem kotu, pač pa hodi naokrog, in to kaj čudna pota: zdaj jo slišimo na kakšnem "posnjtju", ki ga je oskrbel zvočni mag Babo, zdaj jo prepoznamo v trmasto-šegavem pogledu, kot ga izrazi obličje zaslužnega profesorja Belušiča iz VIS Žoambo Žoet Workestrao, potem spet zafrfota mimo s telesnostjo mlade alternativke, ki se zna - pač vzgojena v središču za srečno mladost - obnašati, kakor se v Ljubljani obnaša le malokdo. In ko na sceni srečate koga, ki s posebno ljubeznijo in natančnim poudarkom reče "buben" in ne boben, potem veste, da se je kotil med strumnimi mladinkami in mladinci iz MKNŽ.

Mlada flota iz varnega okrilja je to soboto osvojila Menzo pri koritu na Metelkovi, v mnogočem prostor, ki nasploh in seveda iz povsem osebnih razlogov pomeni še najboljše zatočišče vsem tistim, ki se pridejo iz Bistrice šolat v Ljubljano. Podpora je bila v najboljšem smislu izraza sublokalna. Ozračje sicer ni bilo ravno zatrpno s telesi, toda bilo je dovolj navijaško, da je človek v hipu pozabil na stare marnje, kako v teh krajih nihče več ne pride podpret mladih bendov. Zasedbe Gunyuss, Bwase Nwge in Diego so, osupljivo, le del tistega, kar ima na glasbenem polju predstaviti Ilirska Bistrica in česar bi se ne sramovalo nobeno mesto, noben večji kraj. In kakor po pravilu postajajo fenomen pri nas zlasti manjše naselbine - v starih časih slavne Trate na Štajerju, danes poleg Ilirske še ... Bistrica ob Sotli.

Škofja Loka je imela v nekem momentu, se spominjam, zgolj metalskih bendov sčela kar devet (9!). In kakor v brk neki namišljeni "ljubljski mestni urbanosti" se sublokalne scene potem na svojih nastopih po navadi predstavijo kot izlušček in se k sreči ne pomešajo preveč s kakšnimi samopašnimi elementi, čeprav bi jih še kako radi zavedli. Pustimo ob strani rokenrol, ta je bil v soboto že tako ali tako nabrit oziroma navit po svoje; in še bo: kar je navdušilo zvedavega obiskovalca, je bilo obnašanje, torej prihod vseh treh postav na oder. Kakor da so bili v kakšni šoli, kako se streže tem rečem. Pa saj so bili. Nihče jim ni govoril, kako, oni so očitno samo opazovali, poslušali in se napajali. V MKNŽ. Nепrecenljiv pouk.

Piše: Miha Zadnikar

President fetch

se nobenemu ne, da hodit na koncerte po drugih mestih. To se pozna tudi pri številu poslušalcev saj redko presežemo število 100 ljudi na koncertu.

Glede na prejšnja leta pa je v Bistrici nastalo kar lepo število bendov, ki jih prejšnja leta ni bilo toliko.

Kakšni so vasi načrti za prihodnost oziroma kaj bi si vi naj-

bolj želeli?

Načrti za prihodnost so te, da bi klub ohranili še veliko časa, saj smo v mestu najbolj aktivni s koncerti in dogajanjem na sploh.

Hkrati smo se prijaviли na nekaj pomembnih razpisov katerih pa še čakamo rezultate.

Hvala lepa za odgovore in želimo vam veliko uspehov v prihodnje.

V MKNŽ se je predstavilo okoli 1000 izvajalcev na več kot 600 koncertih.

Pripravljamo zelo pester in bogat koncertni program, zaradi katerega so tudi naši prostori postali legendarni, še posebej v devetdesetih ko je bil klub središče dogajanja v Sloveniji. Obiskovalci, so prihajali iz cele Slovenije, Hrvaške in pa iz Italije.

S tem slovesom želimo nadaljevati še naprej, kljub represiji, ki

20. seja Občinskega sveta

20. seja Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica, je potekala 18. decembra, njeno nadaljevanje pa 23. decembra lani. Po ugotovitvi sklepčnosti in potrditvi zapisnikov so svetniki postavljali pobude in vprašanja:

Dušan Grbec

Zanimalo ga je, koliko projektov je narejenih do sedaj za komunalno ureditev ulic v Ilirski Bistrici in po vaseh.

Občinski svet je sprejel sklep, da se da v prodajo podjetje Snežnik s koncesijo, vendar po informacijah, ki jih ima, podjetje koncesije nima. Zanimalo ga je, kaj je s tem.

Dal je pobudo, da se naredi revizija poslovanja v podjetju Snežnik.

Robert Šircelj

V zvezi s poškodbami na cesti v Jurčičevi ulici je pojasnil, da so poškodbe nastale, ko se je gradil plinovod. Če to ni obveza Direkcije za ceste RS, je predlagal, da občina zagotovi sredstva, da se del ceste pred Jurčičevo ulico 1 sanira.

Na cesti od starega kamnoloma, kjer gre cesta nad izviro reke Bistrice, je skalovje, ki nevarno visi na cesto. Zadevo bi bilo potrebno posredovati na pristojen naslov (Direkcija za ceste RS), da strokovnjak to pregleda.

Ado Barbiš

Že pred nekaj leti je Občina Ilirska Bistrica naredila vse potrebno, da je investitor vetrnih elektrarn Elektro Primorska uspel pridobiti gradbeno dovoljenje. Od takrat do danes zadeve stojijo. Dal je pobudo, da občinska uprava prouči možnost izpeljave odškodninskih zahtevkov do organizacij in posameznikov, ki so blokirali te zadeve in dejansko postavili vse skupaj v veliko finančno škodo.

Anton Frank

Ko se bo delalo novo kanalizacijo na Baču, ga je zanimalo, ali se bo prekopalo že zgrajeno kanalizacijo in se jo kasneje povrnilo v prvotno stanje.

Branka Počkaj

Zanimalo jo je, ali se bo del cestišča - križišča, ki vodi proti Podgradu iz Lesonita oziroma Jaksetiča, in je v zelo slabem stanju preplastilo oziroma popravilo.

Igor Štemberger

Predlagal je, da se prepove plakatiranje na oknih in vratih pri vходу v Dom na Vidmu.

Predlagal je, da se pregleda streho Doma na Vidmu in se jo popravi na mestih kjer pušča.

Zanimalo ga je, kaj je z javno razsvetljavo v Prešernovi ulici, ki na določenih mestih ne deluje.

Miroslav Štemberger

Zanimalo ga je, kaj je z ureditvijo Titovega trga.

Franc Gombač

Zanimalo ga je, kaj je z ureditvijo okolice Sokolskega doma. Na neurejeno okolico bi bilo potrebno opozoriti Športno unijo.

Bernard Oblak

Zanimalo ga je, kdaj se bo pričelo graditi novo kanalizacijo na Baču. Pri zadnjih neurjih so bile na Baču poplave in bi bilo potrebno zadevo čim prej rešiti.

Mile Uljan

Vračilo sredstev vlaganja v telekomunikacijo - zanimalo ga je, ali so krajevne skupnosti določen denar zadržale, ker so krajevne skupnosti v proračunu določen denar iz teh sredstev namenjale za projekte.

Zanimalo ga je, zakaj v proračunu ni sredstev za odvoz salonitne kritine.

Rok Jenko

Pri zadnjih poplavah je reka Reka pa tudi drugi hudourniki zaradi neurejenih brežin prestopila bregove. Zanimalo ga je, če je bila oblikovana kakšna komisija s strani občine, ki je popisala najbolj rizična mesta. Če je to naredila, je predlagal, da se jih posreduje tudi upravljavcu vodotokov, da jih v čim krajšem času sanira.

Dal je pobudo, ki naj se jo posreduje na Direkcijo za ceste RS, in sicer, da se na cesti Jelšane proti Podgradu postavi usmerjevalne table za Italijo oziroma Koper.

Klub študentov je prenovil svoje prostore v Sokolskem domu, vendar zaradi slabega stanja strehe že zamaka v prostore in jim uničuje

Rok Jenko: Glede celostne ureditve Titovega trga oziroma »Placa« je občinsko upravo prosil, da OS seznanj z obstoječim načrtom, ki obstaja za celostno ureditev trga, preden se nameni velika sredstva za nov projekt.

opremo, povzroča se velika škoda. Dal je pobudo, da se poskuša problem s Športno unijo rešiti in da občina da ponovno pobudo za odkup tega objekta, potem pa prične z njegovo sanacijo.

Črna točka - Hotel Lovca - problematika je težavna, ker je v privatnih rokah, vendar pa obstaja, po njegovih informacijah, na tej nepremičnini hipoteka gradbenega podjetja Snežnik, ki pa je v posredni lasti Občine Ilirska Bistrica - preko Komunalnega podjetja Ilirska Bistrica. Predlagal je, da se tudi na tem področju zadeve odvijajo bolj

pospešeno.

Glede celostne ureditve Titovega trga oziroma »Placa« je občinsko upravo prosil, da OS seznanj z obstoječim načrtom, ki obstaja za celostno ureditev trga, preden se nameni velika sredstva za nov projekt.

Sledila je točka, ki obravnava premoženjsko pravne zadeve, kjer so svetniki sprejeli naslednje sklepe:

1. Zemljišče parc. št. 1658/6 - dvorišče v izmeri 552 m², k.o. Koseze, se izloči iz javnega dobra in se vpiše v nov vložek, pri njem pa lastninska pravica na Občino Ilirska Bistrica. Samostojnemu podjetniku Inštalacije Kovačič Stojanu s.p., Koseze 69a, 6250 Ilirska Bistrica, se proda zemljišče parc. št. 1658/6 - dvorišče v izmeri 552 m², k.o. Koseze, za ceno 8.280,00 EUR.

2. Zaradi urejanja zemljiškoknjižnega stanja nadomestne obvozne poti na Topolcu se od lastnikov zemljišč za ocenjeno vrednost odkupijo zemljišča, po katerih poteka ta pot.

3. Najemnine za stanovanja v občinski lasti določijo v naslednji višini:

- za stanovanja v Gregorčičevi 27a (bivši hotel Turist) se v obdobju od 1.1.2009 do 31.12.2009 določi najemnina v višini 4,50% od vrednosti stanovanja,

- za ostala stanovanja se od 1.1.2009 do 31.12.2009 določi najemnina v višini 4,00% od vrednosti stanovanja.

Vrednost točke je 2,63 EUR.

Profita najemnina pa se določi v višini 5,09 od vrednosti stanovanja. Vrednost točke je 2,63 EUR.

4. Vrednost točke za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Ilirska Bistrica za leto 2009 poveča za vrednost porasta cen življenjskih potrebščin september 2008 v primerjavi s septembrom 2007.

Vrednost točke za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Il. Bistrica znaša v letu 2009:

- za fizične osebe 0,00155 EUR

- za pravne osebe 0,00136 EUR

5. Družbi Tomex d.o.o., Vilharjeva cesta 21, 6250 Ilirska Bistrica, se odda v najem stavbno zemljišče parc. št. 668/1 in 1903 k.o. Ilirska Bistrica za dobo 5 let izključno za ureditev parkirnih mest in sicer po grafični situaciji, ki jo je izdelala družba Atelje Villa. Letna najemnina znaša 616,80 EUR, ki jo je določil sodni cenilec za gradbeništvo. Najemnika bremenijo tudi stroški rednega vzdrževanja, stroški uporabe stavbnega zemljišča in drugi stroški, ki se tičejo predmeta najema, ter morebitni davek, ki se obračuna v skladu z veljavnimi predpisi iz naslova najema.

Nato so svetniki obravnavali proračun občine za leto 2009 in v nadaljevanju pa še proračun za leto 2010. po razpravi sta bila podana dva predloga sprememb proračuna 2009, ki pa nista bila izglasovana. Celoten proračun si lahko ogledate na spletni strani občine Ilirska Bistrica.

TUDI VAŠE MNENJE ŠTEJE

Maratonci tečejo zadnji krog

Valenčič Matija, Gregorčičeva 1A

Lepo pozdravljeni dragi bralci oz. Bistričani. Verjemite mi, »vagala« sem med dvema naslovoma tega člana in na koncu sem se odločil za slednjega, drugega katerega sem imel v mislih je bil »Tko to tamo pjeva«. Saj naša generacija se še spominja teh filmov in danes žal že pokojnih igralcev Čkalje, Culeta, Pavleta Vujsića itd. To so bili filmi oz. humoreske, ki so vsakega normalnega človeka spravile v smeh do solz. Saj me spravijo tudi današnje razne Kmetije in BIG Butci, kakor jih imenuje moj komaj devet letni sin, vendar s to razliko, da me te spravijo zaradi besa in brez vezne porabe davkoplačevalskega denarja, za katere trdim da jih gledajo samo pol inteligentni gledalci. No pa pojdimo naprej, saj to ni bil namen tega članka - o tem pa mogoče kdaj drugič.

Nas namesto prej navedenih komedijantov zabavajo naši domači »glumači«. Naj vam povem samo eno izmed burlesk. Nekoč je živel človek po imenu Dimsi Rupsi, živel je lepo, brezskrbno, sicer oblačil se ni svojemu stanu primerno, šemil se je z nekakšnimi klobuki prav tako kot njegova pepelka, pa tudi zemljepis mu ni šel preveč od rok, v začetku je sicer izhajal iz naše stranke ZK, potem pa je uvidel, da vse skupaj jemlje hudič in je pričel popotovanje po vseh obstoječih in ne več obstoječih strankah, edina katera ga ni nikdar sprejela v svoje vrste je bila stranka plemenitih, za katero mislim, da ima pametnega kralja, ampak ker se vse pravljice končajo srečno, se je končala tudi ta in je Dimsi Rupsi zopet pristal v naših vrstah - »pardon«, so ga sami pripeljali na vso silo verjetno vkljenjenega z močnimi verigami. Ta slavni Dimsi Rupsi je kakšen teden haral tudi po naši občini, redno je hodil k maši, ter molil, verjetno da bi bil izvoljen za Kralja. Napotke je verjetno dobil od njegovih predhodnikov pred štirimi leti, to so bile Zverinice iz Rezije, katere so bile za en mandat izvoljene v naši dolini in kot vsa pravljica bitja pridejo za trenutek in potem čudežno izgine-

jo in jih ne vidiš nikoli več. Zdaj bo naše mistično bitje imelo samo en problem, ne bo moglo več hoditi k maši ali kadar bo šel za pogrebom, bo moral stati pred cerkvijo, kakor stojimo vsi iz naših vrst. Pa nič zato, če ni bil izvoljen za Kralja, saj bi bil tako in tako slab gospodar. Kadar sem mu pojasnil, da so nam Hrvatje pokradli les v TOMŠIČEVI parceli mi je odgovoril, da kaj se razburjam, ker smo Tomšiču že zdavnaj plačali odškodnino za to parcelo in to drži, kajti sam sem prisostvoval pri komisiji. V vednost naj mu še povem, da je Tomšič dobil odškodnino tudi od Republike Italije - torej odškodnino smo plačali vsi, les pa so porabali bratje Hrvati, moder odgovor ni kaj. Ljudje Božji bog ne daj, da imam shranjene njihove magnetogramе z njihovimi izjavami, časopis Snežnik bi lahko izhajal kot dnevnik, ne pa kot mesečnik. Naj navedem danes samo še eno cvetko našega politika KOPAČA, ki prav tako kot vsi vedno kot mačka pristane na nogah. Nedavno sem poslušal njegov intervju o gradnji plinskih terminalov v Kopru. Prav njegova stranka je le tem nasprotovala, zdaj je pa ta prvi ZA, samo da ni obvezno, da je to v Kopru, ampak da zaradi povezave s sosednjo Italijo morajo biti nekje na Jadranski obali. Bralci še eden od naših politikov kateri je »šprical« zemljepis, začnimo z Jadransko obalo pri Debelem Rtiču, Valdoltro, Ankaran. KOPER smo dejali da ne, pojdimo naprej, Žusterna, Izola, Portorož, Lucija in smo dragi bralci končali z Jadransko obalo. Kje bi Kopač izbral ustrezno lokacijo - sicer jaz vem za alternativo: mogoče na Jorasevem vrtu?, na katerem bomo zopet čez štiri leta videli na okopih brata katera sta si zelo podobna in bosta zopet lila grenke solze. Pa naj bo današnji članek malo krajši drugič več.

Zaključil ga bom z refrenom mojega starega prijatelja Iztočka Mlakarja: » Ne stujte ne stujte dio di buh, nestujte take nakladat okrog.«

PA LEP POZDRAV

EURO MB

NIZKE GRADNJE

041 682 549

041 652 769

Zidar in bog

Zidar umre in pride v nebesa. Tam sreča boga in ga vpraša: "O Bog zakaj si me tako mladega vzel k sebi? Star sem komaj 49 let!" Bog mu odgovori: "Po delovnih urah, ki si jih obračunal strankam si star 94!"

Energetski dan

Ado Barbiš, dipl. ing. str.

ŠOLSKE CENTER POSTOJNA - torek 23.9.2008

Predviden program aktivnosti smo dogovorno organizirali in uskladjali Vitra (Bojan Žnidaršič), Slovenski-E forum (Andrej Klemenc) in Šolski center Postojna (Ado Barbiš).

- Na Energetskem dnevu je bilo udeležencem nazorno prikazano:
- aktualni ekološki problemi za katere je odgovoren predvsem človek,
- OVE in URE,
- OVE za gospodinjstva,
- Termoizolacijski materiali,
- Pridobivanje el. Energije iz sonca
- povzetek

Predavanj na Energetskem dnevu so se udeležili trije oddelki dijakov in dijakinja tretjega letnika gimnazije in dijaki tretjega in četrtega letnika strojne šole, skupaj okrog 160 dijakov, učiteljev in predavateljev iz ŠC Postojna. Prisotnih je bilo še nekaj zunanjih obiskovalcev in predstavnikov sedme sile.

Uvodoma je ravnateljica Helena Posega Dolenc poudarila, da je energetski dan pomemben za dijake, za samo šolo, kot tudi širšo skupnost. Bojan Žnidaršič je kot prvega napovedal predavatelja dr. Karim Ahmeda iz ZDA, ki je prišel s posredovanjem ameriške ambasade. Dr. Karim Ahmed je strokovnjak s področja obnovljivih virov energije, klimatskih sprememb in vplivov na zdravje.

Dr. Karim Ahmed, President, Global Children's Health and Environment Fund, Washington, DC, USA

Iz predavanja, ki je potekalo v angleščini je razbrati, da so podnebne spremembe, ki predstavljajo glavni okoljski in razvojni izziv 21. stoletja, posledica vse večje količine toplogrednih plinov, ki jih nenadzorovano spuščamo v zrak. Pomembno je, da se zavedamo da je nujno takojšnje hitro in učinkovito ukrepanje, da se izognemo najhujšemu scenariju, ki preti planetu zemlja in njegovim prebivalcem. Iz povečane globalne temperature zraka in oceanov je razvidno močno segrevanje planeta, kar je nedvoumno posledica povečanega izpuščanja emisij toplogrednih plinov. Zanimivo je dejstvo, da predvsem kmetijska in genska tehnologija ter živinoreja sproščata večje količine toplogrednih plinov kot celoten svetovni promet. Na to opozarja tudi svetovna zdravstvena organizacija in poziva ljudi k zmanjšanju uživanja mesa. Dr. Karim Ahmed je opozoril tudi na vse večjo količino izpuščenega CO₂, ki je posledica hitrega tehnološkega napredka. Glede na statistiko za najbolj onesnaženo mesto velja Lanzhou v provinci Gans, sledi mu pa še osem ostalih kitajskih metropol. Podnebne spremembe so vse večji problem tudi z vidika zdravja. V današnjem času narašča število bolezni, predvsem pljučnih, pa tudi prezgodnjih

smrti je vse več. Prav tako je opaziti povečanje delovanja naravnih pojavov kot so orkani, nevihte in požari. Segrevanje ozračja povzroča, da se bodo v naslednjih petnajst do dvajsetih letih stalilo večina ledenikov, kar bo povzročilo pomanjkanje pitne vode in probleme v kmetijstvu, predvsem za ljudi v Argentini, Kolumbiji in Venezueli. Predavatelj se je osredotočil tudi na biomaso. Gozd nam nudi pomembno surovino za lesarsko industrijo prav tako pa je les tudi pomembna energetska surovina. Za zaključek je predavatelj opozoril, da se mora človek kot biološka vrsta naučiti, da je del narave, ne pa samo njen izkoriščevalec. Šele ko bomo začutili, da nas lahko Zemlja v procesu evolucije kot biološko vrsto tudi izbriše iz planeta, bodo prav gotovo vsi segmenti družbenega življenja podrejeni skupnemu imenovalcu varovanja narave.

Po skupnem predavanju v sejni dvorani so v nadaljevanju potekale dvorne delavnice po učilnicah in na dvorišču pred šolo - Ado Barbiš, prof. ŠC Postojna, URE in OVE, Andrej Klemenc, Slovenski E Forum: Solarni show dr Klime, fotovoltaika, Matjaž Valenčič, energetske svetovalec, Obnovljivi viri energije za gospodinjstva ter Roman Kunič, Fragmat, Termoizolacijski materiali.

Prireditev na temo URE in OVE je pozdravilo tudi Ministrstvo za okolje in prostor. Pohvalilo je vse kreatorje Energetskega dneva, ki je bil izveden s takšno vnemo in množično udeležbo dijakov. VITRA, ŠC Postojna, E-forum in ameriška ambasada v Sloveniji so skupaj prispevali pomemben kamenček v mozaik vedenja in pridobivanja izkušenj dijakov Postojne in širše okolice.

Nekaj zanimivih prezentacij Dr. Karim Ahmeda

Here are four links of my power point presentations.

<http://fitsweb.uchc.edu/ahmedstate1.ppt> Science & Solutions/Climate Change, Global Warming, & Human Health (50MB)

<http://fitsweb.uchc.edu/ahmedstate2.ppt> Climate Change & Global Warming: Impact on Human Health & Technological Options (30MB)

<http://fitsweb.uchc.edu/ahmedstate3.ppt> Climate Change & Human Health

(30MB)

<http://fitsweb.uchc.edu/ahmedstate4.ppt> Climate Change & Global Warming: What Are Our Technological Options (30MB)

Projekt COVEVO

Ado Barbiš, dipl. ing. str.

Povzetek srečanja ŠS za ENE in ENS dne 8.12.2008 v Pivki in Postojni

Po programu smo se najprej ustavili v Pivki- Krpanovem domu, v katerem je sedež javnega zavoda COVEVO. COVEVO - Center za Obnovljive Vire Energije in Varstvo Okolja je bil ustanovljen v sodelovanju s Pivško občino, fakulteto Politehnika iz Nove Gorice, MOP in vlado RS koncem maja 2008.

Pivški župan Robert Smrdelj je izrazil zadovoljstvo, da ima priložnost srednješolskim učiteljem strojništva v kratkem predstaviti in opisati idejo in aktivnosti povezane z ustanovitvijo javnega zavoda COVEVO. Pomembno je bilo prepričati državne institucije, kajti brez širšega sodelovanja in povezovanja je pogosto še tako velika priložnost težko izvedljiva, veliko zamisli in projektov propade. Verjame, da je ustanovitev zavoda korak v pravo smer. V sklopu EKO- regije bo zavod nudil možnosti za izobraževanje, pomoč pri pripravi na aktualne razpise in tudi ustrezen demonstracijski center, ki bo na praktičnih primerih pokazal obiskovalcem naj-sodobnejše rešitve s področja OVE.

V.d. direktorja mag. Jure Leben je predstavil dosedanje delo, plane in načrte Centra v bodoče, umeščanje in sodelovanje Centra s slovenskim gospodarskim prostorom ter organi države. Zelo pomembno je sodelovanje in delo na skupnih projektih z zunanjimi partnerji po Evropi (Evropska okoljevarstvena agencija, TRL - transportni inštitut iz Londona, Danski inštitut GTZ, Jadransko sodelovanje nizkoogljicne družbe) itd... Center naj bi domače znanje, domače in tuje izkušnje skupaj z vpeljavo novih tehnologij, pomembno prispeval k ozaveščenosti Slovencev, o pomenu OVE in URE, zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in varovanju okolja.

Ukvarjali se bodo z:

a) osveščanjem vseh, v obliki predavanj, študij in EU projektov (kokošja farma Pivka, Brest Cerknica, predelava klavničnih odpadkov)

b) Razvoj OVE je v pomembnem vzponu in prava razvojna priložnost za naša okolja, eko regije npr. na področju javnih zgradb (večja uporaba vodika v prometu, energije vode, sonca, biomase, vetra itd...). Pripravlja se projekt vgradnje solarnih celic na 100 osnovnih šol po Sloveniji, z ustreznimi demonstracijskimi tablam.

c) Odpravljanje administrativnih ovir za OVE in URE, kjer n.pr. ne

moreš dobiti gradbenega dovoljenja, če nisi priključen na el. omrežje ali ne moreš dobiti gradbenega dovoljenja za postavitev PV elektrarne na neuporabni kmetijski zemlji.

d) povezovanje SLO z Evropo in balkanom,

e) projekti; aktivnosti, da postanejo določene regije (Primorska) nizkoogljicna družba.

f.) Trajnostna energija in ekonomija vodika v prometu (Osnetek RESOLUCIJE o nacionalnih razvojnih projektih 2007-2023 je v 3. sklop (Upravljanje z okoljem, trajnostna energija in nove energetske kapacitete) umestil tudi področje Trajnostna energija in ekonomija vodika, za kar je predvideno veliko sredstev ...3.908 milijonov €.

Za večji delež OVE družba potrebuje razviti trg, ki bo omogočal raziskovanje in razvoj, spodbujal ponudnike in uporabnike, omogočal uvoz in izvoz znanja, storitev, izdelkov in energentov ter pospeševal regionalni razvoj. V podporo mu mora biti tudi razvojno-raziskovalna dejavnost ter ustreza infrastruktura, ki vključuje kvalitetno informacijsko podporo, ustrezne

finančne mehanizme, svetovale in projektantske storitve, ter ostale storitve proizvajalcev, trgovcev, instalaterjev, serviserjev itd...(iz programa COVEVO). Oblikovati je potrebno poslovne modele in podpirati pilotne projekte na tem področju.

Prednost bo imela fotovoltaika in proizvodnja vodika, ker je vetra in vode vse manj, biomasa in bioplin pa še nima možnosti za razširjeno uporabo. Za individualno rabo bodo podpirali male vetrne elektrarne ter izgradnjo pasivnih hiš. Svetovna industrija avtomobilov bo prešla na pogone z vodikom (gorivne celice) zato morajo razmišljati o postavitvi črpalk za vodik. Dve vodikovi črpalci naj bi stali na Barju in ena v Pivki.

V hidroenergiji imajo določene inovacije, kjer počasni tekoče vode vrtijo posebne rotorje, ki preko generatorjev proizvajajo električno energijo brez jezov.

Po programu smo z delom nadaljevali na ŠC Postojna, kjer sta g. Jože Morel in g. Barbiš predstavila osnovni hladilni krog s osnovnimi sestavnimi deli in principom delovanja. Brez sistemov hlajenja si ne moremo predstavljati sodobnega življenja. Ne zavedamo se problema velike izgube energije pri hladilnih napravah, težav, ki so povezane z servisiranjem in vzdrževa-

COVEVO - Center za Obnovljive Vire Energije in Varstvo Okolja

njem velikih hladilnih naprav (TUŠ, ŠPAR, Merkator...), kakšni problemi nastajajo pri zamenjavi hladil, ki so že prepovedana.

Velike so možnosti uporabe odpadne toplote hladilnih sistemov za gretje sanitarne vode. Redno vzdrževanje kompresorjev, zamenjava mazalnega olja, kontrola kvalitete hladilnega sredstva, filtrov, varovanje sistema, presostat, izvajanju meritev in redne kontrole na hladilnih sistemih so garancija za dolgo in nemoteno obratovanje, ki je hkrati povezano z porabo energije in varovanjem okolja.

Investitorji naj se temeljito pozanimajo in proučijo zakaj so med ponudniki in dobavitelji hladilne opreme nekateri za doseganje obratovalnih parametrov cenejši.

G. Kačič Milivoj je predstavil novosti novo izdanega pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah (PURES).

Slovenija se tako pridružuje Španiji in Italiji, edinima državam, ki sta zaenkrat uporabo OVE uvedla kot obvezo. Z zahtevo po rabi 25 % obnovljivih virov energije (npr. toplota okolja, sončno obsevanje, biomasa, geotermalna energija, energija vetra) za pokrivanje potreb po gretju, hlajenju, prezračevanju in pripravi tople pitne vode bo omogočen lažji prodor tehnologijam kot so sprejemniki sončne energije, fotovoltaika in toplotne črpalke, ki bodo postale tako normalna izbira za ogrevanje stavb.

Ob zaključku srečanja smo udeleženci obravnavali in razpravljali šolske zadevah:

- Prenova srednješolskih programov strojništva,

- Minimalni standard potrebne opreme za pouk energetike oziroma energetskih modulov v prenovljenih srednješolskih programih strojništva,

- Potrebe po delovnem zvezku in učbeniku za ENS.

Posamezne vsebine so udeležencem predstavili: Šibanc Marija, Prezelj Jože, Drev Jure, Forte Srečko in Barbiš Ado.

PESTICIDI

Tamara Urbančič

V razmislek vsem, ki radi »špricate« in vsem, kupujete hračno tretirano s pesticidi.

V prejšnji številki je bil v tej rubriki objavljen članek o vzrokih za obolevanje za rakom in drugimi hudimi boleznimi. Veliko strokovnjakov meni in tudi raziskave so pokazale, da so eden od vzrokov za vse večjo obolevnost za rakom in drugimi hudimi boleznimi tudi pesticidi in njihovi razgradni produkti, ki jih najdemo v hrani ter pitni vodi. Vlade, industrija in javnost so imele pesticide za domala neškodljive, dokler niso že prve epidemiološke raziskave dokazale prav nasprotno. V letu 2007 je bilo 10.720 na novo odkritih primerov raka v Sloveniji.

Kaj so pesticidi?

So spojine, ki jih uporabljamo za zatiranje plevelov (herbicidi), škodljivih žuželk (insekticidi), gliv (fungicidi), za zatiranje bakterijskih okužb rastlin (baktericidi), za zatiranje polžev (limacidi), za zatiranje gladalcev (rodenticidi)... Po kemični sestavi so pesticidi anorganske spojine (žveplovi in bakrovi pripravki) in organske spojine. Zaradi agresivnega delovanja jih uporabljajo tudi kot bojne strupe.

Kako pesticidi delujejo v našem organizmu?

Pesticidi so spojine, ki v organizmu največkrat tekmujejo z encimi, ki so sestavni del celičnega mehanizma. Mehanizem delovanja pesticidov v organizmu je različen: lahko spremenijo membransko propustnost celic, uničijo strukturo celic, preprečujejo pravilno regulacijo, ki je odgovorna za encimske reakcije... Vse to vodi k različnim spremembam v organizmu, povzročajo spremembe v vseh telesnih sistemih. Učinek je lahko kancerogen, mutagen in/ali teratogen (razvojne nepravilnosti pri zarodkih).

Njihova poraba

Poraba zaščitnih sredstev je v Slovenskem kmetijstvu zelo velika, saj smo že leta 1992 porabili v te namene sledeče količine sredstev:

V kmetijstvu ločimo tri načine pridelave glede na uporabo pesticidov:

Konvencionalno	Do leta 1996 samo ta način, danes še vedno v uporabi.	Uporaba pesticidov je brez nadzora. Zadnja leta se jih lahko kupuje le z izkaznico o opravljenem tečaju o njihovi uporabi in škodljivosti. Obstaja velika verjetnost ostankov pesticidov v hrani.
Integrirana pridelava	Zadnja leta.	Uporaba pesticidov je pod nadzorom, zato je verjetnost ostankov pesticidov v hrani manjša. Uporaba gensko spremenjenih organizmov ni dovoljena.
Ekološko kmetijstvo	Od leta 1996.	V ekološkem kmetijstvu uporaba pesticidov, lahko topnih mineralnih gnojil in gensko spremenjenih organizmov ni dovoljena. V hrani ni ostankov pesticidov niti njihovih presnovkov!

Pesticidi- 947.787 kg (skoraj 1000 ton)- od tega je bilo;

- o herbicidov- 314.549 kg (33%),
- o insekticidov- 257.477 kg (27%),
- o fungicidov- 341.116 kg (36%),
- o drugih sredstev- 34.645 kg (4%),

Toliko je bilo registrirane porabe, koliko je bilo še neregistrirane se pa ne ve. (Vir: Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora RS, 1992.)

Na prebivalca Zemlje se porabi

nekako 1 kg pesticidov letno, kar je za človeka več kot desetkratna smrtna doza. Strokovnjaki na področju upravljanja s škodljivci domnevajo, da bi lahko do 50% celotne uporabe pesticidov v kmetijstvu zmanjšali, ne da bi to povzročilo kmetovalcem kakršnokoli ekonomsko izgubo. Seveda to ni v interesu farmacevtskih družb, ki s prodajo pesticidov dobro zaslužijo dvakrat: prvič, ko pesticide prodajo, in drugič, ko prodajajo zdravila bolnikom, ki zbolevaro zaradi zauživanja pesticidov. Poseben primer je švicarska farmacevtska družba Syngenta, ki proizvaja atrazin (herbicid za koruzo), katerega uporaba v Švici ni dovoljena (!), ker je izredno strupen. Taista firma proizvaja tudi gensko spremenjene organizme, vendar je bila Švica ena prvih držav, ki je prepovedala njihovo uporabo v kmetijstvu! Atrazin je bil leta 2003 prepovedan tudi v Sloveniji, vendar mnogo prepozno, saj se v vzhodni Sloveniji pojavlja v pitni vodi v prekomernih količinah skupaj s svojim presnovkom desetilatrazinom. Mogoče je tudi zaradi pesticidov in nitratov v pitni vodi obolevnost za rakom (predvsem prebavil) najvišja ravno v vzhodni Sloveniji. To domnevajo tudi trije dijaki Prve gimnazije v Mariboru, ki so v zaključku svoje seminarske naloge zapisali: "Prizadevati bi si morali za popolno odpravo uporabe nevarnih pesticidov in tako poskusiti zmanjšati vpliv dejavnikov tveganja obolevnosti prebivalcev Dravskega polja, zaradi zdravja in ne samo zaradi evropskih normativov."

Kako nepredvidljivo je delovanje pesticidov

je na primeru pesticida Gaucho, ki so ga nekaj let nazaj množično uporabljali za razkuževanje semena koruze. Na koruzno seme so nanesli Gaucho, da ga ne bi pojedle žuželke v tleh (ponavadi so izgube 10%). Ob času cvetenja so čebele nabirale cvetni prah in množično umirale saj zaradi izgube orientacije niso našle poti domov. Ugotovili so, da se Gaucho ni razgradil, kot so predvidevali, ampak je prešel v cvetni prah. V Franciji je pomrlo dve tretjini čebel. Po dveh letih so ga prepovedali v celotni Evropi. Koruzno zrnje še vedno tretirajo z drugimi pripravki in dejansko je težko dobiti koruzo, ki ni tretirana. Enako velja za seme žit.

Pesticidi in bolezni

Le 10 % rakavih obolenj je genetskega izvora - 90% ga povzročijo genotoksične snovi iz okolice. Razne študije so pokazale, da lahko pesticidi poleg raka povzročajo tudi mnoge zdravstvene težave,

Kaj povzročajo ostanki pesticidov v hrani in pitni vodi?

Pesticid aktivna snov	oz.	Za kaj se uporablja in kaj povzroča:
Herbicid Atrazin		Se uporablja za zatiranje plevelov na koruznih poljih. V Sloveniji je njegova uporaba prepovedana šele od 1.2003, v Avstriji že od leta 1996 dalje. Povzročajo številne oblike raka, levkemije, motnje delovanja hormonov, razvojne okvare zarodkov, motnje v reprodukciji, vedenju, zmanjšano delovanje ščitnice, sprememba spola pri žabah ... Prisoten je v pitni vodi v vzhodni Sloveniji.
Herbicid Alaklor		Je sistemski talni herbicid proti travnim in širokolistnim plevelom za koruzo, sojo sončnice, oljno ogrščico. Povzročajo nižjo raven hormonov ščitnice.
Herbicid Linuron		Je sistemski talni herbicid proti semenskim širokolistnim plevelom za koruzo, korenje, sojo in sončnice. Povzročajo poškodbe imunskega sistema in zmanjšuje njegovo odpornost ter povzročajo zmanjšanje teže spolnih organov.
Fungicid Tiram		Uporablja se za razkuževanje večine semen, tudi vrtnih in okrasnih rastlin. Prodaja se pod imenom Radiotiram TS, Tiram Župa - TS, TMDT S-80...Nabaja se v pripravkih proti jablanovemu in hruškovemu škrlupu, breskovi kodravosti, sivni plesni jagod, rjam na vrtninah in okrasnih rastlinah. Povzročajo motnje sinteze hormonov ščitnice.
Fungicid Vinklozolol*		Uporablja se proti grozdnim gnilobi, cvetni moniliji, sivi plesni na čebuli, solati, vrtninah, tudi jagodah. Zmanjšuje težo testisov in količino testosterona, povzročajo motnje v razvoju spolnih organov, je hormonski motilec.
Vsi zgoraj naštetih so napisani v resoluciji EU (27.10.2000) kot snovi, ki škodijo hormonskemu sistemu ljudi in narave.		
Tolilfluamid		V ZDA ni dovoljen, v EU je sestavina številnih fungicidov za zatiranje boleznih na jablanah, grozdu, krompirju ter hmelju. Verjetno rakotvoren, najbolj prizadene kosti in zobe, jetra in ščitnico. Našli so ga v jabolkih! (Glej pesticidi v hrani!)
Klorpirifos		Je insekticid za vrtnine, poljščine in sadovnjake. Prodaja se pod različnimi imeni. Uvrščajo med živčni toksini, ki že v zelo majhnih količinah povzročajo trajno izgubo možganske funkcije, ki so ji v večji meri izpostavljeni otroci. Našli so ga v jabolkih in grozdu! (Glej pesticidi v hrani!)
Procimidion*		Fungicid. Je močan hormonski motilec, verjetno kancerogen. Najden v jagodah!
Mankozeb-fungicid*		Uporablja se ga proti krompirjevi in paradiznikovi plesni, črni krompirjevi in paradiznikovi listni pegavosti, proti peronospori... Prodaja se pod imenom DITHANE, RIDOMIL @ MZ 72-WP in 58-WP. Je močan kancerogen, razvojni in reproduktivni toksin in pričakovano hormonski motilec.
Foksim* je organofosforni insekticid		Talni insekticid proti strunam, ogrcem, sovkom, bramorju, čebulni muhi, proti kolaradskemu hrošču, pesnemu rilčkarju... Kronična izpostavljenost nizkim dozam povzročajo nepovratne poškodbe višjih možganskih funkcij (spomin, učenje, motorika), je možen kancerogen, bioakumulira se v ribah in planktonu.
Propikonazol*		Fungicid. Uporablja se ga proti pepelasti plesni vinske trte in žit, žitnim rjam... Prodaja se pod imenom Tilt @ 250-EC, Tilt @ 100-EC. Je možen kancerogen, genotoksičen in citotoksičen, razvojni in reproduktivni toksin.
Trifluralin*		Herbicid proti semenskim plevelom vrtnin in poljščin. Je hormonski motilec, verjeten kancerogen, bioakumulira se v rastlinah in živalih.

*pesticid, ki je dovoljen tudi v integrirani pridelavi!

med drugim tudi pohabljenost ob rojstvu, poškodbe živčnega sistema in druge težave, ki se pojavijo dolgoročno. Seveda pa so posledice odvisne od strupenosti pesticida in zaužite količine ter izpostavljenosti. Mešanica različnih pesticidov z direktnim učinkom na žlezo slinavko deluje kot sprožilec za nastanek diabetesa! Osebe, ki so bile izpostavljene pesticidom pred letom 1982, so imele 70 odstotkov večjo možnost obolenja za Parkinsonovo bolezen 10 do 20 let kasneje, od tistih oseb, ki pesticidom niso bili izpostavljeni. Raziskovalci so merili stranske proizvode pesticida klorpirifos-a (pri nas najden v

decembra 2006 izdal poročilo Določanje ostankov fitofarmaceutskih sredstev v kmetijskih pridelkih. Tu je le del njihovega zelo obsežnega poročila:

Vsakaršno opiranje na neke mejne vrednosti je nesmiselno, ker že zelo majhne količine pesticidov, ki jih zaužijemo v naših živilih in pitni vodi, lahko škodujejo našemu zdravju na srednji in dolgi rok, še posebej otrokom. Prav tako obstaja verjetnost, da lahko dva pesticida, ki sta sama zase v dopustnih dozah, kemično reagirata in ustvarita novo snov, ki je lahko mnogo bolj strupena od posameznih pesticidov.

Pridelek	Pesticide vsebovalo	Opis
Jabolka	30 od 36 vzorcev	Tolilfluamid je bil v 9 vzorcih, presežen pa kar v dveh vzorcih : 0,21 in 0,26 mg/kg jabolka! V enem od vzorcev jabolka je bilo kar 7 aktivnih snovi, pet vzorcev po 5, osem po 3 ... Ditiokarbamati so bili prisotni v 23 vzorcih, klorpirifos v 5 vz., fosalon v 14 vz., diazinon v 9 vz....
Grozdje	19 od 20 vzorcev	V 7-ih vzorcih je bila presežena najvišja dovoljena količina ostankov (MRL), celo do 0,40 mg ciprodinola na kg grozdja! Folpet (proti peronospori) je vsebovalo kar 19 vzorcev, v enem od vzorcev so ugotovili kar 9 aktivnih snovi! 3 vzorci so vsebovali klorpirifos!
Jagode	16 od 19 vzorcev	V dveh vzorcih so našli procimidion , ki v RS ni dovoljen in še 5 pesticidov, ki v RS niso registrirani za pridelavo jagod. V enem od vzorcev so našli kar 5 aktivnih snovi!
Cvetača	10 od 11 vzorcev	V vseh so našli ostanke ditiokarbamatov, ki niso dovoljeni v RS
Žita	0 od 21 vzorcev	V žitih niso našli ostankov pesticidov.

jabolkih in grozdu) pri moških in ugotovili, da imajo najnižjo stopnjo testosterona (moški spolni hormon) tisti, ki imajo največ pesticidov v telesu.

Pesticidi v hrani

Glede na rezultate poročila (PAN Evropa) o uradnem monitoringu živil držav članic EU, je v letu 2005 kar 49% analiziranih vzorcev sadja, zelenjave in žit vsebovalo ostanke pesticidov. Ostanke petih pesticidov, ki so najpogostejše najdeni v prehranjevalni verigi v EU, so prepoznani kot rakotvorni, mutageni ali povzročajo motnje v delovanju hormonskega sistema.

Kmetijski inštitut Slovenije je

Dvanajst živil, ki so najbolj obremenjena s pesticidi in bi jih bilo bolje kupovati iz ekološke pridelave: breskve, jabolka, paprika, zelena, nektarine, jagode, grozdje (predvsem uvoženo), hruške, špinac, zelena solata, češnje, krompir. Ti podatki sicer veljajo za ZDA, vendar se od monitoringov, narejenih v Sloveniji, bistveno ne razlikujejo.

Pesticidi v čajih

Večina zdravilnih rastlin, ki se jih uporablja za čaje je iz uvoza. Pridelujejo jih tako na ekološki kot tudi na konvencionalni način na velikih površinah z uporabo pesticidov. Tako je Zveza potrošnikov Sloveni-

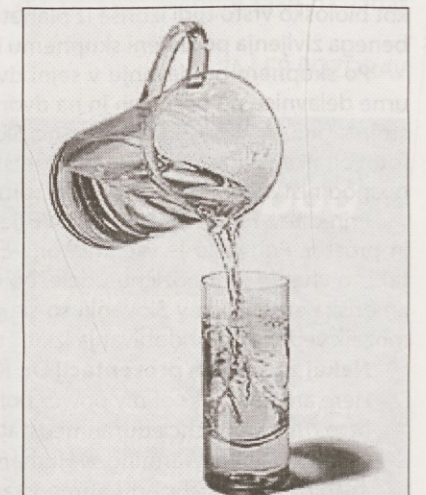
je dne 1.7.2008 umaknila iz trga otroške čaje BE BE, Lumpy in Sparky proizvajalca Droga Kolinska, ker so vsebovale pesticid halopsifop in onesnaževalce (ohratoksin A in

Razne študije so pokazale, da lahko pesticidi poleg raka povzročajo tudi mnoge zdravstvene težave, med drugim tudi pohabljenost ob rojstvu, poškodbe živčnega sistema ...

kovine! Halopsifop je listni herbicid proti travnim plevelom za sladkorno peso, sojo, sončnice in oljno ogrščico, ne pa za zdravilna zelišča! Ta čaj mamice kuhajo dojenčkom pri krčih v prvih mesecih življenja!

Pesticidi v pitni vodi

Kakovost vode, ki jo pijemo v Sloveniji, je zelo ogrožena. Rezultati kažejo, da so danes številni viri pitne vode onesnaženi s pesticidi in nitri. V Sloveniji vsako leto na hektar njive porabimo 2,35 kg pesticidov in 278 kg umetnih gnojil. Za pesticide in njihove relevantne metabolne, razgradne in reakcijske produkte velja pri nas in v državah Evropske Unije (EU) predpisana mejna vrednost 0,10 mg/l. Ta je določena pod predpostavko, da 70 kg težek človek na dan zaužije 2 litra vode. Pri tem pa so pozabili upoštevati otroke! Čeprav so koncentracije majhne, zdravstvenih posledic pri dolgotrajni izpostavljenosti pesticidom, ne moremo iz-

ključiti. Tudi pri odraslih ne!

Poleg omenjenih, so bili v letu 2007 v pitni vodi prisotni še naslednji pesticidi: diklorfos, metolaklor, primisulfuron-metil, ami-

PESTICIDI na razpisu

V letu 2007 so presežali mejno vrednost 0,10µg/l naslednji pesticidi:

Pesticid	Območja s preseženo mejno vrednostjo	Zaznan, a ne presežen na območjih:
Atrazin	med 0,17 in 0,30µg/l na območjih ZZV Maribor (2 vzorca), Murska Sobota (1vz.), Novo mesto (1 vz.)	V 29 vzorcih povsod po Sloveniji, razen na ZZV Koper in ZZV Nova Gorica
Desetil-atrazin	med 0,11 in 0,30µg/l na območjih ZZV Celje, Ljubljana, Maribor, Novo Mesto in Murska Sobota, skupaj 9 vzorcev	V 52 vzorcih povsod po Sloveniji, razen na ZZV Koper in ZZV Nova Gorica
Bentazon	Med 0,13 in 0,48µg/l na območju ZZV Murska Sobota (3 vzorci)	V sledovih zaznan še na oskrbovalnem območju Domžale
Permetrin	0, 21µg/l na območju ZZV Ljubljana (1 vzorec)	/
SKUPAJ	47.034 ljudi je bilo oskrbovanih s to vodo	Ni podatka

dosulfuron, nikosulfuron širom po Sloveniji, razen na Primorskem in Gorenjskem. V letu 2007 je mejne vrednosti presežalo manj pesticidov kot v letih 2004 in 2005. Število prebivalcev, ki so bili preko pitne vode izpostavljeni pesticidom, se je v obdobju 2004 – 2007 zmanjševalo - z 177.559 na 47.034.

Problem pa so tudi nitrati v pitni vodi. V letu 2006 je uporabljalo vodo s preseženo mejno vrednostjo nitratov (50mg/l) kar 34.321 prebivalcev Slovenije na območjih Maribora, Murske Sobotice in Novega Mesta. Skupina strokovnjakov iz ZDA je ugotovila, da povzroča mešanica nitratov in pesticidov (čeprav so prisotni v dovoljenih mejnih vrednostih) v pitni vodi kemični udar v telesu, ki prizadene vse najvitalnejše funkcije. Otroci na področjih s takšno pitno vodo so imeli težave z motnjami spomina, razvojem živčevja, motorike, s hiperaktivnostjo...

Pesticidi in kmetovalci

Za traktoriste, ki več let delajo pri varstvu rastlin, je izredno pomembna kumulativna (zbirna) strupenost. Ugotovili so, da 6x pogosteje zbolevajo za rakom kot ostali, so podvrženi 3x večjemu tveganju za tumor na možganih, ter pogosteje obolevajo za Parkinsonovo boleznijo. Da ne bi traktoristi prišli v stik s pesticidi, bi morali imeti zaprte kabine z vgrajenim ventiliranjem skozi posebne filtre, ki očistijo zunanji zrak in ustvarijo nadtlak. Plinske in druge maske so povsem neučinkovite!

Pesticidi in nosečnice ter otroci

Če je pesticidom izpostavljena nosečnica, je neposredno izpostavljen tudi še nerojen otrok, zato je zaščita nosečih in doječih mater pred strupenimi kemikalijami odločilna. Ženske, ki so bile v nosečnosti pogosto izpostavljene pesticidnim produktom, ki so vsebovali klorpirifos (ugotovljen v jabolkah in grozdu l. 2006) in diazinon, so rodile manjše otroke kot ženske, ki so bile izpostavljene pesticidom zelo redko. Izpostavljenost pesticidom otroka v maternici lahko vpliva na rast otroka celo po rojstvu. Raziskave so pokazale, da so 3-letni otroci, ki so bili v maternici bolj izpostavljeni klorpirifosu, zaostajali v učenju, fizičnem razvoju in so imeli težave pri koncentraciji. Prav tako so imeli večje težave pri gibanju. Majhni otroci lahko pridejo v stik z obstojnimi (ti potrebujejo veliko časa za razgradnjo in izločanje iz telesa) in bioakumulativnimi pesticidi (ti se kopičijo v telesu) že skozi materino mleko.

V času rasti zaužijejo otroci več hrane in pijače na kilogram telesne teže kot odrasli. Zato sta lahko hra-

na in pijača, onesnažena z ostanki pesticidov, razlog za kronično izpostavljanje pesticidom bodisi v majhnih ali večjih koncentracijah. Pesticidi lahko pri otrocih blokirajo vsrkavanje pomembnih hranil, ki so pomembna za normalno in zdravo rast in razvoj. V razvoju otroka se lahko zgodi tudi, da se izločevalni sistem ne razvije v celoti in tako telo ne more odstraniti pesticidov. Dolgotrajno izpostavljanje pesticidom, četudi pri nizkih koncentracijah, je že vodilo do rakastih obolenj, okvare ob rojstvu ter okvare živčevja in endokrinega sistema. Raziskave so pokazale tudi, da imajo otroci, ki so izpostavljeni pesticidom, povečano tveganje, da se pri njih razvije levkemija.

Da otroci niso več naše največje bogastvo kaže dejstvo, da prašiči rejeni na ekološki način ne smejo zauživati hrane, ki jo vsakodnevno zauživajo naši otroci in jo zauživajo bolniki v bolnicah in oskrbovanci domov za starejše občane! Vse živali, ki se redijo na ekološki način, ne smejo zauživati hrane, ki je bila pridelana s pomočjo pesticidov, lahko topnih mineralnih gnojil in gensko spremenjenih organizmov.

Tako kvalitetno pitno vodo kot ima občina Ilirska Bistrica, pa tudi sosednje občine, je nima cela Belgija in Nizozemska ...

Ne smejo torej zauživati npr. starega kruha iz pekarn, ker lahko žito, iz katerega je narejen kruh vsebuje ostanke pesticidov, poleg tega pa se kruhu dodajajo tudi aditivi. Mi in naši otroci pa ga lahko!

Šokantni so podatki iz znanstvene literature, kjer so proučevali vpliv različno pridelane hrane na vsebnost pesticidov v urinu otrok. V raziskavi so bile v urinu otrok, ki so se prehranjevali s konvencionalno hrano, najdene v povprečju 9x večje koncentracije organofosfornih pripravkov v primerjavi z urinom otrok, ki so se prehranjevali ekološko. (revija Biodar 1/08).

Pesticidi in golf igrišča

Dr. Anton Komat je navedel rezultate študij, ki ocenjujejo, da

vzdrževalci golf igrišč na hektar zemljišča porabijo do 20 kilogramov pesticidov letno, medtem ko znaša ta številka pri povprečni njivi v intenzivnem kmetijstvu 3 kilograme. Med najbolj uporabljenimi pesticidi pri vzdrževanju golf igrišč je 14 kancerogenih, 21 je reproduktivnih toksinov, 14 pa tudi živčnih strupov. Študije so pokazale, da se pri vzdrževalcih golf igrišč rak tankega črevesja pojavlja 1,7-krat pogosteje, levkemija in rak možganov dvakrat, rak prostate pa kar trikrat pogosteje kot pri povprečni populaciji.

Pesticidi v izdelkih široke potrošnje

Triklosan je eden od antimikrobnih pesticidov, ki nas spremljajo na vsakem koraku. Ti se uporabljajo za uničenje bakterij, virusov ali gliv na neživih predmetih in površinah. Najdemo jih v antibakterijskih milih, deodorantih, zobnih pastah (24 urno delovanje proti kariesu), losjonih... Triklosan je tudi v kozmetiki, deskah za rezanje hrane, detergentih za pranje posode, ročajih zobnih ščetk, atletskih oblačilih (nogavice s triklosanom preprečujejo glivice na stopalih)... Posledice so: razdražena koža, alergije, dermatitis, astme, uničevanje ekosistemov. Lahko se celo akumulira v maščobnih tkivih. Triklosan se na soncu (npr. v oblačilih) spremeni v izredno strupen dioksin.

Kdo je krivec za tolikšno zastupljanje s pesticidi?

Prav gotovo so na prvem mestu proizvajalci pesticidov, ki jim je v interesu prodati čim več strupov. Dr. Anton Komat že več kot 13 let opozarja naše politike, ministre in institucije odgovorne za zdravje na škodljivost pesticidov. Učinka skoraj ni. Seveda. Krivi smo mi, potrošniki. Mi, ki hočemo imeti grozdje sredi zime! Mi, ki hočemo imeti krompir po 0,30 EUR. Mi, ki hočemo solato brez črne pikice, kaj šele polža. Mi, ki pravimo, da se solate na lastnem vrtu ne splača pridelovati, ker je v trgovini cenejša. Kdaj nas bo srečala pamet?

V osnovnih šolah v Veliki Britaniji že poučujejo učence, naj pridelujejo hrano doma, naj jo kupujejo na bližnjih kmetijah in lokalnih tržnicah in naj zauživajo sezonsko sadje in zelenjavo, ker je najboljšega okusa. V ta namen imajo šole celo zelenjavne vrtove. Pri nas pa se v reklami enega od trgovcev oglašuje pripravek z imenom Natural House Salad Spa – organski pripravek za pranje sadja in zelenjave. Prepričujejo nas, da z njegovo pomočjo s sadja in zelenjave odstranimo ne le običajno umazanijo temveč tudi ostanke pesticidov, herbicidov, umetnih gnojil... Človeška neumnost ne pozna meja! Namesto, da bi pridelovali neonesnaženo hrano, izumljamo žajfe za pranje solate!

Ekološko kmetijstvo

V ekološkem kmetijstvu je uporaba pesticidov, lahko topnih mineralnih gnojil in gensko spremenjenih organizmov prepovedana. Zato je ekološko kmetijstvo pomemben dejavnik za ohranjanje

čiste pitne vode na vodovarstvenih področjih. Da so ekološka živila pomemben preventivni način preprečevanja vnosa škodljivih snovi v telo s hrano, je že nekaj časa znano dejstvo, ki se v marsikateri evropski državi kaže v praksi preko vključitve ekoloških živil v prehranske obroke vseh ustanov, ki se financirajo iz državnega proračuna. V Avstriji so tako sprejeli zakon, po katerem morajo šole nabaviti najmanj 20% ekološke hrane za učence. Pri nas je zaenkrat to le priporočilo.

Tako v svetu kot pri nas narašča število bio kmetij. Vendar je v Sloveniji le-teh še vedno mnogo premalo, saj je ekološko obdelanih le dobrih 5,5% kmetijske zemlje. V kmetijskih revijah je povsod cel kup oglasov za pesticide, za ekološko kmetijstvo pa oglasov skorajda ni! Država sicer spodbuja ekološko kmetijstvo s subvencijami po hektarju, na področju izobraževanja kmetov in spodbujanja k odločitvi za ekološko kmetovanje pa naredi bore malo. Za marsikoga je zelo težak preskok iz konvencionalnega v ekološko kmetijstvo, saj je potrebna cel kup dodatnega znanja in mehanizacije (npr. posebna česala proti plevelu). Prav tako je zahtevno vodenje evidenc. Inštitut za kontrolo zahteva natančno vodenje vseh opravil in dogodkov. Ampak, ko ima kmet polne roke dela preko celega dne, res nima časa še za pisanje.

Pesticidi in Ilirska Bistrica

Tako kvalitetno pitno vodo kot ima občina Ilirska Bistrica, pa tudi sosednje občine, je nima cela Belgija in Nizozemska skupaj niti za vzorec! Belgijci uvažajo ustekleničeno pitno vodo iz Francoskih alp! Ravno ta neonesnaženost je naše največje bogastvo! Sama vidim razvoj kmetijstva in podeželja v smeri pridelave vedno bolj iskane ekološke hrane (ki ima tudi višjo dodano vrednost), ne pa v intenzivnem kmetijstvu. Občina bi morala pri vsakem večjem posegu v prostor temeljito razmisliti, ali s tem ne ogroža našega največjega bogastva: čiste pitne vode in zemlje! Tega bogastva se niti ne zavedamo, dokler ne potujemo po svetu in pogledamo že kritično stanje drugih držav. Poskrbimo za svoje zdravje in za zdravje svojih otrok in obdelajmo vsaj svoj vrt, če že ne kakšne zapuščene njive.

Zaključek

Pesticide smo ustvarili za temeljito zatiranje škodljivcev. In ker je najhujši škodljivec na tem planetu ravno človek, smo očitno na dobri poti k doseganju tega cilja. Ampak proces očitno poteka prepočasi, zato smo izumili še gensko spremenjene organizme. O tem pa naslednjič.

Glavni viri:

www.pesticidi.net
Inštitut za varovanje zdravja
Inštitut za trajnostni razvoj
Zveza potrošnikov Slovenije
Zveza ekoloških kmetij Slovenije
Jože Maček: Kemična sredstva za varstvo rastlin

Družinske skupine AL-ANON

Skupnost svojcev in prijateljev alkoholikov. Je pri vas doma problem alkohol in potrebujete anonimno in brezplačno pomoč? Pokličite avtomatski odzivnik 01 251 3000, GSM 041 590 789.

Lahko obiščete tudi našo spletno stran:
<http://al-anon-drustvo.si>
ali nam pišete na e-naslov: alanon@email.si

ProDent

zobna ambulanta dr. Surina
Ilirska Bistrica
Župančičeva 5
tel.: 05 71 41 986

URNIK

po., če.: 13h - 19h

to., sr., Pe.: 8h - 13h

JOŽE BRENCIČ s.p. INSTALATER ENERGETIK

*OGREVANJE *VODOVOD
*OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

Prihodnost je obnovljiva!

\$ Toplotni črpalke c/cc prihranite do 70% kurjave!

*TOPLOTNE ČRPALKE ZRAK (VODA)/VODA
*OGREVANJE
*VODOVOD
*SOLARNI SISTEMI
*CENTRALNI SESALNI SISTEMI
*PREZRAČEVANJE
*VRAČANJE TOPLOTE

Kettejeva 4, Ilirska Bistrica
e-pošta: brencic@iol.net

tel: 05 714 16 91
mob: 041 830 408

GEACOMM

Geacomm d.o.o.,
Ljubljanska cesta 2a, Koper
<http://www.geacomm.si>

nepremičnine * posredniške storitve
* svetovanje

Cenjene stranke obveščamo, da dejavnost posredovanja v prometu z nepremičninami širimo tudi v vašo bližino. V novi pisarni v Ilirski Bistrici vam nudimo storitve posredovanja pri prodaji, nakupu, oddaji in najemu nepremičnin, svetovanje, vpise v zemljiško knjigo in še mnogo več. Vabljeni!

Pisarna Ilirska Bistrica
Bazoviška 20

Tel: 031 734 851, Fax: 05 71 00 485
e_mail: dario.trebec@geacomm.si

Iz zapuščine

Vili Gombač

IZ ZAPUŠČINE Josipa Nadoslava Potepana-Škrljovega župana Dolnjega Zemna in Jablaniškega Nadžupana (1848 - 1893)

V uvodu bi se v imenu vseh potomcev-sorodnikov želel še enkrat zahvaliti vsem, ki so sodelovali in omogočili kulturno prireditev ob odkritju spominske plošče na Gradu na Dol. Zemnu 25.10.2008. S tem dogodkom smo dali zgodovinsko veljavo človeku, ki je bil dejaven na različnih področjih in je zaznamoval naše kraje v drugi polovici devetnajstega stoletja. Več o njegovem delu je bilo zapisano v 5. številki ILIRSKIH TEM, ki je bila izdana ob omenjenem dogodku.

V januarju in vseh naslednjih številkah našega časopisa, pa bi želel osvetliti njegovo osnovno dejavnost kot posestnika in kmetovalca. Kot kmečki otrok je pomagal in se seznanjal z delom na očetovi kmetiji. Še zelo mlad je začel uvajati novosti na področju kmetovanja. Svoje znanje je črpal iz časopisov na katere je bil naročen. Napotke iz KMETOVALCA, Bleiweisovih kmetijsko rokodelskih novic in SLOVENSKEGA Gospodarja je s pridom uporabljal pri delu na kmetiji. Kot član Kranjskega kmetijskega društva v Ljubljani je s svojimi predlogi sodeloval tudi pri razvoju slovenskega kmetijstva. Kot napreden kmetovalec je podpiral ustanovitev prve Kranjske kmetijske šole GRM pri Novem Mestu, ki so jo odprli leta 1888.

Josip Nadoslav Potepan - Škrljov (1848 - 1893)

Zagovarjal je mnenje, da se mora vsaj en otrok na kmetiji izobraževati v kmetijskih opravilih, da ga bo znal »umno« obdelovati in upravljati. To idejo je širil tudi v svoji okolici. Kot »umen« kmetovalec si je vse znanje in izkušnje zapisal v svoj koledar-za vsak mesec posebej. Iz njegove zapuščine sem v Hrvaškem koledarju iz leta 1874 (DANICA Koledar i Ljetopis - društva sv. Jeronima) našel zapise kakšna dela mora kmet opraviti po mesecih v - hiši in dvoru, v kleti, v vinski kleti, v hlevu, na vrtu, v vinogradu, na polju njivah in travnikih, v čebelnjaku, v ribniku, v gozdu in vse o lovu.

Vsi ti podatki govorijo, da je načrtnemu delu na kmetiji posvečal veliko pozornost. Vse znanje je rad razdajal vsem, ki so ga bili pripravljeni uporabljati. Žal je njegovo vnemo pri delu prekinil nesrečni dogodek pri obrezovanju drevja sadovnjaku.

Upam, da bo zapis zanimiv tudi za vas bralce - pozdrav do naslednjic!

Josip Potepan - Škrljev
iz Dolnjega Zemna
1848 - 1893

KOT UMEN POSESTNIK IN KMETOVALEC JE PREBIRAL VSO DOSTOPNO LITERATURO O NOVOSTIH V KMETIJSTVU IN PRAVILNEM DELU NA KMETIJI. ZATO SI JE V KOLEDAR ZA VSAK MESEC POSEBEJ ZAPISAL VSA OPRAVILA, KI JIH JE POTREBNO OPRAVITI V HIŠI IN DVORU, HLEVU, NA POLJU in TRAVNIKIH, NA VRTU, V ČEBELNJAKU (bučelnjaku), V VINOGRADU, V SADOVNJAKU, V GOZDU in VSE O LOVU.

Januar ali prosinac

Gospicarska Pošta, mesec
Prosinec.

V hiši in dvoru. Najtinga pretečenega leta se mora narediti. - Blizu gnojisa se navazi obilno prsti, da se lahko z njo gnoj potroša in pokriva. O najhujšem mrazu se mlati detelino v launo seme. - V kleti se prebira krompir in repa. V dor ima krompir in repa na kupih v zimski zaščitni, naj posteda, da ne zamrzne in gni. - Brnje naj se premese in v kletih korenitvo pregleda. - Almetna gnojisa: mavec, jopno, pepel, gvano, kosična moka, kalijeve soli, ogersične praše naj se pripravijo. - V vinski kleti. - Vino se pretaka. - V hlevu. - Hlevi morajo biti topli in stalno obilni. - O lepim čimvih naj se hlevi o polnoči prevetruje in čimvih na dvorišču spuščajo, da se prehladi in prevetri. - O hubem mrazu se gnoj ne sme

Prosinec
prepoznati iz k. davati, ne če v hlevu nastane v hlevu prevlekih smrad, naj se po gnoju gipsa potroši. Čimvih se mora marljivo smučati in dobro krm. iti. - Na zimsko ojačanje je treba paziti. - Na vrtu. Topla ali gnojna gredice delajo in gnoj se navazi. - V sadovnjaku. Drevesna se naj gnoji. Drevje se treba in skrbno skrbeti. Gosenicov zaloge se mora pobirati spalivna drevesa, prtljivosti in svi plati obrezati, šušlenki, čipriči marjati, kolci k drevesom pripraviti in po večerih povešati spleta, s katerimi se drevesa h kolcem privezujejo. - V vinogradu. V vinogradu se mora gnoj na dotična mesta splavljati, ko že pristrebeti in pripravljati, kamni pobirati, sidroje popravljati, nepotrebno gromanje očistiti. - Na polju in travnikih. Studiti se mora gnoj navazati. Kamnje s pretežko prstjo se navazi belata, postla in lapirja, če ni smučeno, se lahko oje. Gnojni praše se morajo

Prosina
zagmetati, voda z njivo odpejati in po travnikih struge iztrebiti. Gromanje se lahko krci al ruva, krtim zagkopajo. - V bučelnjaku. Skrbeti je bučelnjaka mir in da miši ne derijo v pagje in kose. Parovati gre bučelnice mraza. - V celinskih čimvih jih je pa dobro zakriti, da bučelnice ne izletajo. - V ribniku. Led se mora na več krajih presekat, da se ribe ne zaduše. - V gozdu. Prosinova seme, smreke, kove in bojkine cesarke se nabirajo. Led za orodja in drva se skrbeti in o velikim snegu z bregov in nizavo spravljati. Blati se gradijo in stori padirajo. - Lov. Lajci in lesice se si streljajo. - Klaja se mora gverjati potročati in kune in dihurji loviti.

Uspešno na razpisu

Aleš Zidar

Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom (v nadaljevanju Društvo) je v letu 2008 kandidiralo na razpis za sofinanciranje akcije »Učna partnerstva« sektorskega programa Evropskih skupnosti Vseživljenjsko učenje – Grundtvig. Projekt z naslovom Inovativno izobraževanje odraslih za trajnostni razvoj podeželja je bil odlično ocenjen in kot eden izmed desetih v Sloveniji tudi odobren.

Cilj projekta je promocija aktivnega državljanstva na področju trajnostnega razvoja podeželja, ki zagotavlja kvalitetno okolje in socialno vključenost. Projekt združuje 6 partnerjev iz Litve, Belgije, Bolgarije, Romunije, Italije in Slovenije, ki jim je skupno prepričanje, da lahko preko aktivnega državljanstva in inovativnega pristopa k izobraževanju odraslih ponudijo lokalnemu prebivalstvu orodja, s katerimi si bodo lahko sami pomagali in na ta način prispevali k razvoju manj razvitih območij in k večji konkurenčnosti Evrope. Poleg Društva v projektu sodelujejo naslednji partnerji:

- The European Pole of Knowledge iz Italije je mreža šol, združenj in organizacij s področja izobraževanja, ki se ukvarja s promocijo evropske dimenzije in integracije skozi delavnice, seminarje, konference, različna partnerstva in projekte.

Med obiskom slikovitega gradu v mestu Trakai

- Agora – Working Group for Sustainable Development iz Romunije je nevladna organizacija, ki deluje na področju ohranjanja narave in razvoja podeželja.

- De Groene Kans je nevladna organizacija iz Belgije, ki ponuja težje zaposljivim osebam možnost izobraževanja in zaposlovanja.

- The Greener Bourgas Foundation iz Bolgarije se ukvarja s promocijo in podporo trajnostnega socialno-ekonomskega razvoja, ki obenem zagotavlja učinkovito upravljanje z naravnimi viri in je do narave prijazen.

- DVI – Sustainable development Initiatives iz Litve je organizacija, ki se ukvarja s implementacijo projektov, ki spodbujajo trajnostni razvoj podeželja in ohranjajo naravo.

Partnerstvo temelji na aktivnem sodelovanju in implementaciji skupnih aktivnosti:

- obisk držav partneric z ogle-

Celotna ekipa na zaključnem večeru v Vilni

dom primerov dobrih praks, - tematski seminarji za partnerje in tečaji za lokalne prebivalce podeželja.

Od 9. do 14. decembra 2008 je v glavnem mestu Litve Vilni, potekalo prvo srečanje partnerjev projekta. Iz Slovenije sta na njem sodelovala strokovni vodja Društva Aleš Zidar in vodja projekta Alenka Volk. Glavni namen srečanja je bilo medsebojno spoznavanje partnerjev, uskladitev del in nalog in postavitve terminskega plana aktivnosti na projektu. Partnerska organizacija iz Litve, ki je srečanje tudi organizirala, je organizirala ogled dobre praks

ben partner, imajo v glavnem vsi projekti naravovarstveno noto.

Predstavili so nam primer dobrega sodelovanja med Naravnim rezervatom - mokriščem in lokalno skupnostjo. Del mokrišča je namreč potrebno vsako leto pokositi, da se zagotovi primerne pogoje za gnezdenje določenih vrst ptic. Ko je mokrišče zamrznjeno, kmetje požanjejo trsje, travo in ostalo rastlinje, ki se v nadaljevanju porabi kot kurivo v sistemu, preko katerega ogrevajo manjše mesto. Ker ima trsje preveliko kalorično moč, ga je potrebno mešati z lesenim kurivom in v ta namen so v okviru enega izmed projektov zasadili kar 30 ha vrbe in kupili stroje, s katerimi počistijo površine zaraščene z grmičevjem in manj kvalitetnim drevjem. Tako hkrati skrbijo za lepšo in bolj urejeno okolico ter za kvalitetno in poceni kurivo, ki je prijazno do okolja in povečuje energetske neodvisnosti regije.

Kot smo lahko izvedeli so imeli kmetje veliko težav s slamo, ki so jo puščali kar na njivah. Zdaj to slamo zbalirajo in jo dobro prodajo kot kurivo. Slama v balah je zelo iskana celo kot gradivo za stanovanjsko hišo, saj je odlična izolacijski material poleg tega pa praktično zastoj.

Vse projekte in aktivnosti pa seveda spremlja izobraževanje prebivalcev območja, pri čemer dajejo poseben poudarek na ozaveščanju otrok in mladine o pomembnosti ohranjanja narave. V vsakega od projektov so spretno vpletli obnovo vaških domov, kjer se ljudje srečujejo, družijo in organizirajo različne aktivnosti.

Po vrnitvi nas čaka veliko dela na projektu, ki ga je potrebno opraviti do naslednjici, ko se projektna skupina sestane v Belgiji. V tem času bo postavljena spletna stran projekta, narejen prvi izvod spletnih novic in oblikovana inovativna metoda za izobraževanje odraslih. Več informacij o poteku projekta pa si lahko preberete tudi na spletni strani Društva www.razvoj-podezelja.si.

5. obletnica Mreže šol parka Škocjanske jame

Darja Kranjc, Fotografije: Borut Peric

»Reka, ki teče po naši dolini, Rje že od nekdaj povezovala ljudi in kraje ob njej. Imeli so jo radi, o njej so si pripovedovali zgodbe in prepevali pesmi.« Tako je 23. 12. 2008, po uvodnem nastopu Skupine Brštulin banda z bistrsko himno Tječe, tječe ... in uvodnih pozdravov ravnateljice Karmen Šepec in direktorja JZ PŠJ Albina Debeveca, s povezovanjem prireditve ob peti

OŠ Podgora Kuteževo, ki živijo najbližje njenemu izviru in zaplesale s šolsko plesno skupino. Sledila je slikovita predstavitev petletnega dela mreže šol s strani koordinatorice te dejavnosti v JZ PŠJ, Vanje Debevec Gerjevič.

»Kakor Reka skrivnostno prihaja na dan, tako skrivnostno in nepričakovano izgine v Škocjanske jame,« je dejala Kristina in na oder

Ravnateljice z jubilejnimi plaketami, mentorice in uslužbenci JZ PŠJ

obletnici mreže šol v prostorih OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, začela učenka Kristina.

povabila trobentače iz OŠ Bogomirja Magajne, Divača. »Šumenje Reke je čarobno kot glasba, s katero v

Godalni orkester Glasbene šole Ilirska Bistrica in zbor OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica sta pričarala božično vzdušje

Pester program v organizaciji OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica se je nadaljeval z recitacijo pesmi Antona Žnideršiča Reka življenja. Pripovedko o vili Reki, ki je ljudem podarila vodo, so prebrale učenke

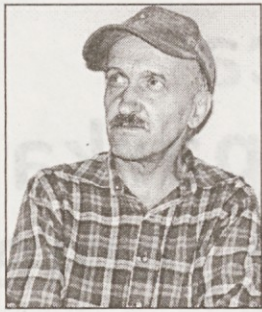
mislih vedno znova odpotujemo v neznanu.« In smo res odpotovali v neznanu ob zvokih Godalnega orkestra Glasbene šole Ilirska Bistrica.

Da bi sodelujoče šole ob okrogli obletnici za vloženo delo, prizadevnost in trud počastili, smo vsaki šoli podarili jubilejno plaketo. Prireditve je izvenela v božičnem vzdušju ob pesmih šolskega pevskega zbora OŠ Antona Žnideršiča. Med prijetnim druženjem in kramljanjem ob koncu prireditve, pa je bilo slišati tudi željo, da bi mreža uspešno delovala vsaj še nadaljnjih pet let, pa čeprav jih bo takrat dejansko že dvanajst.

Še enkrat iskrene čestitke vsem sodelujočim šolam, njihovim mentoricam in učencem. Želja ostaja ista: Da bi poslanstvo naše mreže šol nadaljevali z isto pripravljenostjo, radovednostjo in veseljem kot doslej. Naj bo drobčenih kamenčkov varstva naše narave in dediščine še mnogo.

»Kakor Reka skrivnostno prihaja na dan, tako skrivnostno in nepričakovano izgine v Škocjanske jame«

DVOJNA DIOPTRIJA

Recikliranje zavesti

Joško Stegu

V praznični številki Sneznika je gospa Neta Vergan načela zelo vnetljivo temo, in sicer o grmadah sveč, ki jih prižigamo na grobovih ne samo ob praznikih, ampak skozi vse leto. Ti odpadki res predstavljajo vse večjo obremenitev ter grožnjo za okolje, ker so zelo težko razgradljivi. Ne vem, kje sem pobral podatek, da znaša njihov odvoz menda tretjino vseh rednih stroškov vzdrževanja pokopališč, s čimer si nevede sami dvigujemo cene letnega prispevka za njihovo vzdrževanje, ki ga plačujemo komunalni. Ti se bodo z oddaljenostjo novih deponij, ko se bodo stare zaprle, še povečali ...

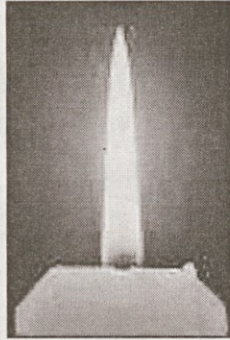
Malce sem se poglobil v iskanje razlogov za množičen pojav "svečomanije," ki najbrž ni zgolj slovenska razvada. Ne bi mogel trditi, da izhaja iz povečanega spoštovanja do pokojnih, ampak prej iz potrošniške miselnosti, ki se je zalezla v vse pore človekovega življenja, žal tudi na grobove, ki jih zna iznajdljiva trgovska mašinerija še kako izkoristiti za dober posel, da nam vsiljuje kupovati tudi tisto, česar mi, še manj pa pokojni ne potrebujejo. Sodobni človek je vse manj sposoben presoje, ali mora to, kar delajo drugi, nujno početi tudi sam, zato se pogosto brez razmišljanja pridruži večini. Morda pa je sedanja globalna gospodarska kriza, v katero smo skupaj z drugimi zabredli, priložnost, da - v računalniškem jeziku povedano - "preformatiramo" (predimenzioniramo) svojo zavest na zdrav mero potreb. Gotovo bo kdo od bralcev rekel, da to nima kake vidne zveze s konkretnim ekološkim problemom, ki ga sveče kot

odpadek predstavljajo. Pa ga ima, ker moramo najprej ozdraviti svojo zavest potrebe po množici sveč na enem samem grobu, saj se bomo dosti lažje lotili reševanja omejenega problema, če bomo imeli eno samo, ki popolnoma zadostuje. Naj ob tem povem, da sem se pred božičnimi prazniki, se pravi, še preden sem prebral članek gospe Nete, tudi sam ukvarjal s podobnimi mislimi kot ona in iskal po naših trgovinah tako vrsto sveč, ki bi bile več kot samo za enkratno uporabo. Ni mi bilo treba dolgo iskati; odkril sem novo vrsto nagrobnih sveč na našem tržišču, in sicer na tekoči vosek, ki jih poznam iz cerkve, kjer že dolgo ter uspešno nadomeščajo sveče iz trdega voska. Ne vidim razloga, zakaj jih ne bi prižigali tudi na grobovih, in s tem zmanjšali odpadke na najnižjo možno mero. S tem bi bil volk (naša požrešna zavest) sit in koza (čutni učinek) ostala cela, ker gre pri sveči na tekoči vosek za živ, naraven plamen, in ne za imitacijo kot pri elektronski utripalki. Je tudi dosti bolj zanesljiv od nje, posebno ob zelo nizkih temperaturah, kjer baterije hitro končajo svoje poslanstvo z elektroniko vred; kako je z zbiranjem in skladiščenjem baterij, pa govori novi strogi zakon o ravnanju s temi za okolje nevarnimi odpadki. Sveča na tekoči vosek pa z malo pazljivosti lahko zelo dolgo služi svojemu namenu, ne da bi koga ogrožala, ker je ni treba vsakokrat zamenjati, ampak samo dolivati vosek v rezervoarček in je nared za nadaljnjo uporabo. To je dosti enostavnejše in ceneje kot reciklaža grmade pogorelih sveč, pri kateri bi imeli korist le predelovalci in trgovci, ne pa okolje ali mi, ker bi račun za prevoze sem ter tja zagotovo plačali spet mi, in to kar dvakrat. Prvič ob nakupu sveč in drugič na položnici

za vzdrževanje grobov, ker komunalni stroški ne bi bili nič manjši, kot so, če bi pokurili isto količino sveč kot doslej! Če »preklopimo« na eno samo, pa je matematika čisto drugačna, ker bi se to še kako poznalo predvsem na deponiji, ki bi jo dosti bolj smotrno izkoristili za zbirališče kakih drugih odpadkov, s katerimi ne vemo kam.

Luč, o kateri govorimo in jo sveča samo simbolizira, mora stalno goreti za naše drage pokojne v naših srcih in ne na kraju, kamor smo položili njihove zemeljske ostanke ter morda na nagrobni kamen celo zapisali "k večnemu počitku," pri čemer pa bi po našem obnašanju sodeč težko rekli, da ga pokojni imajo. Mir namreč. Moram pa ob tem omeniti še drugo sodobno potrošniško navado, ki dosti prispeva k temu, in sicer grmade sveč, ki jih ob kropljenju pokojnikov znesemo njihovim svojcem. Ti so jih potem ne glede na svoje ekološke ali druge nazore prisiljeni toliko časa prižigati na grobu, dokler ne porabijo vse zaloge, kar lahko traja več kot do prve obletnice smrti! Dosti bolje bi bilo, ko bi tisti denar raje namenili za humanitarne namene, kjer je potreb in prošnja za pomoč vsak dan več. Ob koncu preteklega leta sem v poročilih ujel zaskrbljujočo vest, da tako Rdečemu križu, kot Karitasu pohajajo zaloge živil in celo obleke, kar pomeni, da je skrajni čas, da začnemo drugače razmišljati ter predvsem ravnati!

Boh do prihodnjič!

RECENZIJA

Misel o knjigi....

Isabel Allende: Afroditita: zgodbe, recepti in drugi afrodziziaki

Ilustracije Robert Shekter, recepti Panchita Llona, Učila International - Tržič, Ljubljana, 2007, prevedla Nina Kovič

"Moja radovednost je bila celo močnejša od poželjenja in sem ji skrbno otipal spolovilo in prišlo mi je na misel, da spominja na figo."

Dragi dečki in deklice, kako kaj v novo zadihanem zraku novonastalega leta v naših, vaših glavah? Se počutite kaj pomečkani od popivanja, relaksacije, prehoda v novo? Ste razmišljali samo o dobrem in pozitivnem in si izsušili lica od poljubov in dobrih želja? Fino. Ker novo je treba začeti energično, pozitivno, s stilom menda. Treba je začeti z nočjo v Egiptu. Ali z vsakdanjim kruhom. Morda v harem s prepovedanimi sadeži. Ali ob mični ženički ali mozičku ob nouvelle cuisine. Iz zemlje z ljubeznijo. S šepetanj ob ušesu. Uf, erotično, kajpada. Že kar nekaj časa se nisem posvetila tej tematiki, tako za javnost, priznam. Ampak rada govorim ali pišem o tem. Zadnjič mi je nekoč pošepnil, da mu ni več do tega, da bi v ljudeh razbijal tabuje. Pa saj pri tem današnjem kracanju ne bo šlo za razbijanje tabujev. Vsaj ne tako zelo. Le kdo se ni v tem letu že nekajkrat dal dol? Priznajte. In prav je tako. Isabel pravi, da je petdeset let življenja kakor zadnja popoldanska ura, ko je sonce zašlo in se naravno obrnemo k razmišljanju. Ko somrak vabi v greh. V rondo capriccioso. Trdi, da se ljubezen prikaže, ko je ne kličemo. Da nas zbega in se razprši kot megla, ko jo skušamo zadržati. Bo že nekaj resnice v njenih besedah, se vam ne zdi? V knjigi nam daje kar nekaj drobnih nasvetov, kaj storiti, če nočemo zamenjati partnerja: potrebno je vpeljati pestrost. Se razvajate? Si privoščite tu in tam erotično masažo? Večerjo v dvoje, ali šampanjec ob svečkah v kopalni kadi? Kdajkoli preživite večer popolnoma goli, morda odeti le v tančice pogledov - nekje, kjer vas nihče ne spozna? Wilde shut eyes. Ženske smo baje očarane nad moškimi, ki se spoznajo na kuhinjo, ženska pa v kuhinji menda spominja na hišni arhetip. In ženske so kot sad, pravi avtorica, ki izhlapeva dišavo le, če ga drgnejo z roko. Hm. Krivi so feromoni, nič drugega, vam rečem. Ne luna, ne menstruacija, ne vstajanje na levo nogo, ne ... Feromoni, verjemite. Prosojnost, kaka golota. Pravijo, da se ljubezensko poželjenje začne v nosu. Pri moških v vidu. Kje se začne vaše in kje se konča? Se sploh začne? Se kdajkoli konča? Koliko vas je odpeketal na erotični sejem v Celje v prejšnjem letu? Koliko od tistih, ki ste tam bili, ima na fotoaparatu še kaj prostora? Pohotne gube. Ampak, kot se navadno dogaja z ljubeznimi, tiste najskromnejše, najnavadnejše so najlepše, pravijo. Ste vedeli, da je kihanje erotični užitek? In - ali ste vedeli, da je v 2. stoletju obstajala krščanska (pazi, krščanska!) sekta Adamiti, ki so hodili naokoli goli, da bi obnovili Adamovo nedolžnost pred izvirnim grehom? (Ma, kje sem bila jaz takrat, strela???) In ali ste vedeli, da je slovanska krščanska sekta po mesecih abstinence, vzdržnosti in posta pripravljala nore orgiastične slovesnosti? Čemu torej toliko stoletij krščanske zadržanosti na naših plečih, če bi se lahko zgledovali pri njih ali drugih in bili malce bolj sproščeni? (He he. Malce vas pa le moram podražiti v tem sončnem zimskem vremenu.) In ali ste vedeli, da je točka G v ušesu in kdor jo išče niže, izgublja svoj čas? In ali ste vedeli, da se je v 19. stoletju v Italiji uradni ljubimec, ki ga je mož dopuščal, če se ni porušila diskretnost, imenoval cicisbeo (čičizbeo)? No, danes si ženska lahko privošči ljubimca, ki ji zagotovi užitek, higieno in popolno diskretnost. Se strinjate? Čeprav se večina žensk zadovolji z dvema ali tremi klasičnimi variantami, vam lahko (če se vam zazdi primerno), luksuzni azijski zigolaji ponudijo celoten repertoar po zmerni ceni: konja v galopu, flavto iz žada, mandarinove račke, sparjene lastovice in podobno. Navali narod. (V bližnjem obmorskem mestecu jih je kar nekaj, če še niste bili seznanjeni). In ali ste vedeli, da harem ni bil ustvarjen, da bi zaščital ženske, temveč da bi se ohranila moška morala? Isabel vam v knjigi ponuja veliko dobrih nasvetov za ohranjanje erotičnega vzdušja, libida, strasti, pohote in še česa. Erotiko z veliko strastjo povezuje s hrano in vsem, kar je lahko ali lahko šele postane afrodziziak. Obenem zatrjuje (in se čemer se popolnoma strinjam), da je najboljši afrodziziak ... smeh. V njenem pisanju je ironije in duhovitosti veliko, zato je branje sproščeno in bralca velikokrat nasmehne ali celo nasmeje. Knjiga je opremljena s čudovitimi erotičnimi risbami in v zadnjem poglavju v celoti posvečena receptom, ki naj bi spodbujali erotično slo. V knjigi lahko najdete recept za juho sprave, prepovedane sadeže, najboljše spodbudilo za pohoto, caričino omleto, čilski brodet, vse ali skoraj vse o žganih pijačah (ali ste vedeli, da je bil absinth pijača intelektualcev in umetnikov na Pigalu? Ste. Kaj pa, da so ga v Angliji stregli v klubih za bičanje? Niste.? Preberite knjigo.). Pisateljica opisuje še ljubezenske napitke (v indijskih tantričnih ritualih so uporabljali mešanico hašiša, medu in ambre - nikar se ne zmrdujte!). Allendejeva nam da vedeti tudi, katere rože so primerne in katere ne ob erotičnih pripeljajih, zaupa nam vegetarijanski afrodziziak pa še nešteto znanih in manj znanih receptov, ki jih toplo priporočam. Isabel Allende Llona se je rodila v Limi, v Peruju 1942. Je čilsko-ameriška novelistka "magičnega realizma" in ena prvih uspešnih žensk novelistk Latinške Amerike. Znane so njene knjige: Hči sreče, Hiša duhov, Portret v sepiji, Eva Luna, O ljubezni in sencih, Moja umišljena dežela, Pigmejski gozd, Kraljestvo zmaja, Zorro. Novele piše deloma iz lastnih izkušenj, deloma iz izkušenj večine ženskega sveta. V letu 2003 je dobila ameriško državljanstvo in trenutno živi v Californiji s svojim možem. Kakorkoli že...naj se leto 2009 začne in nadaljuje v znamenju erotike, razvajanja, dobre hrane in notranjega zadovoljstva. Res vam želim iz srca. Če pa preizkušate Isabeline recepte, naj vam uspejo vsi podvigi! Iz srca, objem, Panchita

VOX ILIRICA v vaseh Starod in Golac

Ana Rozman, Predsednica zbora

KOMORNI DEKLIŠKI PEVSKI ZBOR VOX ILIRICA POPESTRIL BOŽIČNI ČAS V VASEH STAROD IN GOLAC

Lani je komorni dekliški zbor Vox Ilirica pripravil obsežen projekt, samostojni koncert božičnih pesmi z gosti v cerkvi Sv. Jurija v Ilirski Bistrici, katerega program je bil zelo mednarodno in zvrstno raznolik.

Po dogovoru z župnikom župnije Podgrad gospodom Ivanom Furlanom smo decembra 2008 na božični večer popestrile vzdušje vaščanom in ostalim prisotnim na vasi Starod, ki leži ob meji s Hrvaško. Nekaj pesmi z lanskega koncerta in nekaj novih smo zapele v božičnici pred polnočnico v vaški cerkvi Sv. Jožefa. Faranov je sicer tam zelo malo, okoli sto, vendar smo vsi skupaj vseeno preživeli lep večer.

V letošnjem letu, vendar še vedno v prazničnem vzdušju, smo bile povabljeni na vas Golac v cerkev Sv. Nikolaja, kjer je bil sicer obisk še manjši. Od nekaj tisoč, je namreč dandanes tu le še petinštirideset faranov. V začetku maše v nedeljo, 4. januarja, smo se zbranim predstavile s svojim božičnim programom. Vaščani obeh vasi so nas zelo toplo sprejeli ter nas v zameno za glasbeno doživetje postregli z domačimi dobrotami.

Za zaključek božičnega časa nas je cerkveni mešani pevski zbor Zvon, pod vodstvom Damjane Kinkela, povabil na svoj božični koncert, 11. januarja, v cerkvi Sv. Jurija, kjer smo se z ostalimi zbori, pred polno cerkvijo poslušalcev, še zadnjič v tem času spomnili Kristusovega rojstva.

Ob koncu praznikov pa vam iz srca zaželim mnogo zdravja, uspeha, sreče ter glasbenih in drugih užitkov v tem letu.

32. mesec kulture v Ilirski Bistrici

Igor Štemberger, koordinator Območne izpostave JSKD Ilirska Bistrica

Mesec kulture na Bistriškem se je kot vedno začel prvo nedeljo po 19. januarju, ko se spominjamo rojstnega dneva velikega rojaka, pesnika Dragotina Ketteja. Otvoritvena prireditev je bila 25. januarja na Premu, v pesnikovi rojstni vasi. Z nizom kulturnih dogodkov, ki se bodo na Bistriškem zvrstili tja do konca februarja, skušamo kulturne dejavnosti približati čim večji množici občanov in občanov.

Ob finančni podpori Občine Ilirska Bistrica, je nosilec letošnjega 32-tega meseca kulture Javni sklad za kulturne dejavnosti - Območna izpostava Ilirska Bistrica. V organizacijo kulturnih dogodkov, ki jih v naslednjih dneh ne bo malo, so vključeni vsi pomembni kreatorji kulturnega življenja v Ilirski Bistrici: Knjižnica Makse Samsa, Glasbena šola Ilirska Bistrica ter številna kulturna društva v glavnem iz občine Ilirska Bistrica, v program prireditev pa so vključene tudi skupine iz sosednjih občin, Hrvaške in zamejstva.

Programsko je projekt letošnjega meseca kulture zamišljen kot niz dogodkov, ki bodo kar se da široko pokrili različne vrste kulturnih dejavnosti. Tako bo mogoče do konca februarja lahko prisluhniti dvema zborovskima koncertoma, koncertu pihalnih orkestrov in koncertu instrumentalne glasbe, prikazani bosta dve gledališki predstavi, tri likovne razstave, organizirana bosta dva literarna večera oziroma predstavitve knjig, potopisni večer, dva zgodovinska večera ter tri večvrstne prireditve.

Otvoritev meseca kulture se je pričela v nedeljo, 25. januarja pred ljudsko šolo na Premu, ki je hkrati tudi Kettejeva rojstna hiša. Ob pesmi MoPZ Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice je v spomin na pesnika pred njegov spomenik ilirsko-bistriški župan Anton Šenkinc položil cvetje. Osrednja prireditev se je nadaljevala na gradu Prem. V kulturnem programu so poleg že omenjenega MoPZ Dragotin Kette nastopili še dekliski pevski zbor Vox Ilirica, kitarski trio z Glasbene šole Ilirska Bistrica in člani Literarnega društva Ilirska Bistrica. Letošnja slavnostna govornica je bila Damijana Hrabar, program pa je povezoval Franc Gombač. Ob tej priložnosti so bile v grajskih prostorih na ogled slike južno-primorske med-območne koordinacije Javnega sklada za kulturne dejavnosti. 22 izbranih del slikarjev s celotne regije je tokrat ustvarjalo na temo »Svetloba«.

Mesec kulture bo trajal šest tednov s povprečno tremi do štirimi dogodki na teden. Program je finančno ovrednoten na cca. 7.000 evrov, od česar bo veliko večino prispevala Občina Ilirska Bistrica. Prepričani smo, da bo v tem nizu dogodkov lahko vsakdo našel nekaj za svojo dušo.

Nova podoba

Alenka Penko, foto: Danica Pardo

Članice Ženskega pevskega zbora Prem smo lanskega septembra (pevska sezona 2008/2009) postale »ljudje«, saj je vajeti zbora prevzel zborovodja Vilko Majerič. Pridno vadimo in se pripravljamo na nove nastope. Poslana fotografija pa je bila posneta ob koncu intenzivnih pevskih vaj letošnjega januarja.

PROGRAM PRIREDITEV

31. januar ob 19. uri, Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica gledališka predstava »Južič in Juča« avtor: Marijan Tomšič, izvedba: KD Šavrini in anka Šavrinke«

1. februar ob 17. uri, Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica koncert pihalnih orkestrov »Kraške godbe« Pihalni orkester Ilirska Bistrica Pihalni orkester Divača Godbeno društvo »V. Parma« Trebče

4. februar ob 18. uri, Glasbena šola, Ilirska Bistrica tematski koncert učencev Glasbene šole Il. Bistrica »Večer slovenskih skladateljev«

5. februar ob 18. uri, Knjižnica M. Samsa, Il. Bistrica potopisno predavanje o Indiji in Indoneziji »Svet, ki izginja« predstavljata: Janez Matos in Petra Holc

6. februar ob 18. uri, Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica otvoritev likovne razstave Likovno društvo Franceta Pavlovca Ilirska Bistrica kulturni program: PS Kalina

7. februar ob 19. uri, Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica proslava ob Slovenskem kulturnem prazniku

8. februar ob 17. uri, OŠ Toneta Tomšiča, Knežak Ples, pesem in igra KD Tuščak Bač

12. februar ob 18. uri, Knjižnica M. Samsa, Il. Bistrica predstavitev starih bistriških razglednic in

eksponatov muzejske zbirke na Premu predstavljata: Damijana Hrabar in Ivan Simčič kulturni program: FS Gradina

13. februar ob 18. uri, gostilna Tomex, Il. Bistrica predstavitev pesniške zbirke »Pet minut blaznosti« avtorica: Patricija Dodič, predstavlja: Igor Štemberger Literarno društvo Ilirska Bistrica

14. februar ob 19. uri, Dom na Vidmu, Il. Bistrica srečanje obmejnih pevskih zborov in skupin

17. februar ob 18. uri, Knjižnica M. Samsa, Il. Bistrica Bistričani Bistričanom: Igor Muševič, predstavlja: Tomo Šajn kulturni program: Glasbena skupina Nostalgija

22. februar ob 13. uri, Ilirska Bistrica karneval »Pust je pršu« Turistično društvo Ilirska Bistrica

26. februar ob 18. uri, Knjižnica M. Samsa, Il. Bistrica otvoritev likovne razstave Jože Šajn kulturni program: Glasbena šola Ilirska Bistrica

27. februar ob 19. uri, Dom na Vidmu, Il. Bistrica gledališka predstava »Resnica boli« avtor: Tone Partljič, izvedba: TKŠD »Urbanščica« Vreme

28. februar ob 20. uri, Osnovna šola Toneta Tomšiča, Knežak koncert revije »Primorska poje«

Duet in solo v sakralni glasbi

Trebec V.

Sobota 13. decembra, večer sakralne glasbe v cerkvi svetega Jurija. Večer, katerega sta nam obarvala s svojimi napevi dva izjemna solista; Janja Konestabo in Miran Žitko, za njuno spremljavo pa je poskrbela Damijana Kinkela.

Janja Konestabo prihaja iz Ilirske Bistrice, kjer je tudi zaposlena na Glasbeni šoli kot profesorica petja. Srednjo Glasbeno šolo, smer petje, je končala v Mariboru. Prav tako je končala študij na Fakulteti za strojništvo in si pridobila naziv Univerzitetni diplomiran inženir tekstilstva, smer konfekcija. Vsa leta študija v Mariboru je bila tudi članica SNG Opera in balet Maribor s katero še sodeluje. Študij petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani je zaključila leta 2007 pri prof. Alenki Dernač-Bunta. Je članica zbora SNG Opera in balet Ljubljana poleg tega pa vodi tudi Žensko pevsko skupino Kalina.

Miran Žitko prihaja iz Postojne, je diplomirani operni solist, prepeval je v operetnih vlogah po Sloveniji in v zamejstvu. Med drugim je sodeloval tudi z Orkestrom slovenske policije in Orkestrom slovenske vojske ter z Mednarodnim mladinskim orkestrom na novoletni turneji po Avstriji, Hrvaški in Sloveniji. Veliko se posveča izpopolnjevanju pevske tehnike, kar uspešno posreduje na mlajše učence solopetja.

Damijana Kinkela prihaja iz Ilirske Bistrice, diplomirala je na Akademiji za glasbo, smer Cerkevna glasba. Sedaj je pa tik pred diplomo

.....
Glasba so zvoki, ki so povezani med seboj v harmonično in urejeno celoto.

prav tako na Akademiji za glasbo, vendar smer Glasbena pedagogika. V Ljubljani je bila članica Akademskega pevskega zbora. Sedaj

je učiteljica glasbenega pouka na OŠ Dragotin Kette in OŠ Podgrad. Pod njeno taktirko je pelo že veliko pevk in pevcev, saj je uspešna zborovodkinja. Vodi Žensko pevsko skupino Resa, otroški cerkveni zbor Zvonček, in vrsto let Cerkveni mešani pevski zbor Zvon. Prav tako na obeh osnovnih šolah spodbuja učence k sodelovanju v otroškem in mladinskem zboru katere vodi.

Glasba so zvoki, ki so povezani med seboj v harmonično in urejeno celoto. Čim boljša je harmonija znotraj, tem višje nas ta glasba lahko povzdigne in tem globlje je njeno sporočilo. Vsem trem hvala za čudovit večer.

Zimska šola v naravi

Nina in Rok Renko, OŠ Dragotina Ketteja

V petek, 9. 1. 2009, smo se 6. razredi OŠ Dragotina Ketteja iz Ilirske Bistrice odpravili v zimsko šolo v naravi v Cerkno. Med vožnjo smo se šalili, zato je pot hitro minila. Ko smo prispeli, smo takoj odšli na smučišče. Po smučanju smo se odpeljali v dolino in odšli v sobe, ki so bile zelo lepe. Sledila je večerja in predavanje o varnosti na smučišču. Naslednje dneve smo preživeli zelo aktivno: čez dan smo smučali, zvečer pa plavali v bazenu, zadnji večer pa smo odplesali v disku. Hrana je bila okusna in vreme je bilo kot naročeno. Ocenjevali smo tudi urejenost sob.

V torek, na dan odhoda, smo še zadnjič smučali. Popoldne smo se vsi utrujeni odpravili domov. Pred šolo smo prispeli ob 19.30 in veseli pričakali starše.

To je bila res lepa šola v naravi in žal nam je bilo, da se je tako hitro končala.

CERKNO 2009

Ko v Cerkno smo prišli, iz avtobusa smo popadali. Prtljaga res bila je težka, a ni izbrisala nam nasmeška.

Smučali smo res lepo, da še profesionalci se čudili so. Nekajkrat smo tudi poleteli, a ostali vsi smo celi.

Vendar to še ni bilo vse, bazen nam ohladil je noge. Disko spet nas je ogrel, z glasbo v ples nas zavrtel.

Iz Cerknega srečni smo prispeli, saj smo veliko lepega doživeli. V Cerknem res je b'lo lepo, toži po njem se nam zelo.

Lara Dujc, Kristina Urh,
Tadeja Ivančič in Eva Fatur
iz 6.a, OŠ Dragotina Ketteja

Na valovih Radia Koper

Edita Logar in Kristina Šlosar, OŠ Antona Žnideršiča

12. novembra 2008 smo se pri izbirnem predmetu vzgoja za medije odpravili na Radio Koper. Želeli smo izvedeti, kako sploh poteka snemanje oddaj, kako izberejo novice, glasbene želje ipd.

Ko smo prišli pred veliko stavbo v starem delu mesta, nas je lepo sprejela novinarka Neva Zajc. Najprej smo si ogledali največji studio, kjer snemajo različne reklame, pesmi in podobno; videli smo računalnik, s katerim uravnavajo zvok ali režejo posnetke. Nato smo šli v prostor, kjer se je snemala oddaja. Ravno so predvajali nek arhivski posnetek zbora, zato smo ga nekaj časa poslušali. Naslednji postanek je bil v arhivu radia. Pokazali in povedali so nam, kaj in kako shranjujejo v arhiv. Bilo je veliko zapiskov, magnetofonskih trakov, CD-jev, DVD-jev ipd.

Videli smo tudi stare radie, ki so jih imeli včasih, ko tehnika še ni bila tako napredna. Ogled smo nadaljevali v prvem nadstropju, kjer so večinoma pisarne novinarjev. Tam nam je novinarka Tjaša Škamperle predstavila delo radijskega novinarja. Zastavili smo ji tudi nekaj vprašanj.

Za zaključek smo šli še v Pokrajinski muzej na razstavo o Che Guevari; ogledali smo si fotografije, ki prikazujejo njegovo življenje, ter rokopise iz mladih let; dobili smo tudi svinčnike.

Ta dan se nam je močno vtisnil v spomin. Mogoče bomo tudi sami kdaj opravljali poklic radijskega novinarja.

Naj se nas dotakne ljubezen...

Osnovna šola Rudolfa Ukoviča Podgrad, Novinarski krožek

V predprazničnih dnevih so po vseh šolah potekale neštete dejavnosti, izrečenih je bilo veliko lepih želja.

Tudi pri nas, na osnovni šoli Rudolfa Ukoviča v Podgradu, je bilo ves december živo, veselo in delavno.

Izvajali smo najrazličnejše dejavnosti, ki so dale čar pričakovanju božiča in novega leta.

Pod prsti učencev so ob pomoči mentoric nastajali različni izdelki, ki so jih otroci na novoletni tržnici ponudili svojim staršem.

Pri likovnem pouku na predmetni stopnji in v podaljšanem bivanju so učenci izdelovali čestitke in nanje pisali svoje najlepše želje.

S prireditvijo, na katero smo v popoldanskih urah povabili vse krajanje, predvsem pa otroke, ki jih vsako leto obdaruje dedek Mraz, smo se dostojno poslovili od starega leta.

Prihod dobrega moža sta obogatila otroški pevski zbor in gledališka skupina z igrico Pri Božičku.

Poleg učencev pa so tudi učitelji po svojih najboljših močeh prispevali k lepemu zaključku koledarskega leta.

Ob koncu prireditve so nam v ušesih odzvanjale besede Elen in Nine: "Naj se naših src dotakne ljubezen, kajti majhne stvari so tiste, ki delajo življenje veliko."

Vsem ljudem v občini želimo srečno in zdravo novo leto in... naj se vas dotakne ljubezen do sočloveka.

Obisk dedka Mraza

Kolektiv OŠ Dragotina Ketteja

Dobri mož dedek Mraz misli na vse nas. V sredo, 24.12.2008, je obiskal tudi učence na osnovni šoli Dragotina Ketteja. Veselje otrok, za katere je obisk dobrega moža vsako leto prav poseben dogodek, je bilo nepopisno. Dedku Mrazu in njegovi spremljevalki Zimi so otroci pod vodstvom svojih mentoric pripravili program, v katerem so se predstavili s petjem, plesom in igro. Pestremu programu je sledilo obdarovanje otrok in voščilo za prihajajoče leto. Voščili so si veliko igre, veselja, miru, sreče in zdravja.

Srečno 2009.

Zdrav obrok

Učenci OŠ Dragotina Ketteja

Pri urah gospodinjstva se učenci učimo tudi o zdravi prehrani.

Da bi nam pouk bil zanimivejši, smo si učenci kar sami, pod vodstvom učiteljice pripravili zdrav obrok.

VABI na **ešola**

brezplačen - 12 urni tečaj osnove računalništva

V GIMNAZIJI ILIRSKA BISTRICA PRITLIČJE, UČILNICA št. 5

TEČAJ JE NAMENJEN ZAČETNIKOM prijave so možne vsak dan razen sobote od 15h do 19h

Tel.: 711-11-14

Glede na zanimanje, bomo termine prilagodili po dogovoru

orajt TIK TAK IRENA KOŽMAN s.p. 6250 IL. BISTRICA, Cankarjeva 8 tel/fax: 05/71-45-059

NOVA kolekcija ženskih in moških hlač **ELKROJ**

Zimske bunde za hladne dni - **UGODNO**

Maturantke! - za vas kreacije domače oblikovalke **MOJCE CELIN**

Kvalitetno spodnje perilo za njo in njega italijanskega proizvajalca **COTONELLA**

Majčke - T-SHIRT - Mehkoba perila, ki "dihajo z kožo", namenjena je vsem, ki želijo vsakdanjo kakovostno brezšivno lagodnost za ugodno ceno

Nakit **BROSWAY** izdelan iz antialergijskega kirurškega jekla, obogaten z 18-karatnim zlatom **NOVO NOVO NOVO NOVO**

* Sončna in športna očala tudi z dioptrijo

* Okulistični pregledi

* VELIKA IZBIRA ROČNIH UR

OPTIKA Gregor Primc

Gregorčičeva 9, ILIRSKA BISTRICA Tel.: 05/71-00-510

041/869 727

GRADBENIŠTVO SAFTIČ SAFTIČ ZDENKO s.p.

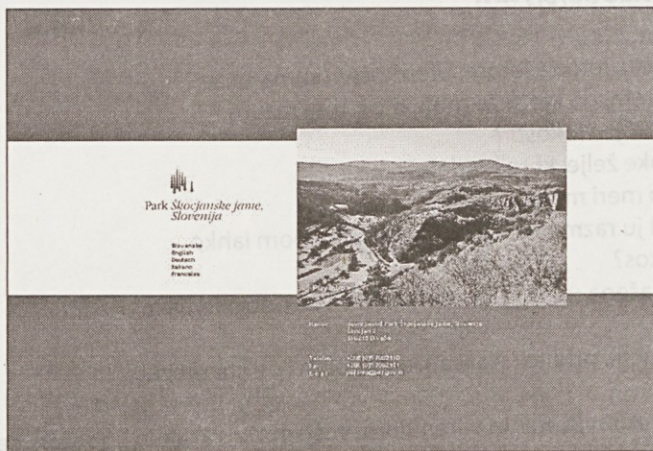
JELŠANE 73, tel. 05/788-55-98

www.gradbenistvo-saftic.si

Park Škocjanske jame na svetovnem spletu

Samo Šturm, univ.dipl.biolog, JZ Park Škocjanske jame, Slovenija, Vodja mednarodnega projekta

V okviru mednarodnega projekta Interreg III A, program pobude skupnosti Slovenija-Madžarska-Hrvaška 2004-2006, kjer je JZ Park Škocjanske jame, Slovenija prijavitelj projekta in nastopa občina Ilirska Bistrica kot nacionalni partner (poleg Občine Divača in PP Učka), smo imeli za enega od ciljev posodobiti spletne strani. Dandanes je izjemno pomembna predstavitev na svetovnem spletu, ki je eden izmed najlažje dostopnih virov informacij. Ker je ena izmed pomembnih dejavnosti JZ tudi predstavljanje zavarovanih območij narave, vrednot varstva narave, osveščanje javnosti in turistična dejavnost, je to za nas seveda zelo dobrodošla pridobitev. V Parku Škocjanske jame smo v celoti uredili in posodobili spletne strani. Odločili smo se za postavi-

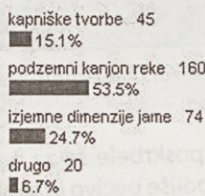

Vstopna stran na portal Parka Škocjanske jame, Slovenija. Obiskovalci se lahko tukaj odločijo za obisk strani v petih jezikovnih različicah: slovenski, angleški, nemški, italijanski in francoski.

na njim uporaben, privlačen način. Zaradi širšega spektra ciljnih obiskovalcev vsebine kolebajo od poljudnoznanstvenih informacij za zahtevnejše obiskovalce, prek novic in napovedi dogodkov, do prelepih fotografij, in povsem za obiskovalce parka (turiste) uporabnih informacij. Vsebino smo zajeli v več tematskih sklopov: - mednarodne konvencije

ANKETA

Vprašanje: Kaj Vas je najbolj navdušilo pri obisku Škocjanskih jam?

Skupaj glasov: 299

Rezultati spletne ankete, s katero smo med obiskovalci parka ugotovljali kaj jih je najbolj impresioniralo pri ogledu Škocjanskih jam.

teve spletne strani portalskega tipa. Celovita predstavitev Škocjanskih jam in širšega območja je tako na voljo najširši skupini uporabnikov, v petih jezikovnih različicah. Spletne strani najdemo na naslovu: www.park-skocjanske-jame.si

Najpomembnejša stvar in eden ključnih elementov uspešne spletne strani je njena vsebina. Uporabniki pridejo na spletno stran predvsem zaradi vsebine in informacij, ki jih želijo. Spletna stran mora imeti enostavno navigacijo strani, ki v vsakem trenutku pove uporabniku kje se nahaja in kam lahko gre. Vizualno podoba oz. dizajn strani smo priredili po celotni podobi parka in jo skušali čim bolj podrediti vsebini strani.

Pri posodobitvi vsebine smo skušali zajeti čim širši spekter tematik katere srečamo v parku in jih pripraviti in predstaviti ciljni publiki

UNESC-a kjer je Park Škocjanske jame- sklop o Škocjanskih jamah- sklop o parku oz. zavarovanem območju - uprava JZ, predstavitev javnega zavoda, projektov, dejavnosti - sklop o naših krajih, dogodkih, ljudeh v tem prostoru

- sklop o izobraževanju
- sklop o turizmu, ponudbi parka etc.
- panorame in detajli v fotografijah

Na strani smo postavili še aplikacije in sicer prikaz novic, pošiljanje e-razglednic, izvajanje kratkih e-anket, prikaz vremenskih razmer, iskalnik po straneh, povezava na virtualni ogled jame. Za lokalne turistične ponudnike je vsekakor zanimiva stran Ostala ponudba v parku, kjer smo skušali zajeti ponudnike sobodajalcev, turističnih kmetij etc, ki se nahajajo v parku. Morebitno novo ponudbo in spremembe podatkov prosimo, da kontaktirate službo za organizacijo obiska in trženje Parka Škocjanske jame. V sklopu Naši kraji smo skušali predstaviti delček utripa prebivalcev v parku, občine v katerih se park nahaja. V rubriki

Kaj pa danes? zbiramo utrinke prav od Vas, obiskovalcev, prebivalcev teh krajev.

Kot zanimivost lahko povemo da smo v letu dni zabeležili okrog 150.000 obiskov spletnih strani. Zanimivo je da smo zabeležili največje število obiskov meseca maja (več kot 17.000). S statistike razberemo da so obiskovalci spletnih strani parka iz vsega sveta - Evrope, Japonske, ZDA, Izraela, Kanade etc.

V spletni anketi med obiskovalci na slovenski različici strani, pa lahko razberemo, da je več kot 50% obiskovalcev Škocjanskih jam najbolj navdušil impozantni podzemni kanjon Reke.

V mednarodnem projektu smo poleg tega realizirali še nekaj ciljev: Pripravili smo upravljski načrt Parka Škocjanske jame in širše tranzicijskega območja parka.

Kartirano in naravovarstveno ovrednoteno je bilo območje na območju Vremščice v površini 9-265km², Opravljena je bila inventarizacija potočnih rakov v porečju Reke, pripravljen predlog načrta raziskav in monitoringa izbranih živali, rastlin, habitatnih tipov na območju Kraškega Biosfernega Rezervata (KBR).

Izvedli smo več izobraževalnih programov za zaposlene, šolarje in lokalno prebivalstvo, za promocijo vrednot ohranjanja narave, tudi v knjižnici Makse Samsa v Ilirski Bistrici.

Pripravili smo predstavitev na zaslonu v Knjižnici Makse Samsa v ilirski Bistrici.

Pripravili smo nekaj skupnih publikacij s čezmejnimi partnerji glede projekta in promocije območji

Prispevali smo k dvigovanju osveščenosti prebivalstva glede varovanja in ohranjanja narave, trajnostnega razvoja na celotnem območju parka.

Okrepljeno je bilo sodelovanje z mednarodno mrežo šol parka - kjer aktivno in plodno že vrsto let sodelujejo šole Antona Žnideršiča, Dragotina Ketteja, šole iz Podgore-Kuteževega, Divače. Z izvedbo različnih aktivnosti v sklopu projekta, sodelovali smo z v tem projektu projektu ustanovljeno mrežo šol Parka Prirode Učka na Hrvaškem.

Dejavnost je bila izvedena s strani JZ Park Škocjanske jame, Slovenija v okviru mednarodnega projekta: »Razvijanje načel trajnostnega upravljanja zavarovanega območja parka Škocjanske jame v sodelovanju z drugimi zavarovanimi območji«, program pobude skupnosti INTERREG IIIA, Sosedski program Slovenija-Madžarska-Hrvaška 2004-2006.

slovenija
magyarország
hrvatska

Kratek oris projekta: Projekt je zrcalni in je spadal pod prednostno nalogo 2. trajnostni razvoj podukrep 2.2 varstvo narave. Partnerja v Sloveniji sta bili občini Divača in občina Ilirska Bistrica. Izvajanje projekta se je pričelo julija 2007, trajalo je do maja leta 2008. Splošni cilj projekta je bil vzpostavitev aktivnega upravljanja in varovanja tranzicijskega in vplivnega zavarovanega območja PŠJ ter sodelovanje z drugimi zavarovanimi območji (PP Učka, Hrvaška), za kar je potrebno z izmenjavo najboljših praks na področju varstva narave razvijati načela trajnostnega upravljanja, ki bi temeljila na dvigu nacionalne zavesti o sobivanju človeka z naravo.

ŠTEFANOVO

Prazniki, mejniki našega upanja

Alenka Penko, Foto: Ado Barbiš

Ob vsakem prazniku, leto za letom, preizkušam sama sebe:

Kdo sem, kaj zmorem, do kje seže moja moč, moj razum?

Naj se sramujem svoje šibkosti?

Naj nagradim visoke želje, ki se kradejo v misli?

Bo jutrišnji dan po meri mojega srca?

Strah in pogum, ki ju razmejuje tanka opna, jima bom lahko služila, jima bom kos?

Prazniki, mejniki našega upanja nas vprežejo v voz potrpljenja in vere v dobro.

Oznanjam: če ste lačni, pridite! Nahranila vas bom! Če ste prezebli,

Vas bom ogrela!

Voščim Vam dobro zdravje, mir in varen dom! Voščim Vam kruh in ljubezen, če ju imate, ju delite! Srečno!

Danica Pardo

December, dvanajsti mesec v letu se razlikuje od prejšnjih enajstih. Vsako leto znova poskrbi za mraz, kratke dneve in dolge noči. Prav zato si vedno znova prizadevamo, da bi turobno zimsko temačnost pregnali s svetlobo drobnih luči. Svetloba pa ni le soj svetilk. Svetloba je vse, kar nam polepša praznične dni. In te svetlobe je bilo ob lanskem božiču v Harijah res v izobilju.

Na vigilijo božično so nam mladi igralci in igralke, pod vodstvom neutrudne Jadranke Boštjančič uprizorili Božični večer.

Na god sv. Štefana pa so po končani mašni daritvi družno zapeli PS Serafinke (umetniška vodja Tjaša Rutar), PS Kmečkih žena (vodja skupine Tina Tomažič), ŽePZ Prem (zborovodja Vilko Majerič), MePZ Ahec (zborovodja Saša Boštjančič), domačinka Andreja Boštjančič ob glasbeni spremljavi Martine Konestabo in vokalno instrumentalna skupina Brštulin banda. Program je povezovala Kristina Jenko. Z ubranimi besedami ga je obogatila Danica Pardo.

Konj daje človeku življenje. Daje energijo, ki jo težko dobiš kje drugje.

prav ob zaključku nasmejale občinstvo s skečem o slovenskih izseljenkih, avtorice Jadranke Boštjančič.

Kljub mrzlemu vremenu se je v Harijah zbralo veliko ljudi, 19 živali in še več konjarjev. Duhovnik Janez Premrl, ki je vodil obrede vse praz-

vatini pa so poskrbele še za odlično golaž ter še boljše pecivo in tople napitke. Da pa ne bi bile prikrajšane niti živali, je skrbel Bojan Mahne.

Organizatorji prireditve se zahvaljujemo vsem nastopajočim, sponzorjem, donatorjem in vsem tistim, ki ste kakorkoli pomagali pri organizaciji. Slednjih je bilo čez 150, zato upamo, da nam ne boste preveč zamerili, ker vas nismo poimenovali.

Še enkrat iskrena hvala in srečno v letu, ki smo ga pravkar začeli.

Praznični december v Sončku

Sončki

Otroci in mentorici Dnevnega centra Sonček, smo se v torek 16.12.2008 odzvali vabilu Društva podeželskih žena na turistično kmetijo Janezinovi na Ratečevo Brdo. Pripravile so nam božično delavnico, kjer smo otroci iz testa izdelovali prašičke za srečo in se ob tem zabavali. Prašičke smo tudi spekli in jih odnesli domov. •Otroci smo ustvarili novoletno vzdušje s pesmijo, plesom in deklamacijami ter gostiteljice obdarili z novoletnimi izdelki, ki smo jih izdelali sami. Ob koncu prijetnega druženja so nas članice društva pogostile še s pico in drobnim pecivom. Članicam Društva podeželskih žena se za prijetno druženje iskreno zahvaljujemo.

29.12.2008 pa smo se Sončki odpravili na že tradicionalen izlet v novoletno okrašeno Ljubljano. V Koloseju smo si z navdušenjem ogledali film Madagaskar 2, v večernih urah pa smo se sprehodili po starem delu mesta in si ogledali stojnice z darili.

Vsem, ki so nas finančno podprli in nam omogočili podoživeti praznični december se iskreno zahvaljujemo.

ŠE NEKAJ MISLI

Štefanovo

Tonijo Janežič

V Brkinski vasi, nedaleč od občinskega središča občine Ilirska Bistrica, so pred 15 leti na pobudo mlajših zanesenih lastnikov konj pričeli obnavljati star ljudski običaj »žeganja konj« na dan ko goduje sv. Štefan – svetnik in zavetnik konj. Cerkev v Harijah je edina v ilirsko bistriški župniji posvečena temu svetniku, zato so se na sv.Štefana dan v Harije odpravili po blagoslov svojih konj od vse povsod. Žeganja ni zamudil noben furman naj si bo iz bližnje ali daljne vasi v Brkinah, Čičariji ali drugih krajev ilirsko bistriške doline. Obred blagoslova konj, še vedno poteka po »veliki maši«.

Povojna leta niso bila ravno naklonjena takim in podobnim verskim navadam, pa tudi konj je bilo vse manj, zato je ta lepa navada počasi a vztrajno tonila v pozabo. K sveti maši na god sv. Štefana so prihajali le še konjarji sami. Svojega svetnika pa so se spomnili tako, da so se mu zahvalili ali priporočili za dobro srečo. Pozornost so mu izkazali tudi z denarnimi prispevki danimi

v namen za potrebe cerkve posvečene njemu v čast, ker konj niso smeli več blagoslovljati, je ta ljudski običaj za nekaj desetletij zamrl.

Leta 1994 pa je iz dolgega spanja ponovno prebudila žeganje konj pri sv.Štefanu skupina ljubiteljev konj Andrej Jelen, Jože Samsa, Vlado Urbančič in domačin Peter Valenčič. Ob pomoči ostalih domačinov jim je uspelo obnoviti ta star običaj, kateri nam je skoraj zbežal iz spomina.

Nekdaj značilen topot konjskih kopit po vasi, bi danes skoraj težko prepoznali. Tako poredko ga je slišati. Sedaj vsak glas konjskih kopit starejše spomni na tisti čas, ko so si prav z konji lajšali delo na kmetiji. Za otroke pa je to prilika za predstavo, saj nekateri prvič vidijo v živo furmana ali jezdeca v sedlu na pravem konju.

Čeprav so pred petnajstimi leti začeli skromno, je sedaj ta dogodek prav gotovo prerasel v veliko prireditev, kateremu organizacijski odbor dodaja vsako leto nove vsebine. Ne glede na vremenske pogoje sv. Štefan v Harije privablja vedno več obiskovalcev od vsepovsod. Pridni, iznajdljivi predvsem pa delavni domačini delujejo tudi v KD Alojz Mihelčič, katero je aktivno skozi vse leto. KD poznajo tudi izven občinskih meja. V božičnem času pa je pripravilo božični koncert v domači cerkvi sv. Štefana. Harijske novice pester in zanimiv lokalni vaški časopis, ki je letos slavil svojo okroglo deseto obletnico izhajanja na Štefanovo postreže z vsem kar se je pomembnega zgodilo v preteklem letu in ne sme v pozabo. Prvi urednik časopisa je bil Klavdij Ujčič, kasneje je prevzel besedo urednika Zvonko Boštjančič. V novejšem času pa pripada ta pomembna predvsem pa odgovorna skrb Alenki Penko.

Tako kot se za dan shoda spodobi je bilo tudi na tej prireditvi poskrbljeno za veselje in ples ob zvokih harmonike Nadje Čebokli in Dejana Iskra.

Mašne daritve so s petjem polepšali pevci Cerkvenega pevskega zbora iz Harij.

Prireditve, ki se je pozneje odvijala na prostem, je potekala v znamenju dneva samostojnosti in enotnosti, 15. obletnice štefanovega in 10. obletnice Harijskih novic, o čemer sta spregovorila župan Anton Šenkinc in Branko Tomažič, podpredsednik KGZ Slovenije. Program so povezovali Franc Gombač, Nataša Frank, Klavdij Ujčič in Andreja Boštjančič. V kulturnem programu so sodelovali: Jasenski oktet (umetniški vodja Saša Boštjančič), Brštulin banda, harmonikarja Dejan Iskra in Nadja Čebokli in članice igralske skupine Harije, ki so

nične dni, je živalim podelil blagoslov zdravja, rodovitnosti in dobrega služenja gospodarjem.

In kot se za takšne prilike spodobi, smo praznovanje zaključili s slavnostno torto in kozarcem rujnega. Gospodinje Milena Vičič, Milica Samsa, Jadranka Boštjančič, Jasna Sedmak, Mira Štemberger, Vida Urh, Magda Ujčič, Milka Gombač, Denis Hrvatin, Dijana Valenčič, Dragica Gombač, Olga Pirnat, Jožica Zadnik, Mira Mahne, Milka Boštjančič, Zlatka Primc, Marija Gombač in Marija Hr-

Zaključek plesnega leta

Tanja Blažek, KD Tuščak

Lansko plesno aktivno in bogato leto smo v otroški folklorni skupini Tuščak zaključili z dvema nastopoma v mesece decembru. Prvič smo se v novih oblačilih predstavili na Miklavžev večer, ko je folklorna skupina Gradina praznovala pet let delovanja. Nova krilca so dobile deklice, v letoš-

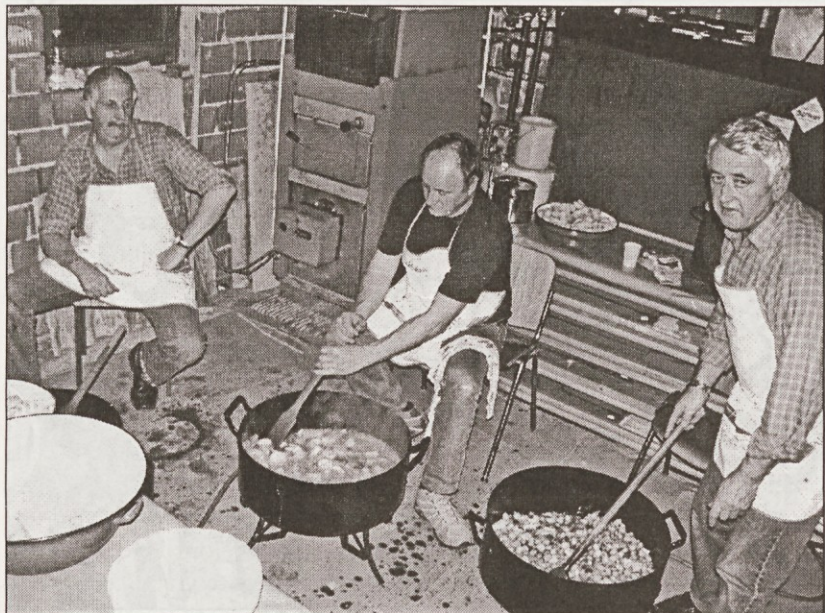
njem letu pa bomo razveselili tudi dečke. Da so naši plesalci glasbi in plesu primerno oblečeni sta poskrbeli šivilji Milka Delost in Barbara Sedmak. Ob tej priložnosti se jima tudi iskreno zahvaljujemo.

Otroci so s plesom navdušili polno dvorano, saj so poželi velik aplavz, veliko pohval in vzpodbudnih besed tudi od strokovnjakov na področju folklorne. V božično novoletnem času pa smo s plesom sodelovali po šotorom pri Gimnaziji, kjer smo zaključili za nas uspešno leto. Na obeh omenjenih prireditvah smo predstavili star ljudski običaj tepežkanje, kateri marsikateremu otroku ni poznan. Veselimo se, da lahko preko otrok obujamo bogastvo, ki so nam ga zapustili naši predniki in ga aktivno oživljamo. Želimo si, da bi se v letošnjem letu plesno druženje nadaljevalo in da izpod prahu izvlečemo še kakšen star običaj in ga skozi glasbo, igro in otroško radoživost obudimo in predstavimo.

Krompir za prste obliznit

Petar Nikolić

Krajani KS Jasen, so daleč naokrog znani po prepevanju izvornih ljudskih pesmi tega kraja, pa tudi po kulinariki.

O pripravi in kuharskih sposobnosti jasenskih žena je odvečno govoriti. Njihove dobrote, kot so

Janko, Romeo in Viko

torte, razne rolade in jabolčni zavitki, tako kot tudi ostalo pecivo, so med potrošniki vedno dobili visoko oceno. Za razliko od pridnih rok ja-

senskih gospodinj, pa moški del že vrsto let pripravlja ocvirke s krompirjem. Delovno skupino sestavljajo Janko, Romeo in Viko, ki so svoje

kuharske sposobnosti pokazali nedavno tega za Jasensko veselico, ter tako pripravili ocvirke in krompir za 120 ljudi.

V nevsakdanji vrsti ljudi, ki so čakali na svojo porcijo dobrega krompirja, je bila tudi domačinska Majda Frlež. »Jasenski krompir je več kot okusen, predvsem pa zato, ker ga pripravljajo naši miški.«, pove. Da je temu tako, so se strinjali številni gostje, ki so na kratko komentirali: »To je krompir za prste oblizat.«

Praznični napevi v Knežaku

Petra Turk

Prazničnost decembrskih dni so pevci in pevke MePZ Tabor Kalc 1869 iz Knežaka pričarali na treh božičnih nastopih. Na Božič, 25. decembra 2008, so v župnijski cerkvi v Knežaku pripravili božični koncert, kjer so kot prvi zapeli, organizatorji pevke in pevci MePZ Tabor Kalc 1869 pod taktirko zborovodkinje Katje Bajec, Cerkvni mešani pevski zbor iz Knežaka, pod vodstvom Marjetke Urbančič, novonastala ženska pevka skupina društva Tuš-

Sveža energija, vztrajno delo in prijateljstvo med člani zbora

čak iz Bača, ki jo vodi Morena Hostinger ter ansambel Nostalgija, ki združuje glasbenike iz vseh vetrov. Na Štefanovo, 26.12.2008, so pevci MePZ Tabor Kalc 1869 zapeli tudi na tradicionalnem blagoslovu konj na Baču, ki ga vsako leto pripravi društvo Graščina. Na večer, 26. decembra 2008, pa so pevci MePZ Tabor Kalc 1869 nastopili tudi na

božičnem koncertu v Ilirski Bistrici, kjer so se pevski glasovi združili z melodijami Pihalnega orkestra iz Ilirske Bistrice. Uspešni decembrski nastopi so dali nov zagon in energijo za prihajajoče nastope in koncerte. Sveža energija, vztrajno delo in prijateljstvo med člani zbora so odlična popotnica za izzive, ki jih prinaša leto 2009.

NOVOSTI IZ SAMOSTANA

„Sprva si seme, ljubezen sejalecva, da te poseje, da te pozabi... Potem si pšenica, zrela za igro z vetrom in s kosci. Potem si nekomu vsakdanji kruh.“ (Tone Kuntner)

V novo leto malo drugače

Pripravila s. Martina Radež

Prehod iz starega v novo leto ljudje preživimo na zelo različne načine. Na Silvestrov večer so posamezniki lahko prišli k čaščenju Najsvetejšega in k sveti maši ob polnoči. Zbralo se nas je kar lepo število.

S skupino deklet pa smo od 30. decembra 2008 do 1. januarja 2009 na duhovni obnovi želele s hvaležnostjo pogledati na preteklo leto in z molitvijo in premišljevanjem poglobiti vero in zaupanje v božjo previdnost, ki nas bo ljubeče vodila tudi naprej.

Premišljevanja ob zrnju, njegovem umiranju in rasti, ob moki, vodi, soli in kvasu in ob peki kruha so nas močno nagovorila.

Poleg odlomkov iz svetega pisma nam je bila v spodbudo tudi na-

slednja zgodba

Vrata koč se se cvileče odprla. Slišalo se je nekaj odločnih korakov. Potem je močna roka previdno dvignila pokrov velike skrinje ob steni. Bil je gospodar. Z božajočim pogledom je premeril zlato pšenično zrnje in ga nagovoril: napolnil bom vrečo in te odpeljal v mlin. Postalo boš lepa bela moka. Iz nje bo gospodinja pekla kruh. Položila ga bo na lepo pogrnjeno mizo. Otroci bodo jedli in rasli. Kos kruha bo tudi za reveže na pragu... pšenica se je razveselila, saj je vedela, da je zato rasla, bila požeta, omlatena in spravljen v kaščo. Šumeče je šepetala, ko jo je gospodar spravljal v vrečo.

Ko je gospodar spet prišel, je

žito nagovoril: včeraj smo zorali veliko njivo. Danes jo bomo zasejali s teboj, draga pšenica. V zemlji boš vzklila in čakala pomladi. Potem boš ozelenela, se okrepila, se pognala kvišku proti soncu in rodila sad: trideseteren, šestdeseteren, morda celo stoteren... bog te blagoslovi na poti, ki jo danes začneš.

Eno od zrn pa je modrovalo: nočem postati kruh, nočem v hladno zemljo, sploh nočem, da drugi z menoj razpolagajo. Ostati hočem samo in samostojno. Živeti hočem zase in ne za druge. – stisnilo se je v špranjo in se samovšečno naslanjalo ob misli, kako

pametnejše je od drugih in kako modro je ukrenilo, ko se je skrilo. A veselje je bilo kratkotrajno. Od nekod je neslišno prilezel črv. Zasadi je požrešne zo be v zrno prav na tistem mestu, kjer bi zrno moglo pogrnati korenine in se s stebлом dvigniti navzgor. Črv se je vidno debelil, zrnju pa je življenje usihalo. Komaj se je še zavedalo, ko je ponovno prišel gospodar. Z omelom v roki je skrbno počistil vse razpoke v skrinji. Zrno je padlo v smetišnico, gospodar je z drugimi smetmi vred odnesel ven in vrgel na gnojnišče. Škoda zrna, ki ni razumelo, da je edini smisel njegovega bivanja darovanje in življenje za druge; ki ni spoznalo, da je v tem darovanju njegova sreča in polnost.

Planinski večer

Darinka Dekleva

Ne moremo reči, da je zimski čas mrtva sezona za planince. Za mnoge, ki znajo in so primerno opremljeni, so zasneženi vrhovi in bele poljane še bolj mikavni kot poleti.

Dolgi zimski večeri pa so primerni za druženje, obujanje spominov.

V jeseni so bistriški alpinisti v Sokolskem domu prikazali film o doživetjih in podvigih v Peruju. Ker sem bila še vedno pod močnim vtisom poletnega mladinskega gorniškega tabora, sem dobila idejo, da bi mladim planincem lahko prikazali, kako se nadaljuje planinska kariera. Imeli smo dovolj slikovnega materiala, da smo pripravili filmček s spomini na tabor. Tako smo imeli dovolj gradiva za povabilo na planinski večer.

V petek, 23. januarja smo ga izvedli in na njem predstavili filmček s Planinskega tabora in daljši slikovno in glasbeno vznemirljiv prispevek o Peruju.

Mladinski planinski tabor je skupek različnih oblik druženja, učenja, premagovanja. Glavna vrednota tabora so varnost, dobri medsebojni odnosi in učenje v in z naravo.

Alpinisti pa so se potepali po Kordiljerah. Slike so kazale, da so se zliili z okoljem in domorodci. Ni kaj, fantje so za vsako delo in priliko. Všeč mi je bila njihova zavednost in domoljubje. Slike z bistriško zastavo na petšesttisočakah te ne pustijo hladnega. Večer smo zaključili z nekaj urno družabnostjo in kot se spodobi, planirali naslednja druženja. Računamo na vselitveni žur v nove društvene prostore. Obvestili vas bomo o tem.

19. aprila 2009, je PD Snežnik organizator srečanja Bistričanov s planinci slovenskega društva Bazovica iz Reke in slovenskim PD iz Trsta in Devina. Obeležiti bo treba 10-letnico mladinskih planinskih taborov, GRS-jevsko polnoletnost in še kaj. Saj smo društvo! Pridružite se nam.

IZLETI ZA ODRASLE

MESEC	KAM	VODJA IZLETA	TEŽAVNOST	Opombe
JANUAR				
FEBRUAR	Hahlič	Andrej Grlica	Zahtevna tura	
MAREC	Cres	Damjan Pipan	Lahka tura	
APRIL	Sisol	Andrej Mohar	Lahka tura	
	Ilirska Bistrica	PD Snežnik	Lahka tura	Srečanje planincev Reka, Trst, Il. Bistrica
MAJ	V neznanu	Martina Česnik		
	Slapovi Fratarice	Turkovič, Pipan	Lahka tura	
JUNIJ	Trenta-Pogačnik-Križ-Stenar	Andrej Novak-Mrmrwn		Za srednješolce
JULIJ				
AVGUST	Kriški Podi	Martina Česnik	Zahtevna tura	Dvodnevna tura
	Dolomiti	Aleš Poročnik	Zelo zahtevna tura	Dvodnevna tura
SEPTEMBER	Jalovec	Marko Lučič	Zahtevna tura	6.9.2009
	Kamniško sedlo-Brana-Turska gora	Tina Turkovič		Možnost spremembe
OKTOBER	V neznanu	Andrej Mohar		
NOVEMBER	Medveja-Učka	Andrej Grlica		Lahka tura
DECEMBER				

IZLETI ZA ŠOLSKE OTROKE

MESEC	KAM	VODJA IZLETA	DRUGO
JANUAR			
FEBRUAR	V neznanu	Kokoška	V sodelovanju z PD Postojna
MAREC	Slivnica	David Valenčič, Martin Novak	
APRIL	Slavnik	Tina Turkovič, Marta Bratovič	
MAJ	Blegoš	Andrej Novak, Jadranka Cosič	
	Planinska noč		Po šolah
SEPTEMBER	Nanos	Elizabeta Benigar	
OKTOBER	Knežak	Andrej Novak (Čuk)	Srečanje mladih planincev
NOVEMBER			
DECEMBER	Pohod na Drago	Elizabeta Benigar	Nočni pohod

VELIKA PONUDBA MESECA FEBRUARJA !!!

- * V MESECU FEBRUARJU NE SMETE PREPUSTITI AKCIJSKE PONUDBE BREZPLAČNE ZAMENJAVE MOTORNEGA OLJA
- * POLEG TEGA VAM BOMO BREZPLAČNO PREGLEDALI TUDI PODVOZJE VAŠEGA VOZILA, PREKONTROLIRALI ZAVORE, AMORTIZERJE TER VSE TEKOČINE
- * OBIŠČITE NAS V MESECU FEBRUARJU IN SI ZAGOTOVITE, DA VAS BO VAŠ JEKLENI KONJIČEK VOZIL ZANESLJIVO IN VARNO

Dobrodošli v naš prodajni center

kalister
avto

Marijan Kalister s.p.
Dolenje 2a, 6254 Jelšane
tel: 05 / 788 60 10
e-mail: kalisteravto@gmail.com

Strokovna ekskurzija PGD Knežak

Erik Delost, PGD Knežak

Tako kot prejšnje leto, smo se tudi letos knežani podali na že tradicionalno strokovno gasilsko ekskurzijo. Da bi bile vse ekskurzije skozi leta karseda barvite, si vsakokrat izberemo določen del Slovenije in tako je letos na vrsto prišla naša obala.

Na pot smo se podali 29.11. v popoldanskih urah, ko se nas je 35 gasilcev in gasilk z avtobusnim prevozom podalo najprej proti Materiji. Že samo vkrčavanje na avtobus je nakazovalo, da bo to vesel dan, kar se je na koncu izkazalo za resnično. V Materiji smo se ustavili pri pobratenem gasilskem društvu, kjer smo nam razkazali novozgrajeni gasilski dom, ki so ga prevzeli v letošnjem letu. Moramo reči, da smo bili nad izvedbo in opremljenostjo doma resnično impresionirani, saj je to pravcata moderna poslovna zgradba. Poleg samih prostorov so nam razkazali tudi zaščitno opremo in vozila. Čas ogleda je minil zelo hitro in prišel je trenutek odhoda, ko smo se jim za namenjen čas zahvalili s priložnostnim darilom ter se odpravili na drugo postajo strokovne ekskurzije.

Naslednji organiziran postanek je bil v Gasilski brigadi Koper, ki je v zadnjih letih prav tako dobila domovanje v novih prostorih. Sprejel nas je vodja izmene, ki pa je pred-

stavitve in ogleda vseh prostorov brigade prepustil svojim sodelavcem. Glede na številčnost smo se razdelili na dve skupini in na različnih koncih pričeli z ogledom, ki je obsegal ogromno garažo s številnimi gasilskimi vozili za različne požare, dežurno sobo, sejno sobo, prostore za počitek ter večnamenski prostor s kuhinjo in dnevno sobo. Seveda smo gasilcem med predstavitvijo namenili številna vprašanja, ki pa niso ostala brez odgovorov, saj imajo le-ti veliko izkušenj na vseh področjih. Tako smo vsako minuto ogleda maksimalno izkoristili ter brigado zapustili polni novih in uporabnih informacij.

Namen ekskurzij na različne konce Slovenije pa so tudi ogledi lokacij vinorodnih okolišev in tokrat

smo se ustavili v Hiši refoška-Vina-koper. Pod strokovnim vodstvom nam je bil predstavljen razvoj Vinakoper skozi čas, na fotografijah smo si lahko ogledali lokacije vinogradov, prehodili različne dele kleti in na samem koncu uživali v vodeni degustaciji treh različnih vin, značilnih za ta konec. S tem so bil naše brbončice zelo zadovoljne, toda manjkala je pika na i, ki pa smo jo naredili v Hrastovljah, kjer smo napolnili tudi naše želodčke.

Letošnja tradicionalna ekskurzija je tako minila ob zvokih domačih pesmi izpod prstov gasilcev-glasbenikov, ki so ogreli dlani in podplate vseh udeležencev. Domov smo se vrnili polni vtisov in hkrati s pogledom, uzrtim v naslednjo ekskurzijo.

CERKVENI MEŠANI PEVSKI ZBOR ZVON

»Pohitimo v Betlehem«

Tradicionalni božični koncert, ki ga pripravlja domači Cerkevni mešani pevski zbor Zvon je navzočim v cerkvi sv. Jurija v Ilirski Bistrici, pričaral skrivnost betlehemskih poljan. Zbor, ki je lani praznoval 25. let delovanja tradicionalno organizira, v sodelovanju z župnijo Ilirska Bistrica, celovečerni božični koncert, na katerega povabijo različne glasbene goste. Letos so se zboru pridružili tudi gostujoči zbori iz bistriškega in zbor iz Postojne, ki so skupaj občinstvu v polni cerkvi pričarali uro in pol dolg program.

Zvon je postregel z izborom pesmi, ki so pred oči priklicale angele in pastirje, ki častijo Novorojeno Dete. Zbor deluje zadnja leta pod vodstvom Damjane Kinkela diplomantke za sakralno glasbo, ki je s pevci in organistko Nives Pirih za letošnji koncert pripravila slikovit repertoar. Podmladek zbora Zvon, Otroški zbor Zvonček je nastopil letos prvič pod vodstvom Anije Janežič, ki je obarvala zbor tudi z nekaj glasbili. Otroci so petje spremljali s preprostimi glasbili, ki so spominjali na drsenje sani in zvonjenje

zvončkov. Zvon in Zvonček tradicionalno združita moči in zazvenita v skupni pesmi.

Kot gost je letos po dolgem času nastopil tudi mladinski zbor osnovne šole Dragotina Ketteja, ki je pomlajen z novimi glasovi in novo dirigentko Damjano Kinkela. Kljub okrnjeni zasedbi je zbor izvedel tri pesmi. Dekleta komornega zbora Vox Ilirica pod vodstvom Elene Sedmak pa so zapele nekaj slovenskih pesmi pa tudi nekaj tujih, ki opevajo božično zgodbo iz

različnih glasbenih obdobjih. Pevski gostje Župnijski Mešani pevski zbor Postojna, je kot zadnji posamični zbor nastopil prvič na tradicionalnem božičnem koncertu pri sv. Juriju. Zbor vodi Helena Habič, ki ga dirigira Katarina Geržina.

Za sklep sobotnega koncerta so vsi nastopajoči pevci združili svoje glasove v enotnem zboru in zapele pesem; brez katere si božičnega časa ne znamo predstavljati. Sveta noč so zapeli pevci in publika skupno ter pričarali odsev božične noči.

Slovenski izseljenci

Alenka Penko, Foto: Ado Barbiš

Srečajo se štiri nekdanje prijateljice. Izobraženi, ki sta se upokojili v Sloveniji, se komaj preživljata. Po pomoč se zateketa na Karitas. Njuni prijateljici, brez izobrazbe, sta se v mladih letih odpravili s trebuhom za kruhom po svetu in se v življenju dobro znašli. Prva si je služila kruh kot »donna di cumpania«, druga kot kurirka. Seveda se dobro stoječi izseljenki čudita nekdanjima prijateljicama, kajti kot pravi Žjefa, ki se vrne iz Italije, je trenutno njena poglavitna skrb, kam naložiti višek denarja, kajti skrbi jo, ker banke propadajo...

Gre za kratek povzetek šaljive igrice, ki jo je napisala Jadranka Boštjančič in tudi odlično odigrala vlogo izseljenke Žjefe. Sodelovale so še Nataša Frank, Olga Pirnat in Alenka Penko, občinstvo pa se je zabavalo kot vedno.

KRONIKA

POROČANJE O DOGODKIH NA OBMOČJU POLICIJSKE POSTAJE ILIRSKA BISTRICA ZA OBDOBJE 16.12. 2008 DO 15.1.2009

Aleksander MORAN, KOMANDIR POLICIJSKE POSTAJE, VIŠJI POLICIJSKI INŠPEKTOR III

Policisti PP Ilirska Bistrica so v navedenem obdobju obravnavali 21 kaznivih dejanj in sicer 5 kaznivih dejanj tatvine, 8 kaznivih dejanj poškodovanja tuje stvari, po 3 kazniva dejanja Nasilništva in Ogrožanja varnosti, 2 kazniva dejanja Ponarejanja denarja in Kršitve nedotakljivosti stanovanja, ter po 1 kaznivo dejanje vloma, zatajitve in povzročitve lahke telesne poškodbe.

Pri varovanju državne meje so policisti prijeli 3 osebe, katere so na nedovoljen način vstopile v R Slovenijo in se tako izognile mejni kontroli. Vsem kršiteljem so bile izrečene globe, po končanem postopku pa so bile izročena hrvaškimi mejnim organom.

Policisti so obravnavali tudi 6 kršitve javnega reda in miru, od tega 2 kršitvi na javnem kraju in 4 kršitvi v zasebnem prostoru. Kršiteljem so bili za ugotovljene kršitve izdani plačilni nalogi ali izrečena opozorila.

Na območju naše policijske postaje se je pripetilo 11 prometnih nesreč, ena prometna nesreča se je končala z lažjimi telesnimi poškodbami, v 10 prometnih nesrečah pa je nastala samo materialna škoda. Obravnavali smo tudi 4 poškodovanja osebnih vozil na parkirnih prostorih in 11 primerov povoženja divjadi.

Na področju prekrškov smo zaznali tudi kršitev Zakona o orožju, kjer je bilo kršitelju zaseženo hladno orožje, zoper njega pa bo uveden hitri postopek. Obravnavali smo tudi en napad psa in kršitelju izdali plačilni nalog, enem kršitelju pa smo zasegli manjšo količino prepovedana droge in smo zoper njega uvedli hitri postopek.

Prav tako smo obravnavali še en požar v naravi, požar v stanovanjski hiši, eno gorsko in eno delovno nesrečo.

Zaradi vožnje pod vplivom alkohola pa smo v omenjenem obdobju pridržali 3 kršitelje.

Veseli nas, da v času med božičnimi in novoletnimi prazniki nismo beležili niti telesnih, niti drugih poškodb, ki bi jih povzročila pirotehnična sredstva. Zaznali smo le eno kršitev nedovoljene uporabe pirotehničnih izdelkov, zaradi prekrška po Zakonu o eksplozivih, pa smo zoper kršitelja uvedli hitri postopek.

Vsak bas ima dober glas

Petar Nikolić

Zahvaljujoč vsestranski aktivnosti krajanov vasi Jasen, že leta uspešno živi in deluje Kulturno športno društvo Ahec. Poleg ostalih sekcij, ki uspešno promovirajo KD Ahec, je že afirmiran ansambel Kerglci. V ansamblu Kerglci je pomembna sestava instrumentov narejenih iz priročnega materiala. V tako sestavljenem ansamblu, ki ima v svojem repertoarju izključno izvirne starodavne pesmi, katere so prepevali njihovi predniki, se je nedavno tega priključil malo mlajši muzikant in sicer bistričan Cvetko Prosen. O muzikantu, ki je nekoč s klarinetom in saksofonom navduševal svoje privrženke, se danes govori kot inovatorju.

»Ko sem se poslovil od aktivnega igranja sem se odločil, da razen glasbe pustim še kaj drugega.«, pove Cveto. To drugo pa je Šou Bays ali drugače povedano kontrabas, instrument s štirimi strunami, ki je na ognjenem krtu v Domu na Vidmu, navdušil občinstvo.

Inovator Cvetko Prosen: »Ponosen sem na svoj kontrabas. Da je kvaliteten, je potrdila tudi priključitev ansamblu Kerglci, posodabljanje pa še sledi.«

Prisotni, ki so instrument videli pa pravijo: »V rokah dobrega mojstra, ima vsak bas dober glas.«

Cvetko Prosen s svojim unikatom

ŠOLA ČUSTVENE INTELIGENCE

Se znate pogovarjati?

Boštjan Trtnik, www.cdk.si/sci, Šola čustvene inteligence

Besede so kakor čebele: pikajo ali prinašajo med. Izbirajte svoje besede, kakor izbirate svoje jedi. Bolj pomembno kot to, kar rečemo, je to, kaj drugi slišijo. Če nimamo problemov s sluhom in znamo govoriti, še ne pomeni, da se znamo tudi sporazumevati.

Vsaka od uvodnih misli na svoj način govori o tem, kako je v našem življenju komunikacija v resnici pomembna. Z njo vzpostavljamo medsebojne odnose, jih poglobljamo in bogatimo, lahko pa tudi zapletamo in razdiramo.

Beseda komunikacija izvira iz latinske besede »communicare«, kar pomeni »narediti, da nekaj postane skupno, deliti nekaj z nekom«. To, kar v komunikaciji postane skupno, so sporočila. Komunikacija je torej proces oddajanja in sprejemanja sporočil, pri čemer so sporočila lahko naše misli, ideje, občutki, želje, načrti in podobno.

Pomislite sedaj, kolikokrat se v resnici z drugimi ljudmi pogovarjamo na ta način – da si želimo izmenjati sporočila in se medsebojno obogatiti. Vse prevečkrat so naši pogovori usmerjeni na to, da želimo uveljaviti svoj interes, mnenje ali stališče in so naša čustva pri tem bolj razgreta kot običajno.

Kadar smo tekmovalno (»Ti bom že pokazal, kdo ima prav!«) naravnani v dialogu, smo nepravilni, ker v resnici nismo odprti za sogovornikova sporočila, hkrati pa od njega pričakujemo, da bo prisluhnil našim pojasnilom in argumentom. Če pri tem drugemu vsiljujemo svoje mnenje, smo tudi nasilni, ker prestopamo mejo odgovornosti. Po takšnih pogovorih običajno ni »zmagovalcev«, so samo poražen-

ci. Četudi je navsezadnje obveljala naša, še ne pomeni, da smo »zmagovalci«, ker ni nujno, da je drugi popustil zato, ker smo ga prepričali. Lahko se nas boji, lahko se boji konfliktov ali si misli, da se z nami ne splača pregovarjati.

Do takih »dvobojev« običajno prihaja zato, ker ljudje mislimo, da je cilj pogovora, da prepričamo dru-

Beseda komunikacija izvira iz latinske besede communicare

gega v svoj prav ali pa da pridemo do enakega mnenja. Vendar je resnični smisel komunikacije drugačen, lahko ga strnemo v dveh preprostih stvareh: Prvič, da drugemu zares prisluhnemo. Gre za zavestno odločitev, s katero se hote postavimo v položaj: »Zanima me tvoje mnenje!« Pomembno je, da začasno pustimo svoje mnenje ob strani in se zares posvetimo sogovorniku. Ko drugi izraža svoje mnenje in ga pozorno poslušamo, ni naše mnenje niti najmanj ogroženo, četudi ga drugi ne bo sprejel. Vedno mi odločamo o tem, kaj bomo naredili s svojim mnenjem. Drugi smisel komunikacije pa je, da drugemu sporočimo, kakšen je naš zorni kot, ne da bi mu pri tem vsiljevali svoje mnenje. S tem zavzamemo stališče: »Želim ti povedati svoje mnenje, pri tem pa ti puščam vso svobodo, da se z njim strinjaš ali pa ne.«

Če pogovor poteka v prijateljskem in sodelovalnem vzdušju, nihče ni ogrožen in tudi nikogaršnje mnenje ni ogroženo. Takšna komunikacija nam pomaga, da drug drugega bolje razumemo in si postanemo bližji. Počutimo se izpolnjene ter obogatene z novimi spoznanji in izkušnjami drugih. Prav tako se poveča zaupanje v medsebojnem odnosu.

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE
IN TRGOVINA d.o.o.

Bazoviška 40
6250 Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-00-320
fax: 05/71-41-124

radio capris
105.1

radio capris
dobra družba

Januarska streznitev

Primož Hočevar, upravitelj premoženja, ILIRIKA Borzno posredniška hiša d.d.

Po decembrskem pozitivnem vzdušju na svetovnih borzah je v prvih dneh januarja ponovno prišlo do streznitve vlagateljev. Indeksi so ponovno padli, vendar prejšnje dno zaenkrat ni bilo doseženo. Nadaljevale so se tudi slabe makroekonomske novice. V ZDA je v mesecu decembru brez službe ostalo 525.000 ljudi, kar je stopnjo brezposelnosti povečalo na 7,2 odstotka oziroma največ v zadnjih 15 letih. Tudi v Evropi se brezposelnost povečuje, v Evropi trenutno znaša 7,8 odstotka, največja pa je v Španiji in sicer preko 13 odstotkov. Napovedi pa so še slabše. Brezposelnost v evro območju naj bi po napovedih evropske komisije letos preseгла 9 odstotkov, gospodarska rast pa naj bi padla za 1,9 odstotka. Nadaljevala se je tudi stagnacija cen surovin. Nafta se je po kratkem odboju, ki je bil posledica napetosti na bližnjem vzhodu, spet znašla na nižjih okrog 33 dolarjev za sod.

Ponovno je ukrepala evropska centralna banka, ki je spustila temeljno obrestno mero za 0,5 odstotka, tako, da le-ta znaša trenutno 2 odstotka. Njen predsednik Trichet je nakazal, da ne izključuje nadaljnega nižanja na naslednjem sestanku, ki bo v mesecu marcu. Glede obrestne mere Amerika nima več maneverskega prostora, saj obrestna mera že sedaj znaša 0,25 odstotka. Omenjeni rezi obrestnih mer so sicer nujni, saj še naprej prihajajo negativni

podatki o nepremičninskem sektorju, zasebni potrošnji in zaposlenosti.

Kot da slabih informacij še ne bi bilo dovolj, je vlagatelje presenetila še novica o veliki prevari Bernarda Madoffa, ki je s piramidno shemo naložbenike po vsem svetu opeharil za 50 milijard dolarjev. Zanimivo pri tem je, da je bil Madoff svoje čase prvi človek borze Nasdaq, med rojaki pa je bil pred odkritjem prevare spoštovan tudi zaradi svojih visokih prispevkov revnim po svetu.

V Sloveniji je prišlo konec decembra in v januarju do zakasnelega odboja navzgor, saj je indeks od dna, ki ga je dosegel 23. decembra, pridobil približno 15 odstotkov. Indeks je tako nadomestil vsaj del decembrskega padca. Razplet zgodbe v zvezi z Istrabenzom, za katerega so se širile govorice tudi o možnem stečaju, bo zaradi doseženega dogovora z nekaterimi ključnimi bankami o odlogu odplačevanja kredita prestavljen za nekaj mesecev. Vsekakor to za borzo ni slaba novica. Tudi na Hrvaškem se je nadaljevala zmerna rast, ki pa je bila vseeno bolj korelirana z razvitimi trgi. Nasprotno pa je bilo v Srbiji, kjer je v januarju indeks po kratkoročnem decembrskem popravku navzgor

spet padel.

Očitno se bo na trgih nadaljevala velika volatilitnost tečajev. Kdaj bo doseženo borzno dno ali če je bilo celo že doseženo, je nemogoče napovedati. Je pa dejstvo, da borza načeloma prehitveva dogajanje v realnem sektorju za pol do enega leta. Obsežni državni ukrepi bodo dali rezultat, ko se bo povrnilo zaupanje med bankami in ko bodo banke začele posojati denar. Izrednega pomena pa je tudi povpraševanje končnih porabnikov. Za dolgoročne vlagatelje pa je že sedaj kar nekaj ugodno vrednotenih delnic. Kljub vsemu se zdi, da bo leto 2009 leto dobrih nakupnih priložnosti.

PIŠITE NAM
snezni@kabelnet.net

INSTALACIJE

Kovačič Stojan s.p.

Koseze 69/a
6250 Ilirska Bistrica
Tel.: 05/71 00 370
Fax.: 05/71 00 371
GSM: 041/642 868

DOBAVA IN MONTAŽA STROJNIH INSTALACIJ:

- * CENTRALNO OGREVANJE
- * VODOVODNE INSTALACIJE
- * PLINSKE INSTALACIJE
- * KLIMATSKE NAPRAVE

POOBLAŠČENI MONTER IN SERVISER
OGREVALNE TEHNIKE

Buderus CTC VIESMANN

PLAMING SKUPINA

Plaming skupina,
projektiranje in izdelava
tehnološke opreme, d.o.o.
ul. Nikole Tesla 5, p.p. 68
6250 Ilirska Bistrica
tel.: +386 (0)5/70-410-00
fax: +386 (0)5/70-410-55
e-mail: info@plaming.si

PVC OKNA - VRATA - SENČILA

Janez Janc s.p.

Kešetovo 10, 1420 TRBOVLJE
Tel.: 05 / 904 85 41
Fax: 05 / 904 85 40
www.janosch.si
e-mail: j.j@s5.net

- SVETOVANJE, DOSTAVA IN
MONTAŽA PVC OKEN - VRAT

- tende
- žaluzije
- rolete

040 620 540

Sodelujte v nagradni igri!

Če bo sreča na vaši strani boste za eno leto prejeli ključ nove Opel Antare Intersport.

ISTRA AVTO

Koper
tel.: 05/66 82 433, 66 82 444, 66 82 451

AVTOCENTER TAVČAR

Sežana
tel.: 05/73 01 440

ISTRA AVTO IN KALISTER

Jelšane
tel.: 05/78 86 009

Opel Antara INTERSPORT.

Odkrijte nadstandard na cesti in strmini.

Že za 23.865 EUR.

Povprečna poraba goriva za vse modele: od 7,3 do 11,6 l/100 km. Emisije CO₂ za vse modele: od 198 do 278 g/km.

INTERSPORT®

Kjer se šport začne

Poleg glavne nagrade Opel Antare Intersport lahko osvojite še številne druge privlačne nagrade. Za sodelovanje v nagradni igri izpolnite podatkovno kartico in jo oddajte v skrinjico na prodajnih mestih Intersport ali jo pošljite na naslov Opel p.p. 4730 1001 Ljubljana.

Športni temperament in vrhunska zmogljivost Opel Antare INTERSPORT, v zimskih mesecih dopolnjena z dodatno smučarsko opremo:

- * odlične Elanove smuči z vezmi Speedwave za moške ali
- * Wave Magic za ženske ter
- * bonitetna kartica Opel Antara INTERSPORT, s katero lahko v prodajalnah INTERSPORT izdelke po rednih cenah kupujete dve leti z 10% popustom.

Več o nagradah in nagradni igri si preberite na www.opel.si in www.intersport.si.

KOŠARKA

Dve zaporedni zmagi

Doris Komen

KK Plama pur

DRUGI DEL TEKMOVANJA ČLANSKA EKIPA ZAČELA Z DVEMA ZAPOREDNIMA ZMAGAMA

Praznični tedni so za nami in januar mnogim pomeni nove začetke, nove izzive. Tudi košarkarji, ki nekaj tednov niso imeli tekem, so se po krajšem premoru znova vrnili na igrišča, kjer jih čaka drugi del tekmovanj.

Bistriški košarkarji, ki po besedah trenerja, intenzivno ter kakovostno trenirajo in so svojo dobro pripravljenost že pokazali na prvih dveh tekmah v novem letu, ko so v gosteh in doma slavili zmago, z optimizmom pričakujejo prihajajoče tekme. Hkrati pa vabijo vse športne navdušence, da si ogledajo kakšno izmed njihovih tekem ter si tako popestrijo ter ogrejejo hladne sobotne večere!

10. januar (13.krog)

KRKA MLADI : PLAMA PUR

(20:24, 19:18, 12:29, 18:14) 69 : 85

Strelci: Plama pur: Novak 28, Mihačič 18, Srebovt Anže 9, Trdan 8, Železnik 8, Iskra 8, Kuret 4, Srebovt Anej 2

17. januar (14.krog)

PLAMA PUR : KOLPA ČRNOMELJ

(21:12, 21:13, 15:21, 20:24) 77 : 70

Strelci: Plama pur: Srebovt Anže 23, Novak 14, Trdan 10, Pejič 10, Kuret 8, Mihačič 8, Železnik 4

Vabimo Vas k ogledu domačih tekem!

ČLANI (2.SKL - zahod)

7. februar 2009	ob 19. uri	PLAMA PUR : IDRİJA 2000 (17. krog)
21. februar 2009	ob 19. uri	PLAMA PUR : MARC AJDOVŠČINA (19. krog)
7. marec 2009	ob 19. uri	PLAMA PUR : TINEX MEDVODE (21. krog)

KADETI (2.SKL - B2 vzhod1)

25. januar 2009	ob 11. uri	PLAMA PUR : UNION OLIMPIJA B (4. krog)
14. februar 2009	ob 12. uri	PLAMA PUR : TOLMIN (8. krog)
7. marec 2009	ob 12. uri	PLAMA PUR : IDRİJA (10. krog)

Z
optimizmom
pričakujejo
prihajajoče
tekme ...

NOVA LIGA

Udejstvovanja naših najmlajših košarkarjev

Doris Komen

V nedeljo, 11. januarja je bil v dvorani OŠ Antona Žnideršiča, s strani Košarkarskega kluba Plama pur, organiziran turnir v okviru Nove lige. Tekmovali so pionirji, letnik 1995. Priča smo bili štirim tekmam in ne glede na končne rezultate je bilo bistvo vsega druženje in pa športna aktivnost mladih. Njihova požrtvovalnost, trud ter smisel in veselje do športa so vsekakor najpomembnejši dejavniki, ki v prihodnje lahko obetajo še veliko.

Rezultati turnirja (11.januar 2009)

PLAMA PUR : PARKLJI (14 : 128)
PARKLJI : LUKA KOPER (134 : 16)
LUKA KOPER : LASTOVKA (56 : 57)
PLAMA PUR : LASTOVKA (36 : 53)

V soboto, 17. januarja so se turnirja v Kopru, znotraj Nove lige, udeležili tudi naši najmlajši košarkarji (letnik 1999). Pomerili so se z ekipama iz Pivke ter Postojne. Rezultati turnirja pa so bili sledeči...

Rezultati turnirja (17. januar 2009)
PLAMA PUR : POSTOJNA (24 : 28)
PLAMA PUR : PIVKA (16 : 36)

MALI NOGOMET

»Turnir prijateljev malega nogometa«

Kalc Vojko

Na zadnjo soboto v letu 2008 se je v telovadnici osnovne šole Antona Žnideršič zbralo 34 mladih (od 17 do 23 let), od tega je prišlo 9 fantov iz sosednje države Hrvaške.

Njihova želja je bila dokazovanje svojega znanja na področju igranja malega nogometa (futsala) in druženje.

Med seboj se je pomerilo v "žogobrcu" 5 ekip po sistemu vsak s vsakim.

V času od 10.20 do 14.10 so odigrali 10 tekem, v katerih ni manjkalo lepih potez (preigravanj, zadetkov, podaj). Bilo je tudi nekaj "hude krvi", vendar sem hitro "pomiril strasti" in turnir se je končal s stiskom rok in prijateljskimi gestami ter v velikem športnem feer play ambijentu.

Za izvedbo turnirja sva poskrbela Kalc Vojko in Trakoštanec Dejan (zapisnik, semafor, sojenje, žreb...) seveda kot ponavadi brez honorarja, saj je najboljšje plačilo veselje ob pogledu na fante, ki so zadovoljni skupaj zapuščali telovadnico.

Najuspešnejša je bila ekipa KŠIB (klub študentov Ilirska Bistrica).

Na drugem mestu je pristala ekipa TIŠLOTI.

Tretji so bili XXL, četrta RUPA in peti GOSTILNA PEK.

Zahvala gre Klubu študentov Ilirska Bistrica, ki so nam plačali stroške najema dvorane za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

PICERIA
PARK
TEL.: 71 45 144

RAZLIČNE
VELIKOSTI PIZZ

RAZVOZ PIC JE CEL DAN
9 - 22 URE

**TUKAJ
BI BIL
LAHKO
VAŠ
OGLAS**

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
 VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Ljubljanska cesta 2, Postojna
 tel.: 05/721 23 30 in 05/721 23 31
 spletna stran: www.vspo.si

Vabi na informativni dan za programe

Poslovni sekretar (VI. st. izobrazbe)

v petek, 13. 2. 2009, ob 9.00 in 15.00 in
 v soboto, 14. 2. 2009, ob 9.00

Strojništvo (VI. st. izobrazbe)

v petek, 13. 2. 2009, ob 10.00 in 16.00 in
 v soboto, 14. 2. 2009, ob 10.00

Gozdarstvo in lovstvo (VI. st. izobrazbe)

v petek, 13. 2. 2009, ob 12.00 in 18.00 in
 v soboto, 14. 2. 2009, ob 12.00

redni in izredni študij

S Prvo prijavo za vpis v višje šole se lahko prijavite do 9. 3. 2009

PIVOVARNA
 IN GOSTILNA

Danilo Čekada s.p.

Dolenje 2, 6254 Jelšane
 tel.: +386 (0)5 / 788 50 29
 gsm: +386 (0)41 / 363 443
 e-mail: pivovarna.pek@siol.net

ODPRTO 10 - 22
RAZEN ČETRKA

TRGOVINA MIRA

Trgovina s tehničnim blagom Mira Bezeljak s.p.
 Tržaška ulica 39, Postojna, tel. 05 720 47 53, GSM 031 460 248

TEHNIČNA TRGOVINA
 Z NAJVEČJO IN CENOVNO
 NAJUGODNEJŠO IZBIRO
 TRANSPORTNIH KOLES
 BLAGOVNE ZNAMKE

LIV HIDRAVLIKA IN KOLESNA, d.o.o. Naša kolesa se vrtijo v vaše zadovoljstvo.

www.livkolesa.si

Snežnik

CENIK OBJAV:

1 stran: 500,75 EUR
 1/2 strani: 333,83 EUR
 1/4 strani: 166,92 EUR
 1/8 strani: 125,19 EUR

OSMRTNICA:

1/8 strani brez slike: 20,87 EUR
 1/8 strani s sliko: 25,04 EUR

Cenik zakupa prostora
 velja za oglaševanje ter za
 politična sporočila. Objave na
 zahtevanih straneh ter na prvi
 in zadnji strani so višje za 30%.
 Cene ne vsebujejo DDV.

GRADBENI CENTER

Miro Iskra s.p.

Vojkov drevored 28
 6250 Ilirska Bistrica
 tel.: 05 / 71 00 756
 fax.: 05 / 71 00 757
 GSM: 031 / 328 746
 e-mail: gciskra@volja.net

URNIK

7.00 - 19.00

sobota 7.00 - 12.00

**10% popust na
 določene artikle**

DOSTAVA NA DOM

PURPLATEX

d.o.o.

* **REZANA POLIURETANSKA PENA**

Podgrad 110, 6244 PODGRAD

Tel.: 05/783-62-10 centrala

05/783-62-11 direktor

Fax: 05/783-63-20

GSM: 041/611-395

e-mail: purpllatex@siol.net

esimit technology

trgovina in proizvodnja d.o.o.

ESIMIT technology d.o.o.

Vojkov drevored 14
 6250 Ilirska Bistrica

n.c. telefon: 05/711 02 00

telefax: 05/711 02 10

e-mail: esimit@esimit-tech.si

DOM TEKSTILA 2

Cankarjeva 25, Ilirska Bistrica

tel.: 05 / 71 41 500

ILIRSKA BISTRICA

VABLJENI

AKCIJA 12. 2. - 27. 2. 2009

* **METRAŽNO BLAGO** -10%

* **ČIPKA** -10%

* **POSTELJNINA - KAPNE**

-30% **FLANELA**

-50% **BOMBAŽ**

* **JOGI RJUHE** -10%

* **TEPIHI 75 x 100** -40%

NOVO V PONUDBI
ODEJA SKOFJA LOKA

IN ŠE VELIKPO DRUGEGA PO UGODNIH CENAH

REDNI PROGRAM:

- široka ponudba
- * izdelanih zaves
- * dekorativnih zaves
- * metraže
- (brezplačno šivanje po naročilu)

ŠIRŠI PROGRAM:

- široka ponudba
- * posteljnine
- * brisač
- * prešitih in navadnih odev
- * posteljnih blazin in pregrinj

NOVOST V PONUDBI:

- * plastificirani prti
- * umetno usnje - skaj
- * karnise

URNIK

NON - STOP 8 - 18

SOBOTA 8 - 12

NEDELJE IN PRAZNIKI
ZAPRTO

Jaslice, simbol miru, sožitja in sreče družine

Alenka Penko

Viri navajajo, da so se jaslice kot prikaz Kristusovega rojstva v betlehemske hlevu najprej pojavile v Italiji, po letu 1400 pa so se splošno razširile.

V današnjih časih si božičnega praznovanja brez jaslic ne znamo predstavljati. In prav o pripravi jaslic in zgodbi Jezusovega rojstva pripoveduje glasbeno gledališka predstava Božični večer, ki jo je režirala Jadranka Boštjančič, prvič pa je bila uprizorjena v Harijah.

Na povabilo župnika Ivana Furlana so otroci s pomočjo nekaj starejših igralcev in mentorice Nataše Frank pozneje predstavo ponovili v cerkvi sv. Krizogona v Hrušici in cerkvi sv. Cirila in Metoda v Podgradu (na fotografiji).

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo župniku Ivanu Furlanu za povabilo in pogostitev.

Unikat Jožeta Rutarja

Petar Nikolić

Krajani vasi Vrbovo, so zahvaljujoč pridnim rokam zakoncev – Jožeta in Jožice Rutar, po domače Mrakovih, imeli priložnost videti enkratne božične Jaslice, ki sta jih zakonca naredila kar v kleti, »po domače v čudru«.

Mojstrovina je navdušila številne obiskovalce, ki so imeli priložnost videti kar 120 lučk, smreke, mah, številne figurice...

Zaradi sina, ki je v teh dneh praznoval svoj rojstni dan, so jaslice ostale še do danes.

Tržnica

Petar Nikolić

Pester kulturno umetniški program na tržnici

Zahvaljujoč dobri organizaciji, nedavno od tega, je v bivši ilirsko-bistriški vojaški kasarni organizirana zelo uspešna prireditev, pod naslovom Nedeljska tržnica.

Na tej pestri in zanimivi prireditvi so se predstavili Otroški pevski zbor Vrtca Il. Bistrice Čebelice, Otroško folklorna skupina Tuščak iz Bača. Po končanem nastopu je sledila še plesna in frizerska delavnica, katerih so se otroci z veseljem udeležili.

Na tržnici so se s svojimi izdelki

Bogato založena stojnica Društva »VEZI«

Otroška folklorna skupina Tuščak iz Bača

še posebej predstavili tudi Društvo »VEZI«, Osnovna šola Toneta Tomšiča iz Knežaka, Društvo Graščina Bač in gospa Danica Željč. Enodneвно tržnico si je z veseljem ogledalo preko 200 ljubiteljev kulturnih prireditev. Vredno je zapisati to, da je folklorna skupina iz Bača požela velik aplavz.

Organizator tržnice, Nives Keš: «Tovrstna tržnica je prvič organizirana v Il. Bistrici, zato smo z obiskom in udeležbo zelo zadovoljni. Upam, da bo drugo leto še več udeležencev.»

OGLASI

OBIŠČITE HIŠO REFOŠKA

V Hiši Refoška se sprehodite skozi tisočletno tradicijo vinarstva in vinogradništva v Slovenski Istri. Odkrijte skrivnosti kraljevskega vina. Avla Hiše Refoška in vinski bar sta lahko tudi enkratno prizorišče za organizacijo različnih dogodkov.

V veličastni kleti, zgrajeni iz značilnega istrskega kamna peščenjaka, letno pridelamo 4 milijone steklenic različnih sortnih in zvrstnih vin. Oglejte si pridelavo žlahtnih istrskih vin in enega največjih lesenih sodov v Evropi.

Skrivnost bogatega izbora istrskih vin odkrijte med degustacijo v prijetnem Vinskem baru. V toplih mesecih vas vabimo v svežo senco na odprti terasi.

Vodeno degustacijo si lahko privoščite tudi v trgovini, kjer vam ponudimo vrhunska in kakovostna istrska vina ter druge posebnosti in dobrote Slovenske Istre. Vina vas čakajo tudi v našem vinotoču.

V Hiši Refoška boste spoznali plemenitost in bogastvo vin Vinakoper, vinarsko tradicijo Slovenske Istre, eno izmed treh prvokategorijnih vin z največjo vsebnostjo antioksidantov v svetu.

OKULISTIČNA AMBULANTA dr. Mario Ragus

Ordinacija IL. BISTRICA
Gregorčičeva 8
ponedeljek 13⁰⁰ - 19³⁰
in torek 7⁰⁰ - 13³⁰
tel. 711 21 36, 711 21 40©

Ordinacija POSTOJNA
Prečna ulica 2
torek 14⁰⁰ - 20³⁰
in sreda 7⁰⁰ - 13³⁰
tel. 726 50 04, 726 54 01©

Lepo se glejmo!

SIB

INŠTALACIJE d.o.o.

SIB Inštalacije d.o.o., Jablanica 12, 6250 Ilirska Bistrica
tel. 05 714 85 15, fax 05 714 85 16, GSM: 041 714 394
e-mail: siblist@siol.net

www.instalacije-sib.si

ogrevanje, vodovod, plin
prezračevanje, klimatizacija

Buderus VIADRUS RIELO
weishaupt VIESSMANN Unical
Eurotherm

SPLOŠNO ZIDARSTVO Stanko Iskra s.p.

Novokračine 23
6254 Jelšane
Telefon: 041/655 710
zidarstvo.stanko@siol.net

Kakovostne storitve na podlagi večletnih izkušenj.

NE PREZRITE OBJAVE

Objava javnega razpisa za razvoj kmetijstva

Občina Ilirska Bistrica je objavila:

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV SREDSTEV DRŽAVNE POMOČI ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA IN PODEŽELJA V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V LETU 2009

Predmet razpisa je dodelitev proračunskih sredstev (državnih pomoči) za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v občini Ilirska Bistrica v letu 2009.

Okvirna višina razpisanih sredstev za navedene ukrepe znaša za skupinske izjeme 51.600,00 evrov in za pomoči po pravilu »de minimis« 12.100,00 evrov.

Vlagatelji morajo vloge oddati po pošti kot priporočeno pošiljko na naslov: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica ali osebno v sprejemni pisarni občine do vključno 23.02.2009, do 09.00 ure.

Razpisna dokumentacija je od dneva te objave do izteka prijavnega roka dosegljiva na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: <http://www.ilirska-bistrica.si> ali pa v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, vsak delovni dan od 07.00 do 14.30 ure, ob sredah pa do 17.00 ure, do izteka prijave na razpis.

Vse dodatne informacije dobijo zainteresirani po telefonu na tel. št.: 05 / 71 41 361, osebno pri Tanji Šajina ali na elektronskem naslovu: tanja.sajina@ilirska-bistrica.si.

ZDRAVNIK ZA ŽIVALI SVETUJE

Prva pomoč pri poškodbah

Maja Simonič, dr.vet.med., Veterinarska ambulanta Ilirska Bistrica

Veterinarji imamo pri delu z malimi živalmi (predvsem psi in mačkami) velikokrat opravka s poškodbami. Največkrat so to ugrizne rane, praske, odrgnine, zlomi in zvini zaradi padcev ali udarcev, zabodeni tujki, zelo hude pa znajo biti posledice prometne nesreče. Ker ste navadno lastniki tisti, ki ste prvi ob poškodovani živali, je dobro vedeti, kako s tako živaljo ravnati, preden pridete do veterinarja. Vsaka poškodba za žival predstavlja stres. Približati se ji moramo mirno, brez panike in predvsem previdno. V primeru, da je prišlo do poškodbe, ki predstavlja bolečino za žival, nas lahko tudi zelo prijazen kuža preseneti z agresijo. To je njegova naravna obramba. Najprej bodimo pozorni na njegovo obnašanje in mu po potrebi nadenemo nagobčnik. Mačko lahko zavijemo v rjuho

Vsaka poškodba za žival predstavlja stres.

ali brisačo, da nas ne ugrizne ali popraska. Žival odnesite na varen kraj. Šele nato natančneje pregledamo poškodbe in oskrbimo poškodovano žival. Tukaj je nekaj najpogostejših posledic poškodbe, kjer lahko s pravilnim postopanjem naredimo nekaj koristnega za žival.

Zabodeni tujki. Večkrat se zgodi, da se žival zbode na trn, kos žice ali kaj podobnega. Posebej pozorni moramo biti na predmete, ki jih žival žveči ali nosi v ustih. Prvi znak zabodene tujke je bolečina. Žival lahko nenadoma zašepa, skriva, si liže ali grize prizadeto mesto. Če je tujek v ustih, navadno odklanja hrano. Nevarno je, če se tujek zaplani v bližini grla in otežuje dihanje. Najprej poskusite tujek odstraniti, če je to mogoče, nato poiščite pomoč pri veterinarju. Če je tujek blizu očesa, v ušesu ali v ustih se odstranjevanje tujke raje ne lotite sami, saj je velikokrat za to potrebna pomiritev ali narkoza živali.

Ugrizi. Čeprav pri ugrizu večkrat od zunaj vidimo le majhne rane, so lahko poškodbe tkiva pod kožo ogromne (zlomi, zmečkanine, poškodbe notranjih organov...). Najprej poiščite rane in jih očistite z mlačno vodo. Če je v okolici rane ali v sami rani veliko dlake, jo lahko odstržite s škarjicami, vendar bodite previdni, da dlaka ne ostane v rani. Večje rane prekrijte s sterilno gazo in povojem. Nato čim prej do veterinarja, da oceni resnost problema in

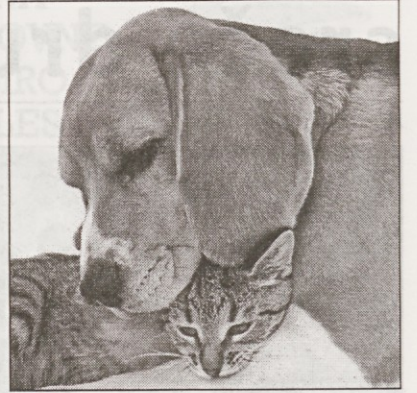
primerno oskrbi rane in poškodbe. Prvi vidni znak ugriza pri mačkah je velikokrat gnojna bula ali oteklina nekje na telesu, ki se lahko pojavi šele nekaj časa (par dni) po ugrizu. V takem primeru je potreben obisk pri veterinarju.

Zunanje krvavitve. Pri zunanjih krvavitvah poiščite mesto krvavitve, ga pokrijte s čisto gazo in tesno povijte s povojem ter čim prej k veterinarju.

Zlomi kosti. Če živali noga binglja ali štrli pod nenavadnim kotom, je zelo verjetno zlomljena. V takem primeru nežno položite nogo v najbolj naraven položaj. Poiščite deščico ali kos plastike, ki ima čim bolj podobno obliko kot je noga živali in jo čvrsto pritrdite s povojem ob poškodovano nogo. Žival čim manj premikajte in jo odpeljite k veterinarju. Posebno nevarni so lahko zlomi reber hrbtenice in medenice. Koščki odlomljenih kosti lahko poškodujejo notranje organe, zato s poškodovanimi živalmi ravnamo izjemno previdno, da ne povzročimo dodatnih poškodb.

Šok. Pri obsežnih poškodbah, bolečinah ali strahu je žival lahko v šoku. Žival v šoku ima slabo tipljiv in pohitren pulz, hitro in plitko dihanje, blede sluznice, je nervozna ali se slabo odziva na okolico. Pri taki živali postopajte previdno, čim bolj tiho in umirjeno. Če žival ni pri zavesti, naj ima glavo na isti višini kot telo. Imejte jo na toplem in se čim prej posvetujte z veterinarjem.

Dušenje. Včasih se košček palice, kost ali igrača zatakne v grlu živali. Taka žival se lahko začne dušiti. Potrebna je hitra pomoč. Če ima žival ovratnico, jo takoj odstranite. Potrebujete osebo, ki vam bo pomagala. Odprite živali gobec in pogledajte če lahko predmet vidite. Poskušajte ga odstraniti s prsti ali pinceto. Pazite, da vas žival ne ugrizne, ali da predmet ne zdrsne še globlje. Če predmeta ne morete potegniti ven, položite žival na bok in sunkovito pritisnite na trebuh, takoj za zadnjim rebrom, ali na prsni koš. Medtem naj nekdo drži

odprt gobec in poskuša predmet spraviti ven. Tudi, če vam uspe spraviti tujek iz grla, je dobro, da greste k veterinarju, kajti lahko je predmet povzročil poškodbe grla.

Opekline. Priporočljiva prva pomoč pri opeklinah je, da odstranimo vir opekline in hladimo poškodovano mesto pod tekočo mrzlo vodo. Če so opekline hude ali obsežne je nujen obisk pri veterinarju.

Poškodbe oči. V primeru, da oko skoči iz očesne jamice, lahko naredite mokro obvezo okoli glave. Tako oko zaščitimo pred izsušitvijo in nadaljnjimi poškodbami. Preprečite, da se žival praska ali drgne po poškodovanem očesu. Če je živali v oko prišla kakšna kemikalija, takoj sperite oko z veliko količino vode. Nato pokličite veterinarja.

Prometne nesreče so zelo pogost vzrok nastanka poškodb pri psih in mačkah. Če že niso za žival usodne, pa zelo pogosto privedejo do raznih zlomov kosti, ran, zunanjih in notranjih krvavitev, šoka in podobno. Žival čim manj premikajte. Za prenos živali je najbolje, da kot nosilo uporabite odejo ali rjuho, nanjo položite poškodovano žival in jo nato skupaj z rjuho odnesete. Preverite srčni utrip pri živali in pregledajte, če žival kje močno krvavi. Pri morebitnih zlomih, krvavitvah, šoku, itd. ravnajte, kot že prej omenjeno. Čim prej pokličite veterinarja in najavite svoj obisk.

Pri resnejših poškodbah in svežih ranah je predvsem pomembno v kakšnem času poiščete pomoč. Velikokrat je od tega odvisen uspeh zdravljenja. Zato ne oklevajte in se čim prej posvetujte z veterinarjem.

TELES
Ilirska Bistrica d.o.o.

KABELSKI
TROJČEK

TELEVIZIJA 12,5 € na mesec

INTERNET že od 12 € na mesec

TELEFONIJA že od 4 € na mesec

TELES, telekomunikacije, d.o.o.
Vilharjeva 35, 6250 Ilirska Bistrica

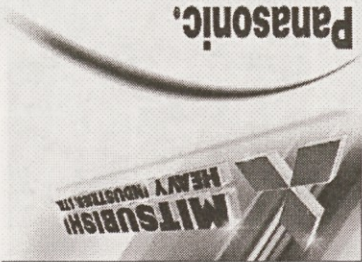
POKLIČITE - 71 10 100

dolgoletne izkušnje na področju klimatizacije
Monte in serviser v Il. Bistrici: 041-829-138

- PLOG + OBRKI...
- PRODAJA NA KREDIT,
Prodaja, vgrajenja in servis
Beblerjeva 2/b 6000 Koper

tel: 041-637-934

NT - Trade d.o.o.
Zastopnik in uvoznik
klima naprav
Akcijske cene

LEKARNA

Delovni čas:
Delavnik
od 7:00 do 19:00
Sobota
od 7:00 do 14:00
Nedelja in prazniki
Zaprto
Dežurstva
Delavnik
od 19:00 do 21:00
Sobota
od 19:00 do 21:00
Nedelja in prazniki
od 9:00 do 11:00 in
od 18:00 do 19:00

Lekarna Ilirska Bistrica
Tel.: (05) 7 111 751, Fax.: (05) 71-11-743

Trgovina in proizvodnja Logar Sebastijan s.p.

Bazoviška 19, 6250, Ilirska Bistrica

GSM: 040 848 940

Vse informacije na tel: 040 848 940
e-mail: sebastijan.logar@gmail.com
www.kovastvo-logar.si

Brezplačna številka društva Kala

080 18 16

Vsi, ki si želite pogovora s strokovnjakom o okužbah s HPV, raku materničnega vratu in cepljenju, pokličite Modro številko društva Kala 080 18 16. Strokovnjak bo brezplačno odgovarjal na vaša vprašanja vsak torek med 14. in 16. uro.

Spletne strani društva Kala

Informacije o društvu in cepilnih mestih najdete na novih spletnih straneh društva www.kala.si.

IZJAVA ZA JAVNOST, 17.12.2008

Elektro Primorska si še vedno trudi DOPPSu preprečiti pravico, da bi v upravnih postopkih primera Volovja reber zastopal interes varstva narave

V ponedeljek je zato Koalicija za Volovjo reber na ustanovnem sestanku novega Upravnega odbora sprejela akcijski načrt za delo v prihodnjih mesecih.

Elektro primorska si očitno prizadeva za vsako ceno preprečiti, da bi v ponovljenem postopku izdajanja okoljevarstvenega soglasja prišlo do korektnega in transparentnega soočenja argumentov. Pred nedavnim smo izvedeli, da je pri Vrhovnem sodišču vložila zahtevek za revizijo sodbe Upravnega sodišča, s katero je to DOPPSu ponovno priznalo pravico do položaja udeleženca v upravnem postopku presojanja vpliva na okolje za vetrno elektrarno Volovja reber.

V Koaliciji smo prepričani, da okoljevarstvenega soglasja za vetrnice na tej lokaciji na zakonit način ni mogoče izdati. Dosedanji upravni postopki niso bili izpeljani korektno, Komisija za preprečevanje korupcije je celo ugotovila, da ravnanje uradnih oseb Ministrstva za okolje in prostor, ki so pripomogle k izdaji dovoljenj za postavitev vetrne elektrarne na Volovji rebri, ustreza definiciji korupcije.

Po omenjeni sodbi, ki jo investitor zdaj izpodbija, je že oktobra 2007 Agencija RS za okolje izdala sklep o obnovitvi postopka. Kljub temu, da je postopek izdajanja okoljevarstvenega soglasja uradno odprt že več kot eno leto pa ARSO z dejanskim začetkom postopka še vedno odlašajo. Agencijo smo zaradi nedopustnega zavlačevanja pred nedavnim prijavi Uradu varuhinje človekovih pravic.

Da se je Elektro Primorska odločila sporni projekt izpeljati za vsako ceno, potrjuje tudi usoda mediacije. Koalicija je namreč pred letom predlagala, da se nesrečni družbeni konflikt poskuša preseči v postopku okoljske mediacije. DOPPS in Elektro Primorska sta se v preteklih mesecih sestala na treh predmediacijskih srečanjih. Pred dnevi pa je Elektro Primorska je prek svojega odvetnika sporočila, da so se v okviru mediacije pripravljene pogovarjati zgolj o možnosti, da se projekt izpelje v okviru izdanih dovoljenj, ki so po prepričanju Koalicije pravno in strokovno sporna. S tem se pot za kakšen koli smiseln vsebinski dogovor zapira.

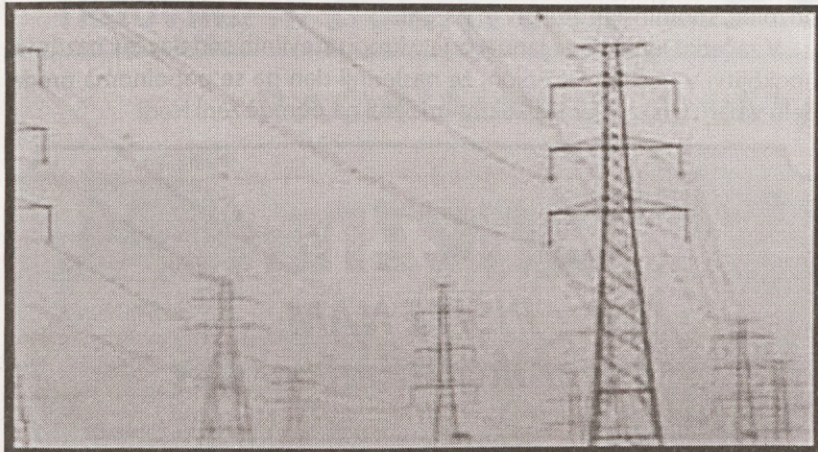
Znašli smo se pred nemogočo situacijo, ko država s spornimi ravnanji v več različnih vlogah hkrati vztraja na naravovarstveno spornem projektu:

- država v vlogi lastnika investitorja EP vztraja pri sporni gradnji in z neskončnimi pravnimi zapleti onemogoča civilni družbi pravico do sodnega varstva okolja
 - država v vlogi Agencije RS za okolje zavlačuje z izvedbo obnovljene presoje vplivov na okolje, ki bi razkrila sporne odločitve v preteklosti
 - država v vlogi okoljskega ministrstva že več kot dva meseca nezakonito ne reagira na DOPPSovo vlogo za pridobitev statusa delovanja v javnem interesu varovanja okolja
- Zaradi nekooperativnosti investitorja in zaradi zaskrbljenosti nad ravnanji države smo se v Koaliciji odločili za intenziviranje aktivnosti. Odločili smo se za ustanovitev Upravnega odbora Koalicije, ki bo omogočal večjo operativnost dela. Na volitvah, ki se jih je udeležila večina od 36 organizacij, ki sestavljajo Koalicijo, je bil soglasno potrjen osemčlanski Upravni odbor, ki ga sestavljajo:

Marko Gorišek, Gregor Kovačič in Aleš Jagodnik (predstavniki Iniciative Gure iz Ilirske Bistrice), Nejc Jogan (Botanično društvo Slovenije), Tomaž Ogrin (DODNZ), Mateja Poljanšek (DONDES), Matjaž Jeran (Mountain Wilderness Slovenija) in Tomaž Jančar (DOPPS), ki ostaja koordinator Koalicije.

Na sestanku v ponedeljek se je UO seznanil s potekom primera, in sprejel akcijski načrt dela Koalicije v prihodnjih mesecih:

1. Predsednika nove vlade Boruta Pahorja bomo pozvali, da država kot večinski lastnik odstopi od naravovarstveno spornega projekta »Vetrna elektrarna na Volovji rebri«.
2. Okoljskemu ministru Karlu Erjavcu bomo predali pobudo za interventno zavarovanje širšega območja Volovje rebri, ki je območje vrhunske naravne dediščine. Pobudo smo pred leti sicer že predali prejšnjemu ministru Podobniku, vendar na pobudo ni odgovoril.
3. Koalicija bo nemudoma začela s pripravo uradne pritožbe zoper Slovenijo, ki jo bo predala Evropski komisiji v primeru, če bodo sporna dovoljenja za gradnjo vetrne elektrarne postala pravnomočna.
4. Okoljskemu ministru bomo ponovno predali pobudo, da se začne s pripravo Državne strategije umeščanja vetrnih elektrarn v prostor

Suma inženiring d.o.o.
PROIZVODNJA KOVANIH ELEMENTOV,
IZDELAVA OGRAJ, REŠETK IN VRAT PO NAROČILU
tel.: +386(0)5/71-10-244

OIC Trnovo
Vilharjeva cesta 47, 6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 05/71-10-242

urbančič
OKREPČEVALNICA
TRNOVO

SPREJEMAMO
REZERVACIJE ZA
ZAKLJUČENE
DRUŽBE

Tel.: 05/714 12 07
041/424 974

GOSTILNA S PRENOČIŠČI
POTOK
Ema Deželak s.p.

Dolenje 64, 6254 Jelšane
tel.: +386 (0)5/71-42-648
GSM: +386 41 747 657

NAGRADNA IGRA

nagrada igra

PREPOZNAJ

OSEBO

Če prepoznate osebo na spodnjih fotografijah, nam odgovor pošljite na časopis Snežnik. Lahko pošljete dopisnico na naslov: ČASOPIS SNEŽNIK, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica ali pa elektronsko pošto na: sneznik@kabelnet.net do 15.2.2009.

Izžrebani, ki bo seveda pravilno odgovoril, prejme enoletno naročnino na naš časopis. Pa srečno pri ugibanju!

Še namig: gre za zelo poznano medijsko osebo, ki je služila vojaški rok pri JLA v Ilirski Bistrici.

MALI OGLASI

Mali oglasi

Cenjene bralce obveščamo, da nam lahko mali oglas pošljejo do zaključka redakcije za naslednjo številko Snežnika. Mali oglasi so brezplačni, objavljeni pa bodo le enkrat - za ponovno objavo je potrebno oglas ponovno poslati. Oglase sprejemamo izključno preko e-pošte: sneznik@kabelnet.net ali redne pošte na naslov uredništva. Obvezno morate priložiti Vaš naslov in telefonsko številko (ni za objavo).

Na ulici Nikola Tesla v Ilirski Bistrici smo našli fotoaparata. Kdor ga pogreša naj pokliče na 037-736-889;

V središču Ilir.Bistrice na zanimivi lokaciji-avtobusne postaje, oddamo v najem poslovne, 48m 2, info: 7141720.

V središču Ilir.Bistrice - nad lekarno, prodam 2-sobno stanovanje 57m², centralna kurjava, klet, obnovljena streha, cena: 80.000€, info: 041 740592.

V družinskem domu v Lovranu, možnost 24 urne oskrbe za starejše, bolne in onemogle.

041/637 165;

041/637 165; Inštruiram italijanščino, lektoriram diplomske naloge, 040378888, Patricija;

041/637 165; V Ilirski Bistrici prodamo poslovno stanovanjsko hišo ob glavni cesti; 750m², starejša, meščanska, dvonadstropna z visokim podstrešjem, vseljiva, vrt, dvorišče, parcela 800 m², primerna za več družinsko stanovanjsko hišo s poslovnimi prostori v pritličju 300 m². Tel.: 05/714 50 53.

041/637 165; Iščem varuško za otroka, info: 041/ 500 525;

V najem dam obnovljeno enosobno stanovanje v Il. Bistrici; info:

NE PREZRITE OBJAV

Višje investicijske olajšave za samostojne podjetnike

31. decembra 2008 je začela veljati novela zakona o dohodnini, v skladu s katero bodo lahko samostojni podjetniki že pri odmeri dohodnine za leto 2008 uveljavljali znižanje davčne osnove v višini 30 odstotkov investiranega zneska v opremo in neopredmetena dolgoročna sredstva. Doslej je ta olajšava znašala 20 odstotkov investicije.

Hkrati se ukinja omejitev v absolutnem znesku, tako da bo olajšavo mogoče izkoristiti vse do višine davčne osnove - in ne več le do po 10.000 evrov v dveh zaporednih letih -, in sicer še v petih letih po letu vlaganja. Da bo zavezanec lahko uveljavljal omenjeno olajšavo, mu ne bo treba več za polni delovni čas zaposlovati vsaj enega delavca. Investicijska olajšava se zvišuje tudi za kmete.

Po dvanajstih letih in pol z letom 2009 dokončno odhaja v zgodovino davek na izplačane plače. Hkrati se za odstotno točko znižuje stopnja davka od dohodkov pravnih oseb, ki je še pred leti znašala 25 odstotkov. Z letom 2009 se znižuje na 21 odstotkov.

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v Uradnem listu 12.12.2009 objavljavilo razpis Strateški raziskovalno-razvojni projekti v podjetjih.

Čebelarji z novim vodstvom

V soboto, 17. januarja so se člani Čebelarskega društva Anton Žnideršič iz Ilirske Bistrice zbrali na občnem zboru. Najprej je beseda tekla o realizaciji programa iz preteklega leta. Zelo obširna točka je imela podarek na obnovi novega doma – Vencinove hiše. V lanskem letu so tako:

- izkopali in postavili cevi ter nosilce za javno razsvetljavo
- naredili priklop na vodovodno omrežje
- očistili strugo
- postavili elektro instalacije v spodnjih prostorih
- odstranili stari omet v spodnjih prostorih
- izdelali in postavili vrata in okvirje ter
- na novo dozidali pisarno.

Člani društva so v lanskem letu organizirali številna predavanja na teme: Čebelarske smernice, Vzgoja matic za lastne potrebe, Uporaba propolisa in Čebelarski turizem.

Strokovna pomoč čebelarjem je bila organizirana s strani društva in strokovne veterinarske službe čez celo leto.

Ostala dela v društvo so obsegala:

- DEŽURSTVA ZA POTREBE ČEBELARJEV V DOMU VSAK PONEDELJEK
- OBISK VETERINARKE VSAKO ZADNJO SREDO V MESECU
- IZDELAVA NALEPK ZA KOZACE
- SODELOVANJE NA KMETIJSKI

Predsednik ostaja dosedanji predsednik Zorko Šabec, ki je tudi predstavil program leta za leto 2009

TRŽNICI
POMOČ PRI NABAVI SLADKORJA
POMOČ IN SVETOVANJE ČEBELARSKIH SVETOVALCEV

krožka
5. aktivno sodelovanje s soseljnimi društvi

ORGANIZACIJA OCENJEVANJA

IZOBRAŽEVANJE ČLANOV - PREGLEDNIKI, SVETOVALCI...

POMOČ ČEBELARJEM, KI SO IZGUBILI DRUŽINE
REDNO INFORMIRANJE JAVNOSTI O NOVOSTIH V DRUŠTVU
POSTAVITEV INTERNETNE STRANI

Ravno na sledjo točko so čebelarji zelo ponosni, saj bodo tako bolj dostopni širši javnosti, omogočeno pa bo tudi lažje komuniciranje med člani društva. Spletno stran si lahko ogledate na naslovu: www.cdib.si.

Društvo je tudi spremenilo naslov tako, da je po novem sedež na Levstikovi 8 b.

Tokratni občni zbor je bil tudi volilni, tako da so člani društva izvolili tudi novo vodstvo za mandat štirih let. Predsednik ostaja dosedanji predsednik Zorko Šabec, ki je tudi predstavil program leta za leto 2009 in slednji zajema:

1. pomoč pri zatiranju varoje
2. organizacija izobraževanj in delavnic
3. pomoč čebelarjem ob pojavu bolezni ali poginu čebeljih družin
4. ustanovitev čebelarskega

IZOBRAŽEVANJE ČLANOV - PREGLEDNIKI, SVETOVALCI...

- organizacija ocenjevanja medu
- organizacija izobraževanja pred ocenjevanjem za člane
- izobraževanje na temo medonosnih rastlin in prepoznavanju le teh
- pomoč čebelarjem in pregled medu na terenu

ZAŠČITA DRUŠTVENE PRELEPKE

- zaščititi znamko med izpod Snežnika
- priprava pravilnika o uporabi prelepke
- pomoč čebelarjem pri vodenju evidenc
- nadzor uporabe prelepke
- priprava in tiskanje prelepke

OBNOVA VENCINOVE HIŠE ZA ČEBELARSKI DOM

Obnova in uporaba čebelarskega doma, z namenom izobraževanja, druženja čebelarjev.

Ob koncu skupnega druženja so podelili še priznanja Antona Janše II. in III. Stopnje.

Vabilo

Društvo za razvoj podeželja vabi vse zainteresirane na šesto delavnico iz sklopa Uspešna prodaja pridelkov in izdelkov na tržnici z naslovom: DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJAH.

Delavnico bo izvajala Darja Lahajnar iz ICRE – Idrijsko–Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija v sodelovanju s Kmetijsko gozdarskim zavodom Nova Gorica in Kmetijsko svetovalno službo. Na delavnici bodo obravnavane naslednje teme:

- vrste dopolnilnih dejavnosti na kmetiji
- postopek registracije dopolnilne dejavnosti
- prednosti registracije dopolnilne dejavnosti

Delavnica bo potekala v četrtek, 05.2.2009 ob 17.00 v prostorih OŠ Antona Žnideršiča v Il. Bistrici

Dodatne informacije o delavnicah lahko dobite preko telefona 031 339 789 (Aleš Zidar), elektronske pošte info@razvoj-podezelja.si in na spletni strani www.razvoj-podezelja.si.

Novopečeni upokojenec

Alenka Penko, foto: Staša Vrh

Leon Petrovič se je v mladih letih izšolal za kuharja in se z gostinstvom Lukvarja pravzaprav že vse življenje.

Največja prelomnica v njegovem življenju pa je bilo zagotovo leto 1980, ko se je zaposlil v takratnem Občinskem štabu Teritorialne obrambe občine Ilirska Bistrica. Pozneje ga je poklicna pot vodila v enote Slovenske vojske, kjer se je konec leta 2008 upokojil kot stotnik Leon. Za požrtvovalno in nesebično delo v času nastajanja države Slovenije je prejel vrsto priznanj, spominskih znakov in medalj.

V začetku letošnjega januarja je v krogu številnih sodelavcev nazdravil upokojitvi v gostilni Škorpion, že naslednji dan pa se popolnoma predal delu v baru Urška, kjer velikokrat priskoči na pomoč ženi Nedi.

Snežnik

PIŠITE NAM

sneznik@kabelnet.net

PONOVNO ODPRT

MOŠKI
FRIZERSKI SALON

Marko Kinkela

V BIVŠI
VIDEOTEKI VIŠNJA
NASPROTI
ŽELEZNIŠKE
POSTAJE
v ulici

Toneta Tomšiča 24, Il. Bistrica

041/848 046

ODDAMO DVA POSLOVNA
PROSTORA-PISARNE - 26 m².
LASTEN VHOD, PARKING,
SANITARIJE

Info: 041 / 671 125

AVTOSHOP
Bazoviška 38, Il. Bistrica

BLT D.O.O. IDRIJA
INDUSTRIJSKA, GARAŽNA, POŽARNA IN ZRAKOTESNA VRATA

ULICA SV. BARBARE 6
5280 IDRIJA
TEL: (0)5 374 36 60 N.C.
FAX: (0)5 377 09 45
E-POŠTA: BLT@BLT.SI
WWW.BLT.SI

NAŠA VRATA - REŠITEV ZA VAŠE UDOBJE!